

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Mgr. Terezie Saláková

**Osobní statut společností v mezinárodním
právu soukromém**

Rigorózní práce

Pověřený akademický pracovník: prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc.,
DSc.

Tematický okruh: Mezinárodní právo soukromé

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 30.04.2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 316986 znaků včetně mezer.

Mgr. Terezie Saláková

V Praze dne 19.06.2019

Upřímně děkuji prof. JUDr. Monice Pauknerové, CSc., DSc za pomoc s přípravou této práce, ale i za vyvolání mého zájmu o mezinárodní právo soukromé. Děkuji i mým nejbližším za trpělivost a podporu.

Obsah

Úvod.....	1
1. Osobní statut.....	5
1.1. Pojem.....	5
1.2. Principy určení osobního statutu.....	8
1.2.1. Hraniční určovatel – obecně	8
1.2.2. Princip kontroly	10
1.2.3. Inkorporační princip – hraniční určovatel	12
1.2.4. Inkorporační princip – charakteristika.....	13
1.2.5. Princip sídla - hraniční určovatel	20
1.2.6. Princip sídla – charakteristika.....	22
1.2.7. Modifikace	26
1.3. Určení osobního statutu společnosti v českém právu, směřování práva Evropské unie.....	27
1.3.1. Určení osobního statutu společnosti v českém právu	27
1.3.2. Směřování práva Evropské unie	30
2. Rozsah osobního statutu společnosti	32
2.1. Význam vymezení hranic osobního statutu společnosti	32
2.1.1. Obecně	32
2.1.2. Konkrétní zaměření.....	34
2.2. Jednání za společnost	35
2.2.1. Úvod.....	35
2.2.2. Právní osobnost a svéprávnost společnosti.....	35
2.2.3. Statutární orgán.....	37
2.2.3.1. Věcná hmotněprávní úprava statutárního orgánu společnosti.....	37
2.2.3.1.1. Rozsah jednání za společnost	37
2.2.3.1.2. Kolektivní statutární orgán, způsob jednání členů statutárního orgánu	38
2.2.3.2. Zastoupení společnosti statutárním orgánem a osobní statut společnosti40	
2.2.3.2.1. Úvod	40
2.2.3.2.2. Generální zástupčí oprávnění statutárního orgánu a osobní statut společnosti	40
2.2.3.2.3. Kdo za společnost jako její orgán jedná a otázky s tím přímo související	40

2.2.3.2.4.	Zmocnění člena statutárního orgánu a osobní statut společnosti ..	42
2.2.3.2.4.1.	Úvod.....	42
2.2.3.2.4.2.	Jednání jako orgán společnosti	43
2.2.3.2.4.3.	Jednání jako smluvní zástupce společnosti.....	44
2.2.3.2.4.4.	Jednání dílem jako orgán společnosti a dílem jako smluvní zástupce	46
2.2.3.2.4.4.1.	Úvod.....	46
2.2.3.2.4.4.2.	První varianta: účinky pro zastoupeného, forma plné moci versus titul zastoupení a související poměr.....	47
2.2.3.2.4.4.3.	Druhá varianta: dvě samostatná právní jednání	47
2.2.3.2.4.5.	Zmocnění člena statutárního orgánu a názory odborné literatury	48
2.2.3.2.4.5.1.	Úvod.....	49
2.2.3.2.4.5.2.	Odborná literatura občanského a obchodního práva.....	49
2.2.3.2.4.5.3.	Odborná literatura mezinárodního práva soukromého.....	51
2.2.3.2.4.6.	Zmocnění člena statutárního orgánu a osobní statut společnosti - hodnocení	53
2.2.3.2.5.	Další otázky související s jednáním statutárního orgánu	55
2.2.3.3.	Dílčí závěr	57
2.2.4.	I jiný orgán než orgán statutární?	57
2.2.5.	Likvidátor společnosti.....	58
2.2.5.1.	Úvod	58
2.2.5.2.	Kolizní úprava jednání likvidátora za společnost.....	59
2.2.5.3.	Odůvodnění kolizněprávní kvalifikace jednání likvidátora	59
2.2.5.3.1.	Jednání likvidátora společnosti jako jejího orgánu	59
2.2.5.3.2.	Kolizněprávní důsledky nekvalifikování jednání likvidátora společnosti jako jejího orgánu.....	62
2.2.6.	Tichý společník.....	63
2.2.6.1.	Úvod	63
2.2.6.2.	Tichý společník jako zástupce společnosti?	63
2.2.7.	Prokurista a osoba pověřená určitou činností při provozu obchodního závodu	64
2.2.7.1.	Úvod	64
2.2.7.2.	Kolizní kritérium kolizní normy upravující prokuru.....	65
2.2.7.3.	Rozsah kolizní normy upravující prokuru	68
2.2.7.4.	Kolizní úprava překročení zástupčího oprávnění prokuristy a jednání zdánlivého prokuristy	70

2.2.7.5.	Kolizní kritérium kolizní normy upravující jednání osoby pověřené určitou činností při provozu závodu	71
2.2.7.6.	Rozsah kolizní normy upravující pověření určitou činností při provozu závodu.....	73
2.2.7.6.1.	Základní rozsah a jednání vedoucího odštěpného závodu.....	73
2.2.7.6.2.	Jednání zaměstnance společnosti, jednání nepověřené osoby v provozovně.....	74
2.2.7.7.	Soulad vybraných otázek s úpravou prokury	76
2.2.7.8.	Dílčí závěr	81
3.	Přemístění sídla	83
3.1.	Úvod.....	83
3.2.	Legislativní rámec	83
3.2.1.	Úvod.....	84
3.2.2.	Občanský zákoník.....	86
3.2.3.	Zákon o přeměnách.....	87
3.2.4.	Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob	89
3.2.5.	Dílčí závěr.....	90
3.3.	Nejasné přemístění společností ze států mimo Evropský hospodářský prostor 90	
3.3.1.	Úvod.....	90
3.3.2.	Pohled odborné literatury.....	91
3.3.2.1.	Úvod	91
3.3.2.2.	Nepřípustnost přemístění sídla společnosti ze států mimo Evropský hospodářský prostor	91
3.3.2.3.	Přípustnost přemístění sídla společnosti ze států mimo Evropský hospodářský prostor	93
3.3.2.4.	Další odborné názory.....	94
3.3.2.5.	Shrnutí odborné literatury.....	95
3.3.3.	Pohled právní praxe	95
3.3.3.1.	Úvod	95
3.3.3.2.	Požádání soudů o informace.....	96
3.3.3.3.	Odpovědi soudů na žádost o informace.....	97
3.3.3.4.	Zhodnocení informací od soudů, podání žádosti o informace k Ministerstvu spravedlnosti ČR.....	98
3.3.3.5.	Odpověď Ministerstva spravedlnosti ČR na žádost o informace	99
3.3.3.5.1.	Úvod	99
3.3.3.5.2.	Zpracování podkladů.....	99

3.3.3.5.3. Rozbor relevantního případu přemístění sídla.....	100
3.3.3.5.3.1. Stěžejní pasáže podkladových dokumentů	100
3.3.3.5.3.2. Shrnutí.....	103
3.4. Osobní náhled na klíčovou otázku	104
3.4.1. Zhodnocení z hlediska právní úpravy	104
3.4.2. Potřeba upřesnění právní úpravy	109
3.5. Směrování práva Evropské unie.....	111
3.5.1. Judikatura práva Evropské unie	111
Závěr	119
Seznam použitých zkratk	123
Seznam použitých zdrojů.....	124
Seznam příloh	138
Přílohy.....	139
Abstrakt.....	157
Abstract.....	159

Úvod

První část práce věnující se osobnímu statutu společností má zejména propedeutický účel zamýšlející poskytnutí teoretických východisek, a to zatím z pohledu výlučně mezinárodního práva soukromého, pro následující kapitoly. V nich se již mezinárodní právo soukromé v nezbytném rozsahu bude nutně stýkat i s právní úpravou občanského a obchodního práva, což na straně jedné poskytuje očekávanou výhodu v podobě celé řady dosud nezodpovězených otázek, nicméně již patrně neumožní úplné vydělení samostatných otázek mezinárodního práva soukromého v nejužším slova smyslu. Proto se jeví jako vhodné ponechat v úvodní části dostatečný prostor čistě mezinárodnímu právu soukromému. V případě první části bude z povahy jejího charakteru kladen důraz na již formulované teoretické poznatky mezinárodního práva soukromého v této oblasti se zohledněním rozmanité odborné literatury včetně pramenů zahraničních a aktuálních.

Cílem této části je představit, vedle ústředního pojmu osobního statutu společnosti včetně základních principů jeho určení, i některé další pojmy, které jsou pro práci významné, ale současně není jejím záměrem se jim primárně věnovat (např. kolizní norma, mezinárodní právo soukromé či společnosti v mezinárodním právu soukromém), tedy ani provádět jejich hlubší analýzu v rámci samostatné kapitoly. Proto mám v úmyslu krátká vymezení takových pojmů organicky včlenit do textu první části práce do vhodných pasáží tak, aby nebyla narušena plynulost textu. S ohledem na již naznačené výlučné zaměření této části na mezinárodní právo soukromé v ní bude zařazena i základní zmínka o aktuální české právní úpravě této otázky a bude také nastíněno směřování práva Evropské unie v oblasti osobního statutu společností.

Ve druhé části se chci zaměřit na relativně malou výseč české právní úpravy rozsahu osobního statutu společností. Úzké zaměření volím z důvodu záměru zpracovat tuto část do náležité hloubky. Konkrétní zaměření této části na problematiku jednání za společnost pak vybírám v očekávání praktického přínosu, neboť právní jednání považuji z povahy věci za stěžejní aspekt pojící se se společností a současně jsem se zatím neseetkala s podrobným zpracováním této matérie.

Zejména se zaměřím na rozbor českého materiálního práva upravujícího oblast jednání za společnost s cílem zjistit, jaká jednání za společnost jsou podřaditelná pod

rozsah příslušné části osobního statutu společnosti, jak je vymezen českým právním řádem. Toto pojetí volím také proto, že v praxi může nastat případ, který bude posuzován dle českých kolizních norem, a zároveň osobním statutem společnosti bude určen český právní řád.

Zajímavé bude se vedle zástupců v podobě statutárního orgánu společnosti vypořádat i s dalšími myslitelnými zástupci, jako je například likvidátor, prokurista nebo osoba pověřená určitou činností při provozu obchodního závodu, to vše při zvážení i souvisejících kolizních norem určujících například rozhodné právo pro zastoupení obecně.

Zároveň věřím, že propojení poznatků mezinárodního práva soukromého s východisky práva obchodního a občanského, se kterým bude nutné při popsaném pojetí zpracování pracovat, bude dostatečně zajímavé a intelektuálně vyzývavé z pohledu teorie a současně že bude použitelné i z praktického hlediska v rámci aplikace právních norem v konkrétním případě.

Třetí část práce věnuji problematice přeshraničního přemístění sídla společnosti. Ve vazbě na hlavní předmět mé práce mám v úmyslu zaměřit pozornost na otázku případné nutnosti změnit osobní statut při přemístění sídla, ale zejména bych se touto částí práce pokusila o zodpovězení otázky, jestli je dle českého právního řádu vůbec přípustné, aby do České republiky přemístila své sídlo společnost, která nemá sídlo, skutečné sídlo ani hlavní provozovnu ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, a aby nabyla na území České republiky formu obchodní společnosti či družstva.

Popsanou otázku volím, protože vím, že ji odborná literatura dosud nezodpovídá jednotně. Po provedení rozboru této literatury se proto pokusím zjistit, zda jsou případy naznačeného přemístění sídla zaznamenány v právní praxi. A pokud jsou, analyzovala bych tyto konkrétní případy tak, abych reálné postupy přiřadila ke konkrétním ustanovením právních předpisů a tyto poznatky zpětně konfrontovala s názory odborné literatury ve snaze zjistit, kterému z názorových proudů je nakloněna praxe.

Bude v mých silách vyhledat potřebné podklady v obchodním rejstříku svépomocí, nebo budu muset přistoupit k položení dotazů na příslušné orgány?

Již z nástinu jednotlivých částí práce je patrné, že se budou lišit svou povahou a budou směřovat k různým cílům. Této skutečnosti odpovídají i zamýšlené metody zpracování jednotlivých pasáží. Zatímco u první kapitoly se z důvodu jejího

teoretického pojetí počítá zejména s deskriptivní metodou, u druhé části plánuji využít zejména metodu analýzy. Bude nutné vyjít ze skutečnosti, že rozsah osobního statutu je v normách mezinárodního práva soukromého stanoven obecně. Detaily ohledně možných způsobů jednání za společnost jsou rozebírány v předpisech a literatuře, které se vztahují k občanskému a obchodnímu právu.

Nicméně tyto prameny týkající se občanského a obchodního práva se daným tématům věnují z pohledu svých disciplín, tedy nevyjadřují se explicitně k otázce rozsahu osobního statutu společnosti. Z uvedeného je patrné, že konkrétní rozsah osobního statutu společnosti bude třeba dovodit ze samostatné analýzy každé úpravy, tj. z úpravy mezinárodního práva soukromého na straně jedné a práva občanského a obchodního na straně druhé, a z následného vyhodnocení zjištěných poznatků v kontextu úpravy druhé.

Třetí část bude vycházet z metody empirické, pomocí které se pokusím získat data ze záznamů o praktickém provádění kvalifikovaného přemístění sídla společnosti na území České republiky. Získám-li podklady, provedu následně jejich analýzu s cílem podřadit postoj praxe pod některý z teorií vymezených přístupů.

Práce si naopak nečiní ambice zpracovávat témata, jimž jsem se převážně věnovala ve své diplomové práci na téma „Společnosti v mezinárodním právu soukromém“¹. Jde kupříkladu o téma vlastního pojmu společností v mezinárodním právu soukromém včetně zmínění konkrétních útvarů upravených zahraničním právem, téma zákonné právní úpravy osobního statutu společnosti v českém právu včetně porovnání s předchozí právní úpravou, rozboru pojmu „jiná než fyzická osoba“, související subsidiární kolizní normy, inkorporačního principu v mezinárodním právu procesním a včetně důsledků inkorporačního principu promítnutých do občanského zákoníku, zákona č. 89/2012 Sb. Dále jde zejména o téma kategorizace osob na české a zahraniční, pojem sídla jako hraničního určovatele a možnost založení české právnické osoby jen dle českého práva. U těchto témat si dovoluji odkázat na uvedenou diplomovou práci a zdroje v ní obsažené.² Ačkoliv jde o záležitosti, které by pro komplexní zpracování tématu osobního statutu společností v mezinárodním právu

---

¹ SALÁKOVÁ, Terezie. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém* [online]. 2016 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120221560/?lang=cs>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra obchodního práva.

² Ibid.

soukromém bylo záhodno v práci pojmout, volím tuto redukci, neboť mi umožní zpracovat další související témata do náležité hloubky a zároveň se vyvarovat opakování již jednou předkládaného.

1. Osobní statut

1.1. Pojem

Společnostmi v mezinárodním právu soukromém budou v následujícím textu míněny zejména společnosti obchodní, a to především z důvodu jejich významu u soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem v souvislosti s globalizací ekonomických aktivit označovanou za nejmarkantnější úroveň současné globalizace³, tedy se bude užívat i pojmu osobní statut právnických osob, a to zejména ve vazbě na texty právních předpisů. Přesto je vhodné zdůraznit, že množina společností v mezinárodním právu soukromém nemusí zahrnovat jen obchodní společnosti, ale ani jen osoby právnické, neboť pro účely mezinárodního práva soukromého jsou společnosti pojímány extenzivně jako „veškerá sdružení osob a majetku bez ohledu na jejich právní formu a účel, ať již jde o útvary soukromého nebo veřejného práva“⁴.

Vydeme-li ze základní definice osobního statutu právnických osob v české literatuře, je osobním statutem právní řád „rozhodný pro posouzení právních otázek, spojených s určitou osobou“⁵.

Z dalších pramenů lze doplnit zejména specifikaci, že jde o takové otázky týkající se právnické osoby, které se pojí s právnickou osobou jako takovou, někdy jsou tak tyto otázky označovány jako organické či statusové otázky společností⁶, případně jako otázky týkající se osobního stavu právnických osob⁷.

Z trochu jiného úhlu pohledu, který akcentuje vlastní proces aplikace kolizní normy, je v osobním statutu spatřován výsledek kolizního určení právního řádu

---

³ B. Víték in SALACHOVÁ, Bohumila, VÍTEK, Bohumil, GLÁSEROVÁ, Jana, OTAVOVÁ, Milena. *Obchodní korporace a jejich přeměny (právní, účetní a daňové aspekty)*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-220-4, str. 56.

⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 20.

⁵ *Ibid*, str. 28.

⁶ K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Eubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 119.

⁷ N. Štefánková in ŠTEFANKOVÁ, Natália, SUMKOVÁ, Mária. *Medzinárodné právo súkromné*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 343 s. ISBN 978-80-7380-632-3, str. 170; P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURÍŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 187, 195.

použitelného pro zodpovězení otázek spojených se stavem určité osoby,⁸ neboť jde o právo rozhodné pro společnost, které jí bylo určeno kolizní normou⁹ užitou v důsledku přítomnosti jistého mezinárodního prvku v dané společnosti¹⁰.

Do kontrapozice jsou naopak v tomto kontextu stavěny otázky nesouvisející s vlastní existencí společnosti a jejím přímým fungováním, které se nebudou řídit osobním statutem, nýbrž se budou řídit právem určeným dle příslušné kolizní normy, tedy například statutem obligačním v případě kupní smlouvy uzavřené ohledně věci ve vlastnictví této společnosti.¹¹

Definice osobního statutu je zpravidla konstruována tak, že na tento obecný základ navazuje výčet konkrétních okruhů otázek do osobního statutu právnické osoby náležejících. Teoreticky jsou tak mezi záležitosti řídicí se osobním statutem zahrnovány předně vznik a právní povaha společnosti, její právní osobnost a svéprávnost, resp. způsobilost právně jednat včetně oprávnění jednat za společnost, dále vnitřní vztahy společnosti spolu s částí jejích vztahů vnějších, jakož i změna a zánik společnosti.¹²

Rovněž je do osobního statutu výslovně pojímána problematika založení¹³ či zřízení¹⁴ právnické osoby včetně zakladatelského právního jednání, dále jsou explicitně zmiňovány právní poměry mezi členy právnické osoby i poměry mezi těmito členy a právnickou osobou, otázka ručení za dluhy právnické osoby, název právnické osoby či její obchodní firma¹⁵ a záležitosti spojené s členskými právy včetně převoditelnosti obchodního podílu a podobně¹⁶.

---

⁸ K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Ľubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 113.

⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1164.

¹⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. Kolizněprávní úprava obchodních společností. *Právní rozhledy*. 2005, (7), str. 244.

¹¹ K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Ľubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 119.

¹² PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 28.

¹³ N. Štefánková in ŠTEFANKOVÁ, Natália, SUMKOVÁ, Mária. *Medzinárodné právo súkromné*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 343 s. ISBN 978-80-7380-632-3, str. 172.

¹⁴ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 195.

¹⁵ K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 150, 151 ve spojení s BRÍZA, Petr. Nový český zákon o

Někdy jsou samostatně uváděny i záležitosti týkající se orgánů právnických osob a postavení jejich členů,¹⁷ jindy jsou takové oblasti kategorií vnitřních poměrů¹⁸.

Statusové záležitosti zahrnované do osobního statutu právnických osob jsou obrazně připodobňovány k otázkám života, smrti, svéprávnosti, sňatkům, rozvodům či adoptcím u osob fyzických.¹⁹

Už v rámci obecného vymezení pojmu osobní statut společnosti je naznačeno, že ohledně některých otázek budou vznikat nejasnosti v tom, zda do osobního statutu právnických osob mají či nemají být zahrnuty. Těchto hraničních situací v rámci teoretické definice osobního statutu si všímá zahraniční literatura například u problematiky správy a řízení společnosti či dohod společníků.²⁰ Některé významné hraniční oblasti konkrétní úpravy českého mezinárodního práva soukromého budou řešeny zejména v souvislosti s jednáním za společnost v další části této práce.

Z terminologického hlediska se pro výše představený pojem osobního statutu užívají rovněž latinská živá slova *lex personalis*²¹, popřípadě *lex societatis*²². Ovšem pokud jde o české označení, překlad druhého z uvedených latinských termínů, tedy

---

mezinárodním právem soukromém v kontextu práva EU a mezinárodních smluv. Právní rádce. 2013, 17(8), str. 585.

¹⁶ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 491 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-506-7, str. 265.

¹⁷ K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Ľubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 119.

¹⁸ K. Drlíčková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 150.

¹⁹ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 342.

²⁰ Ibid.

²¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právem soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 28; K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Ľubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 113; PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 32.

²² PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právem soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 28; K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Ľubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 119; CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 342; FUNTA, Rastislav. *Vybrané otázky medzinárodného práva verejného a súkromného*. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-263-0869-0, str. 98.

spojení statut společenský, se neprosadil.²³ Podobně je na tom i charakterizování osobního statutu jako státní příslušnosti v kolizněprávním smyslu, neboť toto pojetí se s ohledem na odlišné konotace primárně spojené s pojmem státní příslušnosti rovněž neujalo.²⁴

1.2. Principy určení osobního statutu

1.2.1. Hraniční určovatel – obecně

Obecně je kolizní kritérium kolizní normy voleno tak, aby vedlo k určení takového rozhodného právního řádu, který bude vykazovat nejbližší a nejvíce související vztah k příslušné problematice²⁵ či kategorii vztahů²⁶. Kolizní normy včetně zvolených kolizních kritérií napříč právními řádů různých států jsou obdobné.²⁷

Je tomu tak z důvodu jisté autonomie kolizních norem spočívající v tom, že kolizní normy nejsou odvislé od politického a ekonomického systému panujícího v té které zemi, což přispívá k podobnosti těchto norem napříč rozličnými státy,²⁸ jakož i z důvodu „citové neutrality“ těchto norem související s vlastní podstatou kolizní normy, jejímž cílem je určit toliko příslušný rozhodný právní řád, případně příslušný soud.²⁹ Ambicí kolizní normy je tedy vymezit obecný algoritmus určení příslušného rozhodného práva. Bez vazby na konkrétní případ tak svým způsobem o kolizní normě zpravidla nelze říct, zda je ve prospěch či neprospěch konkrétního názoru, zájmu, cíle či konkrétní hodnoty. V tomto smyslu je kolizní norma sama o sobě neutrální. To je i

---

²³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 29.

²⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. Státní příslušnost právnických osob. *Právník*. 1997, (6), str. 457 a násl.; MARKOVINOVIĆ, Hrvoje, BILIĆ, Antun. The Transfer of a Company Seat to a Different Member State in the Light of the Recent Polbud Decision. *InterEULawEast: Journal for International and European Law, Economics and Market Integrations* [online]. 2018, 5(2), 97-122 [cit. 2019-04-30]. ISSN 18494439. Dostupné z: <https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?handle=hein.journals/inteulst5&id=240&collection=journals>, str. 99.

²⁵ BOGDAN, Michael. *Concise introduction to EU private international law*. 2nd ed. Groningen, Holandsko: Europa Law Publishing, 2012. ISBN 9789089521088, str. 4.

²⁶ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 5.

²⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. Společnosti v mezinárodním právu soukromém - k novému vývoji v českém právu a právu Evropských společenství. *Právník*. 2002, č. 3, str. 322; PAUKNEROVÁ, M. Proměny mezinárodního práva soukromého. In: PAUKNEROVÁ, Monika, TOMÁŠEK, Michal. *Nové jevy v právu na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009, str. 196.

²⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské právo a některé nové trendy v mezinárodním právu soukromém. *Právník*. 2009, (2), str. 123.

²⁹ *Ibid*, str. 124.

důsledkem skutečnosti, že kolizní normy lze charakterizovat spíše jako normy technického charakteru řešící, který právní řád má být použit, než jako normy zabývající se vlastní podstatou věci.³⁰

Ovšem zrovna kolizní kritéria, která určují rozhodné právo pro shora uvedené záležitosti společností, v právních úpravách jednotlivých států totožná nejsou³¹. Kolizní úpravy určení osobního statutu společností jednotlivých států nejsou stejné³², a jsou tedy názorným příkladem teorií připouštěné rozdílnosti kolizních norem v jednotlivých právních řádech, která je vzpomínána i v souvislosti s unifikačními snahami objevujícími se nejen v rámci práva Evropské unie³³, resp. s otázkou harmonizace a unifikace, tzv. europeizace mezinárodního práva soukromého³⁴. Ačkoliv totiž platí shora naznačený teoretický přístup o volbě co možná nejrelevantnějšího právního řádu, tedy se projevuje snaha zákonodárce o dosažení tzv. kolizní spravedlnosti spočívající v určení takového rozhodného právního řádu, který bude nejlépe odpovídat „vyváženému postavení stran právního poměru“³⁵, mají jednotlivé národní právní řády rozdílné představy ohledně stanovení nejvhodnějšího a nejspravedlivějšího řešení této otázky³⁶.

Přesněji pro určení osobního statutu společností existují dva základní přístupy³⁷ a v rámci každé z těchto dvou základních skupin již pak obdobná kolizní kritéria pro určení osobního statutu společnosti nalezneme.

Dva hlavní principy určování osobního statutu společnosti, které se objevují v právních řádech běžně, jsou princip inkorporační a princip sídla.³⁸ Tyto principy dále

---

³⁰ BOGDAN, Michael. *Concise introduction to EU private international law*. 2nd ed. Groningen, Holandsko: Europa Law Publishing, 2012. ISBN 9789089521088, str. 3.

³¹ PAUKNEROVÁ, Monika. Společnosti v mezinárodním právu soukromém - k novému vývoji v českém právu a právu Evropských společenství. *Právník*. 2002, č. 3, str. 322.

³² PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 32.

³³ PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské právo a některé nové trendy v mezinárodním právu soukromém. *Právník*. 2009, (2), str. 125.

³⁴ FAWCETT, J., J., CARRUTHERS, M., J., NORTH, P. *Cheshire, North & Fawcett: private international law*. 14th ed. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-928438-2 70, str. 14.

³⁵ KUČERA, Zdeněk. Rekodifikace českého mezinárodního práva soukromého. *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. 2013, (4), str. 124.

³⁶ H. Funková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, ROHOVÁ, Iveta, VALDHANS, Jiří et al. *Czech private international law*. Brno: Masaryk University, 2015, 313 p. Publications of the Masaryk university. ISBN 978-80-210-8122-2, str. 43; BOGDAN, Michael. *Concise introduction to EU private international law*. 2nd ed. Groningen, Holandsko: Europa Law Publishing, 2012. ISBN 9789089521088, str. 4.

³⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 71 a násl.

doplňuje princip kontroly, jemuž ovšem v praxi nenáleží rovnocenný význam jako uvedeným dvěma principům základním.³⁹

Mezi státy vycházející při určování osobního statutu společností z inkorporačního principu se vedle České republiky⁴⁰ řadí třeba Anglie, Švýcarsko či Nizozemí⁴¹. Naopak státy jako například Francie, Belgie či Německo zakládají své kolizní úpravy otázek týkajících se společností na principu sídla.⁴²

Zároveň jsou při vzájemném porovnání poměrně pestré jednotlivé národní hmotněprávní úpravy otázek náležejících do osobního statutu právnických osob.⁴³ Je tedy nutné reflektovat tuto diverzitu hmotněprávních úprav a z ní plynoucí významnost správného určení rozhodného právního řádu pro osobní statut společností.⁴⁴

V souvislosti s problematikou výběru kolizního kritéria u práva rozhodného pro společnosti se dokonce můžeme setkat s označením *quaestio famosa*⁴⁵ této oblasti mezinárodního práva soukromého, tedy pojmem naznačujícím, že jde o otázku v těchto partiích mezinárodního práva soukromého dobře známou, rozhodně však ne o otázku, jejíž zodpovězení by bylo elementární.

1.2.2. Princip kontroly

Určení osobního statutu na základě principu kontroly vychází z hraničního určovatele v podobě státní příslušnosti osob, které danou společnost kontrolují.⁴⁶ Tato

---

³⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 71.

³⁹ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 11-13.

⁴⁰ P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 233.

⁴¹ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 406.

⁴² PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1166.

⁴³ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURÍŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Mezinárodní právo soukromé*. 2. vydání. V Bratislavě: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 195

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 32; PAUKNEROVÁ, Monika. Státní příslušnost právnických osob. *Právník*. 1997, (6), str. 459.

⁴⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 95.

kontrola, pro niž se používá také pojem ovládní⁴⁷, je vymezována jako výkon rozhodující moci v příslušné společnosti⁴⁸, popřípadě jako disponování takovou mocí v rámci právnické osoby⁴⁹. Z uvedených pojetí kontroly je dále dovozováno, že klíčovou tak může být konkrétně státní příslušnost zakladatelů společnosti, členů společnosti, členů vedení společnosti⁵⁰ či přímo členů statutárního orgánu společnosti⁵¹.

Tento princip se dnes objevuje jen v některých právních řádech a i v rámci těchto právních řádů je pouze principem s dílčím významem,⁵² neboť jen doplňuje některý ze dvou principů hlavních, když k navázání vyžaduje, aby osoby fakticky vykonávající kontrolu v příslušné právnické osobě byly příslušníky státu, v němž byla tato společnost zřízena, případně státu, v němž se nachází sídlo společnosti⁵³.

Princip kontroly nacházel své uplatnění zejména v minulosti,⁵⁴ a to s ohledem na jeho přínos v případě mezistátních konfliktů, při kterých nabývá na významu otázka reálné kontroly společnosti, především v tom směru, zda není kontrola vykonávána příslušníky státu stojícího na zneprátelené straně konfliktu⁵⁵. U principu kontroly tak nelze opomíjet přítomnost jistého politického nádechu,⁵⁶ v čemž lze spatřovat odchylku od puncu autonomie, který byl výše představen jako pozitivní atribut kolizních norem obecně.

Dnes je princip kontroly považován za archaický a zásadně neakceptovatelný pro uplatnění v rámci práva Evropské unie s výhradou, že tento princip přichází v úvahu

---

⁴⁷ FUNTA, Rastislav. *Vybrané otázky mezinárodního práva veřejného a súkromného*. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-263-0869-0, str. 98.

⁴⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. Státní příslušnost právnických osob. *Právník*. 1997, (6), str. 465.

⁴⁹ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 197, 198.

⁵⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. Státní příslušnost právnických osob. *Právník*. 1997, (6), str. 465.

⁵¹ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 198.

⁵² Ibid.

⁵³ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 33.

⁵⁴ K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 150.

⁵⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 95.

⁵⁶ Ibid.

subsidiárně, zejména v případě válečných konfliktů.⁵⁷ Z důvodu nízké četnosti⁵⁸ a okrajového významu v praxi⁵⁹ se tato práce principu kontroly více nevěnuje.

1.2.3. Inkorporační princip – hraniční určovatel

Inkorporační princip vychází z hraničního určovatele v podobě právního řádu státu, podle kterého byla společnost zřízena.⁶⁰ Latinsky je takový právní řád označován jako *lex loci incorporationis*⁶¹.

Za obecnějším pojmem zřízení se v konkrétních právních úpravách mohou skrývat rozličné situace spojené s inkorporací společnosti. Jednotlivé kolizní normy určující osobní statut společnosti tak mohou právním řádem rozhodným pro otázky spadající do mezí osobního statutu společnosti stanovit právní řád pojící se zejména se založením společnosti, jejím vznikem, registrací, statutárním sídlem společnosti,⁶² či třeba s kumulativní kombinací uvedených položek, tedy například s právním řádem státu, ve kterém byla společnost zřízena a současně se na jeho území nachází registrované sídlo dané společnosti⁶³.

Hraniční určovatelé tohoto typu tedy směřují k určení takového rozhodného právního řádu, který je považován za právní řád přiznávající určitému útvaru právní subjektivitu, a vytvářející tak z útvaru právnickou osobu⁶⁴, případně formující útvar bez právní osobnosti⁶⁵.

---

⁵⁷ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 13.

⁵⁸ N. Štefanková in ŠTEFANKOVÁ, Natálie, SUMKOVÁ, Mária. *Mezinárodní právo súkromné*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 343 s. ISBN 978-80-7380-632-3, str. 172.

⁵⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 33.

⁶⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 71.

⁶¹ N. Rozehnalová in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 48.

⁶² PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1165 ve spojení s K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 150.

⁶³ STONE, Peter. *EU private international law*. Third edition. Cheltenham: Edward Elgar, 2014. Elgar European law. ISBN 978-1-78254-450-0, str. 14.

⁶⁴ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 491 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-506-7, str. 264, 265; N. Rozehnalová in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára,

Někdy je v obecné rovině dovozováno, že pohybujeme-li se na základech inkorporačního principu, není rozhodující místo zřízení společnosti.⁶⁶ Nepochybné je, že hraniční určovatel u právní úpravy založené na inkorporačním principu určení osobního statutu bude pomíjet fakticitu tím způsobem, že tento hraniční určovatel nebude zohledňovat místo, kde je činnost společnosti fakticky rozvíjena⁶⁷.

1.2.4. Inkorporační princip – charakteristika

Z charakteru popsaného hraničního určovatele plyne, že inkorporační princip prosazuje princip autonomie vůle společníků, neboť společníci společnosti svým rozhodnutím zřídit společnost dle konkrétního právního řádu mohou nepřímou určit osobní statut společnosti.⁶⁸ Ačkoliv takový postup nepředstavuje typickou volbu práva⁶⁹ objevující se v některých jiných oblastech mezinárodního práva soukromého, *de facto* taková úprava umožňuje, aby společníci osobním statutem nepřímou zvolili právní řád, jenž jim bude vyhovovat.⁷⁰ Lákavým tak pro společníky může být zejména právní řád, který bude umožňovat rychlé, pohodlné a levné zřízení společnosti a následně bude vstřícným právním základem dle něj zřízené společnosti.⁷¹

Konkrétně právní řády mohou nabízet benefity spočívající například v absenci minimální výše základního kapitálu, v nepožadování výročních zpráv či ročních

---

KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 48.

⁶⁵ P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 232.

⁶⁶ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 195.

⁶⁷ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 343.

⁶⁸ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 196.

⁶⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 74.

⁷⁰ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

⁷¹ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 17 a násl. ve spojení s PAUKNEROVÁ, Monika. *Osobní statut právnických osob v českém právu. Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 34.

účetních závěrek ověřených auditorem⁷², dále ve značné míře defaultních ustanovení uplatňujících se na společnost pouze v případě nestanovení odchýlné úpravy zakladatelským právním jednáním, neprošetřování minulosti osob, jež mají mít na starosti řízení společnosti, nebo v nepovinné registraci podílníků společnosti⁷³.

Nadto se ze strany ostatních právních řádů předpokládá povinné uznání příslušnosti společnosti ke státu, dle jehož právního řádu vycházejícího z inkorporačního principu byla tato společnost zřízena⁷⁴, neboť se s inkorporačním principem pojí implikace, že naplní-li vznikající společnost požadavky na vznik společnosti kladené právním řádem, dle něhož je zřizována, je společnost uznána kdekoliv.⁷⁵ Uznání společnosti je zde vnímáno ve smyslu uznání právní existence společnosti a jejího oprávnění vystupovat jako subjekt subjektivních práv a právních povinností v dané zemi⁷⁶, jejíž právní řád netvoří právní rámec, o nějž se příslušná společnost základně opírá. Platí totiž předpoklad, že právní řád vycházející z inkorporačního principu respektuje příslušným právním řádem vytvořenou osobnost a způsobilost k právním jednáním dané společnosti.⁷⁷

V praxi tento aspekt inkorporačního principu naráží na právní řády dalších suverénních států, a to včetně právních řádů následujících princip sídla, proto se fakticky uvedené uznání uplatní pouze ve vztahu k těm státům, jejichž právní řády také vycházejí z inkorporačního principu určování osobního statutu společnosti.⁷⁸

Ve spojení s problematikou přeshraničního přemístění sídla společnosti je zase inkorporačnímu principu vlastní kontinuita společnosti, neboť i při přeshraničním přesunu sídla si taková společnost zachovává svůj prvotní osobní statut, který v režimu

---

⁷² PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 34.

⁷³ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 19.

⁷⁴ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 343.

⁷⁵ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 16.

⁷⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. K pojmu uznání zahraničních právnických osob. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 1997, (10-11), str. 843.

⁷⁷ P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromé. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 233.

⁷⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1166.

inkorporačního principu představuje neměnnou kategorii⁷⁹. Přes hranici migrující společnost neztrácí svoji způsobilost být subjektem subjektivních práv a právních povinností⁸⁰ ani svou totožnost⁸¹, což společnosti umožňuje zachovat si svoji historii.

O limitaci tohoto projevu důsledkem interakce s dalšími právními řády zahrnujícími i právní řády neaplikující inkorporační princip určování osobního statutu společností ovšem platí obdobné, co bylo uvedeno již u otázky uznávání cizích společností.⁸²

Vrátíme-li se ke zmiňované autonomii vůle společníků pojící se s inkorporačním principem, lze tuto svobodu vztáhnout nejen na případ dle cizího právního řádu zcela nově zakládané společnosti, ale právě i na osobní statut společností přeshraničně přemístěných.⁸³ Inkorporační princip je tak v důsledku liberálního uznávání společností zřízených dle zahraničního právního řádu a možnosti přeshraničního přemístění sídla společnosti bez ztráty právní osobnosti společnosti prostředkem usnadnění rozvoje mezinárodních vztahů a prostředkem způsobilým přispět k naplňování myšlenky jednotného trhu v rámci Evropské unie⁸⁴, neboť pomocí umožnění přeshraničního přemístění sídla maximalizuje možnost volného pohybu⁸⁵.

Pro svou podstatu a její projevy je inkorporačnímu principu přiznáván shovívavý liberální a demokratický charakter⁸⁶, který je preferován státy s liberálním pohledem na

---

⁷⁹ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 196.

⁸⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 33.

⁸¹ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 17.

⁸² PAUKNEROVÁ, Monika. Kolizněprávní úprava obchodních společností. *Právní rozhledy*. 2005, (7), str. 245; PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1165.

⁸³ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 16.

⁸⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 33 ve spojení s RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 17.

⁸⁵ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

⁸⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 72 ve spojení s RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 17.

hospodářskou politiku⁸⁷ a jehož součástí je akceptování aplikace zahraničního práva společností na domácí půdě⁸⁸.

Předností inkorporačního principu, která pramení z veskrze formální povahy hraničního určovatele užívaného tímto principem, je pak určitá právní jistota a předvídatelnost práva při vlastním určování osobního statutu, neboť právní řád, dle kterého byla společnost zřízena, bude stanoven zásadně snadno a osobnímu statutu společnosti tak bude odpovídat jediný právní řád, a to například i u společností působících na územích více států.⁸⁹ Zjištění osobního statutu zde bude v praxi usnadněno i tím, že příslušný právní řád bude seznatelný ze zakladatelského právního jednání společnosti⁹⁰, jakož i tím, že většina právních řádů zřízení společnosti pojí s jejím zápisem do rejstříku, ať už je takový zápis prerekvizitou vzniku společnosti či jen slouží k evidenčním účelům⁹¹. Dokonce se uvádí, že povědomí o místu „zrození společnosti“ a o tom, kdo společnost vytvořil, je u společností zřejmější než v případě osob fyzických.⁹²

Naopak za stinnou stránku inkorporačního principu může být považována možnost absence faktického spojení mezi právním řádem, kterým se budou řídit zásadní otázky související se společností, a mezi místem reálného výkonu činnosti dané společnosti.⁹³ Tento nesoulad nastane v důsledku již naznačeného oprávnění zakládajících společníků zvolit právní řád, dle něhož bude společnost zřízena, a tím ovlivnit její osobní statut, přičemž při volbě právního řádu, dle kterého bude společnost

---

⁸⁷ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 343.

⁸⁸ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

⁸⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 33 ve spojení s RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 17.

⁹⁰ P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromé. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 233.

⁹¹ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 491 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-506-7, str. 265.

⁹² LATTY, Elvin R. Pseudo-foreign Corporations. *Yale Law Journal*. 1955, 65(2), str. 137 – 173[online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/ylr65&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=137&t=1559559075), str. 140.

⁹³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 73 a násl.

zřízena, nemusí zohledňovat vazbu příslušného právního řádu na místo faktického působení společnosti. To může vést k situaci, že osobní statut nebude reflektovat skutečné podmínky nastolené v prostředí, kde společnost svoji činnost reálně vykonává⁹⁴.

Zatímco pro společnost a její společníky může výběr vstřícnějšího právního režimu přinášet pozitiva, negativní projevy popsaného postupu mohou doléhat na konkrétní subjekty práv, které v místě faktického výkonu činnosti společnosti přicházejí do styku se společností, jejíž osobní statut řídicí se právem dle jejího zřízení není totožný s právním řádem pokrývajícím území, kde společnost skutečně působí a vstupuje do právních poměrů. Pro společnost s tímto charakterem se užívá pojem formálně zahraniční společnost⁹⁵ či pseudozahraníční společnost, která je literaturou vymezována jako společnost, jež má většinu svých společníků a většinu svých podnikatelských aktivit v hostitelském státě, který je odlišný od státu, dle jehož právního řádu byla zřízena⁹⁶.

Atribut zahraničního charakteru pseudozahraníční společnosti je v tomto smyslu fiktivní, nikoliv opravdovou vlastností dané společnosti, čímž se pseudozahraníční společnost odlišuje od společností se skutečně zahraničním charakterem.⁹⁷

Nepříznivé následky inkorporačního principu mohou také negativně poznamenat kvalitu a koherenci právního řádu, který se vydá cestou vábení potenciálních zakladatelů společností a do svého rámce začlení třeba i nekoncepční, avšak podbízivé ustanovení v úmyslu vytvořit z daného právního řádu žádaný právní rámec pro zakládanou společnost. Ze shora představených výhod těmito právními řády typicky poskytovaných plyne, že jejich zakotvením naopak daný právní řád zpravidla sníží ochranu garantovanou třetím osobám.

---

⁹⁴ P. Janečková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, ROHOVÁ, Iveta, VALDHANS, Jiří et al. *Czech private international law*. Brno: Masaryk University, 2015, 313 p. Publications of the Masaryk university. ISBN 978-80-210-8122-2, str. 136.

⁹⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. Koližněprávní úprava obchodních společností. *Právní rozhledy*. 2005, (7), str. 245.

⁹⁶ CAHN, Andreas, DONALD C., David. *Comparative company law: text and cases on the laws governing corporations in Germany, the UK and the USA*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-76873-3, str. 93.

⁹⁷ LATTY, Elvin R. Pseudo-foreign Corporations. *Yale Law Journal*. 1955, 65(2), str. 137 – 173[online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/vlr65&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=137&t=1559559075, str. 159.

Navíc v důsledku hospodářské soutěže a snahy jednotlivých právních řádů v ní obstát pak tyto výhody nabízené zakládaným společnostem gradují a nastávají jevy, jež jsou již vnímány spíše negativně, a proto jsou označovány odpovídajícími pojmy. Jako příklad lze uvést pojem *rat-race*⁹⁸, který naráží na bezohlednou honbu takových států za materiálním vzestupem⁹⁹. Dále se lze v této spojitosti setkat s pojmem *race to the bottom*, který vychází z obrazného závodu, při němž zákonodárci usilují o pomyslné dno namísto typicky kýženého vítězného vrcholu, či s pojmem *race of laxity* naznačujícím směřování zákonodárců k vytvoření co nejméně přísných podmínek, pokud jde o požadavky právního řádu na zřizované společnosti a jejich personální základy.¹⁰⁰ Opominout pak nelze zejména pojem *Delaware efekt*¹⁰¹ či *Delaware syndrom*¹⁰², přičemž tato označení odkazují na americký stát Delaware proslulý lákavými podmínkami pro zřizování formálně zahraničních společností¹⁰³. Tato označení získala obecný význam a rozumí se jimi fenomén zřizování společností dle právního řádu státu, jenž je pověstný svým shovívavým systémem práva společností.¹⁰⁴

I odbornou literaturou je připouštěno, že v případě inkorporačního principu bude zcela logická situace, kdy zakladatelé za účelem vyvarování se přísnější právní úpravy práva společností v jejich domovském právním řádu založí společnost dle zahraničního právního řádu, jenž je mírnější.¹⁰⁵

Z ekonomického úhlu pohledu může být zužitkování těchto aspektů inkorporačního principu svým způsobem racionální. Pokud bychom si vypůjčili jedno ze základních východisek mikroekonomie, a to sice model racionálního rozhodování ekonomických subjektů spočívající ve snaze ekonomických subjektů maximalizovat svůj materiální užitek, u společností pak konkrétně maximalizovat svůj zisk, bylo by

---

⁹⁸ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 17, 18.

⁹⁹ HAIŠ, Karel, HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník - English-Czech dictionary*. Praha: Academia, 1985, 1786 s.

¹⁰⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 75.

¹⁰¹ *Ibid.*

¹⁰² RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 18, 24.

¹⁰³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 74 a násl.

¹⁰⁴ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 18.

¹⁰⁵ *Ibid.*, str. 19.

pro zakládající společníky racionální zvolit pro založení společnosti mírnější právní řád, a naopak tím eliminovat aplikaci určitého jiného právního řádu.¹⁰⁶

Využití možností, které nabízí inkorporační princip, nelze samo o sobě bez dalšího odsuzovat jako protiprávní.¹⁰⁷ Což potvrdil i Soudní dvůr Evropské unie například v dále přiblíženém rozhodnutí ve věci Polbud¹⁰⁸, v němž se výslovně uvádí, že: „umístění statutárního či skutečného sídla společnosti v souladu s právními předpisy některého členského státu s cílem využít výhodnějších právních předpisů není jako takové zneužitím“¹⁰⁹, a to za současného připomenutí obdobných závěrů dřívější judikatury¹¹⁰. Byť současně nelze vyloučit, že nedojde k excesům, jež povedou k dovození odpovědnosti příslušných osob z vedení společnosti z důvodu zneužití těchto postupů.¹¹¹

V tomto kontextu je namístě připomenout také to, že například pro problematiku daní z příjmů je zpravidla klíčové rezidentství osoby, které, i v souvislosti s vlivem Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj v této oblasti, odpovídá u právnické osoby místu jejího skutečného vedení¹¹², s čímž koresponduje i ustanovení § 17 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, podle něhož jsou poplatníci daně z příjmů právnických osob „daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen (dále jen „sídlo“)¹¹³. Rovněž je třeba mít na paměti i existenci nutně použitelných norem, které se prosadí bez ohledu na to, jaký právní řád je dle kolizní normy rozhodným.¹¹⁴

---

¹⁰⁶ URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 480 s. ISBN 978-80-7478-724-9, str. 36, 37.

¹⁰⁷ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 19.

¹⁰⁸ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. října 2017 ve věci C-106/16 POLBUD - WYKONAWSTWO sp. z o.o., v likvidaci Polbud - Wykonawstwo sp. z o.o. ECLI:EU:C:2017:804.

¹⁰⁹ Ibid, bod 40.

¹¹⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 9.3.1999 ve věci C-212/97 Centros Ltd proti Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. ECLI:EU:C:1999:126, bod 27; Rozsudek Soudního dvora ze dne 30.9.2003 ve věci C-156/01 Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam proti Inspire Art Ltd. ECLI:EU:C:2003:512, bod 96.

¹¹¹ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 19.

¹¹² Blíže srov. SKALICKÁ, Hana. *Mezinárodní daňové vztahy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 290 otázek & odpovědí z praxe. ISBN 978-80-7552-400-3, str. 32, 33.

¹¹³ Ustanovení § 17 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů.

¹¹⁴ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 230, 231.

K zaprodání svého právního řádu mohou státy přistupovat i s vidinou příznivého ovlivnění významných makroekonomických ukazatelů, jako je míra nezaměstnanosti, když s příchodem zahraničních investorů lze očekávat nárůst zaměstnanosti, a podobně.¹¹⁵

Tento ekonomický aspekt může na první pohled kolidovat s deklarovanou vlastností kolizní normy spočívající v nezávislosti této normy, kterou je míněna nezávislost i na ekonomickém systému daného státu. Nicméně se nedomnívám, že by tato charakteristika kolizní normy byla zásadně narušena, neboť vlastní kolizní norma sama o sobě makroekonomické dopady nezpůsobí.

Případný vliv na ekonomické veličiny patrně nastane až v souvislosti s nastíněnou tzv. lacinou¹¹⁶ věcnou hmotněprávní úpravou práva obchodních společností. Pro konkrétní představu lze připomenout i české právo obchodních společností, kdy se důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále též zákon o obchodních korporacích) netají například tím, že tento zákon využívá „možnosti zjednodušit úpravu společnosti s ručením omezeným tak, aby byla v rámci právních řádů EU konkurenceschopná“¹¹⁷. Konkrétně jde o konstatování obsažené v pasáži důvodové zprávy vztahující se k ustanovením § 132 až § 149 zákona o obchodních korporacích, přičemž v rámci těchto ustanovení lze nalézt například ustanovení § 142 odst. 1 zákona o obchodních korporacích stanovící liberální algoritmus určení minimální výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným tím, že předepisuje minimální výši vkladu 1 Kč, ledaže by bylo společenskou smlouvou určeno, že výše vkladu je vyšší.

1.2.5. Princip sídla - hraniční určovatel

Je-li právní řád rozhodný pro posuzování vymezeného okruhu otázek spojených s určitou společností určován kolizní úpravou, ve které se promítá princip sídla, hraniční

---

¹¹⁵ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 19.

¹¹⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. *Osobní statut právnických osob v českém právu. Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 34.

¹¹⁷ HAVEL, Bohumil. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-923-9, str. 84.

určovatel odpovídá sídlu společnosti¹¹⁸. Přesněji je sídlem coby hraničním určovatelem osobního statutu společností za zohlednění cíle v podobě dosažení blízkého vztahu mezi osobním statutem a právníkou osobou teorií i praxí shodně míněno sídlo skutečné, označované též faktické či materiální.¹¹⁹ Konkrétnější podobu sídla faktického pak obdobně jako u zastřešujícího pojmu zřízení v případě principu inkorporačního přibližují různé formulace.

Faktickým sídlem tak může být chápáno především sídlo hlavní správy, sídlo vedení společnosti, středisko provozu, místo přijímání základních rozhodnutí vedení, hlavní místo podnikání,¹²⁰ místo, z něhož je společnost skutečně řízena,¹²¹ místo, kde obvykle zasedají hlavní orgány společnosti,¹²² hlavní administrativní centrum, místo výkonu ústřední správy společnosti,¹²³ místo obratu společnosti, místo, kde jsou přítomni zaměstnanci společnosti,¹²⁴ místo skutečného výkonu základních rozhodnutí vedení společnosti¹²⁵ nebo místo vedení společnosti a jejího kontrolního střediska¹²⁶.

---

¹¹⁸ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 252.

¹¹⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 80 ve spojení s P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Mezinárodní právo soukromé*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 197.

¹²⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 36.

¹²¹ FUNTA, Rastislav. *Vybrané otázky mezinárodního práva veřejného a soukromého*. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-263-0869-0, str. 98; K. Csach in CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Lubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia mezinárodného práva súkromného a procesného*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2, str. 119; P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Mezinárodní právo soukromé*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 197.

¹²² ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 491 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-506-7, str. 266.

¹²³ N. Rozehnalová, K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 48,150.

¹²⁴ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 342.

¹²⁵ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

¹²⁶ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 11.

V rámci příměru k živé bytosti se pak o skutečném sídle obrazně hovoří jako o mozku či nervovém centru.¹²⁷ Na rozdíl od zásady inkorporační tak hraniční určovatel při uplatnění zásady sídla zohledňuje faktické aspekty společnosti.

1.2.6. Princip sídla – charakteristika

Už z vymezení hraničního určovatele pojícího se s principem sídla při určování osobního statutu je zjevné, že autonomie vůle společníků dané společnosti se ve vztahu k určení právního řádu upravujícího základní otázky týkající se společnosti neuplatní. Kolizní norma určující osobní statut společnosti na základě principu sídla nutně povede prostřednictvím skutečného sídla společnosti k právnímu řádu, který je spjat s reálným působením společnosti. V případě záměrné snahy společníků docílit konkrétního osobního statutu společnosti by tak kalkul společníků musel zahrnout i odpovídající alokaci skutečného sídla společnosti, která bude zpravidla tvořit citelný aspekt společnosti, při jehož stanovení lze očekávat omezení autonomie vůle společníků, a to i v důsledku zohlednění otázky provedení záměru v praxi.

Současně z uvedených důsledků hraničního určovatele v podobě skutečného sídla plyne výhoda garantované blízké souvislosti osobního statutu společnosti s právním řádem, který se uplatní v místě jejího skutečného sídla.¹²⁸ Právní řád aplikovatelný na základní otázky společnosti tak nebude překvapivým, když současně půjde o právní řád vlastní místu spojenému s aktivitami společnosti. Princip sídla tím přináší opravdové pouto společnosti nejen s právním systémem, nýbrž i s reálnými místními podmínkami.¹²⁹

Tento rozměr principu sídla poslouží zejména k ochraně fyzických a právnických osob se společností právně jednajících, ať už půjde o její věřitele, investory, společníky či zaměstnance – u těch zejména ve vztahu k otázce

---

¹²⁷ LATTY, Elvin R. Pseudo-foreign Corporations. Yale Law Journal. 1955, 65(2), str. 137 – 173[online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/ylr65&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=137&t=1559559075, str. 167.

¹²⁸ PAUKNEROVÁ, Monika. Společnosti v mezinárodním právu soukromém. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 84.

¹²⁹ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 14.

kodeterminace, tedy účasti zaměstnanců na rozhodování společnosti.¹³⁰ Současně jsou chráněny i zájmy státu, který je obchodními styky dané společnosti dotčen nejvíce.¹³¹ Jinými slovy stát aplikující princip sídla nepřipouští vznik pseudozahraničních společností, a tedy ani účelový kvazivýběr osobního statutu provedený kupříkladu s cílem vyhnout se konkrétní právní úpravě. Princip sídla tak brání zahraničnímu právu společností, aby narušovalo či obcházelo požadavky kladené domácím právním řádem.¹³²

U principu sídla je v porovnání s principem inkorporačním nutné naplnit dodatečnou podmínku kumulativně přistupující k požadavku řádného zřízení společnosti dle podmínek příslušného právního řádu, a to sice podmínku umístění skutečného sídla společnosti na území státu, dle jehož právního řádu byla společnost zřízena.¹³³ Případně je umístění skutečného sídla na území státu, dle jehož právního řádu byla společnost zřízena, zahrnováno přímo do množiny požadavků účinného vzniku společnosti (v širším smyslu).¹³⁴

Automaticky nastupující sankce v podobě neuznání společnosti jako subjektu práv se uplatní jak v případě, že na území státu, jehož právní řád vychází z principu sídla, má sice společnost skutečné sídlo, nicméně byla inkorporována v jiném státě, tak i v případě, že společnost byla sice zřízena dle právního řádu, který vychází z principu sídla, nicméně skutečné sídlo takové společnosti se nachází mimo území daného státu.¹³⁵ Princip sídla nepodporuje uznávání společností, když ani jednu z těchto dvou skupin společností neuznává za subjekt práva, neboť princip sídla připouští existenci společnosti jen za předpokladu, že má skutečné sídlo v tomtéž státě, dle jehož právního

---

¹³⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 37 ve spojení s PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 86.

¹³¹ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

¹³² Ibid.

¹³³ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 81.

¹³⁴ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 12.

¹³⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 36 a násl. ve spojení s RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 12.

řádu byla společnost zřízena.¹³⁶ Uznáním společnosti je zde obdobně jako v pasáži věnující se charakteristice principu inkorporačního míněno uznání právní existence společnosti spolu s jejím oprávněním vystupovat jako právní subjekt v daném právním řádu¹³⁷, jenž je odlišný od právního řádu, dle něhož byla společnost inkorporována.

Ke zjemnění těchto přísných požadavků může dojít za pomoci využití institutu zpětného odkazu, jehož prostřednictvím může právní řád vycházející z principu sídla umožnit umístění skutečného sídla na území cizího státu za předpokladu, že tamní právní řád následuje inkorporační princip.¹³⁸

Princip sídla nevytváří přívětivé podloží ani pro přeshraniční migraci společností. Princip sídla spojuje s přemístěním sídla společnosti nutnost změny osobního statutu společnosti.¹³⁹ Přeshraniční přemístění sídla společnosti za současného zachování identity společnosti princip sídla neumožňuje, ledaže by přemístění sídla se zachováním identity bylo výslovně umožněno právním předpisem či judikaturou.¹⁴⁰ Standardně bude u principu sídla s přeshraniční změnou sídla společnosti spojen zánik původní společnosti a vznik nové společnosti v cílovém státě dle tamních právních předpisů, a to s cílem učinit existující faktický vztah společnosti se státem, na jehož území se skutečné sídlo po přemístění nachází, oficiálním.¹⁴¹ Takto krkolomné přemístění sídla zřejmě nebude pro společnost komfortním postupem. Půjde o proces, u něhož lze očekávat administrativní zatížení společnosti i finanční zátěž¹⁴² vyvolanou náklady, které bude společnost nucena vynaložit na rušení přemísťované společnosti včetně provedení její likvidace, ale i negativa plynoucí ze ztráty historie společnosti, kupříkladu v souvislosti s problematikou názvu společnosti a ochranných

---

¹³⁶ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

¹³⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. K pojmu uznání zahraničních právnických osob. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 1997, (10-11), str. 843.

¹³⁸ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 12.

¹³⁹ PAUKNEROVÁ, Monika. Společnosti v mezinárodním právu soukromém - k novému vývoji v českém právu a právu Evropských společenství. *Právník*. 2002, č. 3, str. 329.

¹⁴⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 36.

¹⁴¹ CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1, str. 343.

¹⁴² PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 37.

známek.¹⁴³ Problematika identity společnosti ve spojení s přivlastňováním si ochranných známek¹⁴⁴ je podstatou sporů mezi východoněmeckou a západoněmeckou skupinou, jež z původního subjektu Carl Zeiss Stiftung založeného v 19. století v Německu a vlastního výrobní podniky vznikly v souvislosti s druhou světovou válkou a rozdělením Německa¹⁴⁵.

Princip sídla proto svými účinky, se kterými je spojeno i bránění vstupu zahraničního práva za státní hranice¹⁴⁶, koliduje s principem volného pohybu osob v rámci Evropské unie, a proto je z hlediska tohoto principu shledáván vhodnějším princip inkorporační představený dříve.¹⁴⁷ Nekompromisně důsledná aplikace principu sídla se všemi jeho konsekvencemi je dokonce vnímána jako potencionální narušování jednotného trhu.¹⁴⁸

Problémem u principu sídla může být rovněž slabá právní jistota a omezená předvídatelnost práva, jež se objevují v případech určování osobního statutu společností, které nemají jednoznačné skutečné sídlo. Může nastat situace, kdy místa, kde probíhají jednání valných hromad, setkávání vedení a kde jsou umístěny kanceláře společnosti, budou podléhat rozdílným právním řádům.¹⁴⁹ Jak bylo rozebráno výše, skutečné sídlo jednotlivé právní řády vymezují různými způsoby. Navíc i v případě, že bude teoretické vymezení skutečného sídla v daném případě zřejmé, může nastat problém s jeho určením v praxi, a to typicky u přeshraničně působících společností, u

---

¹⁴³ PAUKNEROVÁ, Monika. Společnosti v mezinárodním právu soukromém. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 87.

¹⁴⁴ BERNSTEIN, Herbert L. Corporate Identity in International Business: The Zeiss Controversy. *American Journal of Comparative Law*. 1972, 20(2): 299-313 72[online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/amcomp20&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=299&t=1559558838, str. 300, 302.

¹⁴⁵ MALYSIAK, James T. Toward A Substantive Private International of Trademarks: The Lessons of the. *Yale Law Journal* [online]. 82(5), 1072-1091 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/ylr82&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=1072&t=1558278963.

¹⁴⁶ M. P. Weller, Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 405.

¹⁴⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. Kolizněprávní úprava obchodních společností. *Právní rozhledy*. 2005, (7), str. 274.

¹⁴⁸ RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71, str. 15.

¹⁴⁹ LATTY, Elvin R. Pseudo-foreign Corporations. *Yale Law Journal*. 1955, 65(2), str. 137 – 173[online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/ylr65&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=137&t=1559559075, str. 168.

kterých není vyloučeno uskutečňování stejné činnosti v několika různých státech souběžně. Uvedené komplikace s určením skutečného sídla jsou způsobené i tím, že reálné sídlo zpravidla nepodléhá žádné evidenci.¹⁵⁰ V porovnání s právním řádem, dle něhož byla společnost zřízena, je navíc skutečné sídlo kategorií, již bude o poznání jednodušší změnit, což v kontextu hraničního určovatele může vyvolávat další komplikace.¹⁵¹

1.2.7. Modifikace

Výše uvedené charakteristiky obou základních principů určování osobního statutu společností zachycují jakousi ryzi akademickou esenci těchto principů, která má své opodstatněné místo na stránkách odborných textů, zatímco praxe národních právních řádů zpravidla na jednom z těchto dvou principů staví, nicméně současně do něj vnáší i určité prvky, jež jsou v podmínkách ideálního teoretického modelu připisovány pouze principu druhému.¹⁵²

Odchytky konkrétních právních řádů od uvedených obecných schémat¹⁵³ mohou konkrétně spočívat v modifikacích vztahujících se k přeshraničnímu přemístění sídla bez ztráty identity společnosti, kdy stát vycházející z inkorporačního principu bude vázat přípustnost takového přesídlení společnosti na určité podmínky, a naopak stát vycházející z principu sídla bude za splnění určitých podmínek přeshraniční přemístění sídla společnosti umožňovat.¹⁵⁴ Pokud jde o modifikace inkorporačního principu, budou u přemístění sídla typicky směřovat k ochraně skupin, jako jsou zaměstnanci, věřitelé a menšinoví společníci společnosti.¹⁵⁵

---

¹⁵⁰ P. Lysina in LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Mezinárodní právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5, str. 197.

¹⁵¹ ROGERSON, Pippa. *Collier's conflict of laws*. 4th ed. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2013. ISBN 978-0-521-73505-6, str. 38.

¹⁵² PAUKNEROVÁ, Monika. Kolizněprávní úprava obchodních společností. *Právní rozhledy*. 2005, (7), str. 245.

¹⁵³ PAUKNEROVÁ, Monika. Sídlo společnosti a jeho přemístění. In: TICHÝ, Luboš. Vývoj práva obchodních společností: (vybrané otázky v česko-německé perspektivě) = Entwicklung des Rechts der Handelsgesellschaften : (ausgewählte Fragen aus der deutsch-tschechischen Perspektive) : [sborník příspěvků symposia konaného 27. dubna 2001 v budově PFUK]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta: Vodňár, 2002, str. 51.

¹⁵⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1166, 1167.

¹⁵⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. České obchodní společnosti v EU z pohledu rekodifikace mezinárodního práva soukromého. In: Pocta Antonínu Kandovi k 75. narozeninám. Plzeň: Čeněk, 2005, str. 133.

1.3. Určení osobního statutu společnosti v českém právu, směřování práva Evropské unie

1.3.1. Určení osobního statutu společnosti v českém právu

Obecná pravidla určení osobního statutu právnických osob nejsou v současné době pokryta právními předpisy Evropské unie.¹⁵⁶ Právní předpisy práva Evropské unie (a s nimi související prameny práva vnitrostátního původu) se zabývají osobním statutem pouze u zvláštních unijních forem právnických osob, kterými jsou Evropská společnost (*Societas Europaea*)¹⁵⁷, Evropské hospodářské zájmové sdružení¹⁵⁸ a Evropská družstevní společnost¹⁵⁹. Obecnou úpravu pro určení osobního statutu společností neobsahuje ani žádná pro náš stát závazná mnohostranná mezinárodní smlouva.¹⁶⁰

U problematiky věcné působnosti Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále též Nařízení Řím I) se mezi věcmi výslovně vyloučenými z rozsahu aplikace tohoto nařízení zmiňují mimo jiné¹⁶¹ „otázky upravené právem obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob, týkající se například vzniku, zápisem nebo jinak, způsobilosti k právům a právním úkonům, vnitřního uspořádání nebo rušení obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob, osobní odpovědnosti vedoucích osob

---

¹⁵⁶ M. P. Weller a Ch. Thomale in BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8, str. 408.

¹⁵⁷ Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8.10.2001 o statutu evropské společnosti (SE) a zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti.

¹⁵⁸ Nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25.7.1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o evropském hospodářském zájmovém sdružení).

¹⁵⁹ Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22.7.2003 o statutu evropské družstevní společnosti (SCE) a zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti.

¹⁶⁰ K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 149, 150.

¹⁶¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 334 s. ISBN 978-80-7400-504-6, str. 153, 154.

a členů za závazky obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby“¹⁶². Přičemž do rozsahu aplikace tohoto vymezení jsou zahrnovány entity s právní osobností i bez ní.¹⁶³

Do rozsahu aplikace Nařízení Řím I dále nespádají otázky, zda „může zmocněnec zavazovat vůči třetí osobě osobu, na jejíž účet tvrdí, že jedná, nebo zda může orgán obchodní společnosti sdružení nebo právnické osoby tuto obchodní společnost, sdružení nebo právnickou osobu zavazovat vůči třetí osobě“¹⁶⁴. Této výluce týkající se problematiky zastoupení je přiznáván velký význam v souvislosti s platností mnohých obchodních smluvních právních poměrů.¹⁶⁵ Z titulu tohoto ustanovení jsou z Nařízení Řím I vyňaty i otázky, zda statutární orgán mohl zavázat příslušnou společnost, či zda zaměstnanec, popřípadě osoba jednající v provozovně podnikatele, mohou danou společnost zastoupit.¹⁶⁶

Naopak se tato výlučka nebude dotýkat poměrů mezi zmocněncem a zmocnitelem, poměrů mezi zmocněncem a třetí osobou, ani poměrů mezi zmocnitelem a třetí osobou s výjimkou otázky vázanosti osoby zmocnitele vůči třetí osobě, u kterých se na rozdíl od otázky vázanosti zmocnitele z jednání zmocněnce vůči třetím osobám, tj. otázky, zda zmocněnec mohl svým právním jednáním zavázat zmocnitele, národní kolizní úprava neuplatní.¹⁶⁷ I popsaná výlučka pro oblast zastoupení je koncipována pro uplatnění nejen na společnosti s právní osobností, ale i na entity bez ní.¹⁶⁸

Tato výlučka je označována jako jedna ze situací, kdy nad statutem smluvním převažuje statut osobní a současně je připomínáno, že smlouvy vyvstávající

---

¹⁶² Ustanovení čl. 1 odst. 2 písm. f) Nařízení Řím I.

¹⁶³ LACKO, Pavel. *Právomoc a rozhodné právo v obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahoch s cudzím prvkom*. Druhé doplnené a aktualizované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-8168-616-0, str. 33, 34.

¹⁶⁴ Ustanovení čl. 1 odst. 2 písm. g) Nařízení Řím I.

¹⁶⁵ BOGDAN, Michael. *Concise introduction to EU private international law*. 2nd ed. Groningen, Holandsko: Europa Law Publishing, 2012. ISBN 9789089521088, str. 120.

¹⁶⁶ BŘÍZA, Petr. Relativní majetková práva s mezinárodním prvkem (přednáška). Česká advokátní komora, Palác Dunaj, Kinosál, 27.03.2019.

¹⁶⁷ LACKO, Pavel. *Právomoc a rozhodné právo v obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahoch s cudzím prvkom*. Druhé doplnené a aktualizované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-8168-616-0, str. 34 ve spojení s N. Rozehnalová in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, VALDHANS, Jiří, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza., *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 392 s. ISBN 978-80-7598-123-3, str. 65 ve spojení s BŘÍZA, Petr. Nový český zákon o mezinárodním právu soukromém v kontextu práva EU a mezinárodních smluv. Právní rádce. 2013, 17(8), str. 585 a s přednáškou BŘÍZA, Petr. Relativní majetková práva s mezinárodním prvkem (přednáška). Česká advokátní komora, Palác Dunaj, Kinosál, 27.03.2019.

¹⁶⁸ LACKO, Pavel. *Právomoc a rozhodné právo v obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahoch s cudzím prvkom*. Druhé doplnené a aktualizované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-8168-616-0, str. 34.

v souvislosti s vyloučenými oblastmi jsou svou povahou odlišné od smluvních závazkových poměrů, resp. jejich právních titulů, na které toto nařízení míří primárně.¹⁶⁹

Klíčovou roli tak ve vztahu k otázce osobního statutu společností hraje v České republice úprava stanovená vnitrostátním právním předpisem v podobě zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále též zákon o mezinárodním právu soukromém). Je patrné, že význam vlastní národní úpravy mezinárodního práva soukromého nelze bagatelizovat, když i u klíčových právních otázek zahrnujících mimo jiné osobní statut právnických osob je relevantní právě tato národní právní úprava.¹⁷⁰

Norma mezinárodního práva soukromého čistě vnitrostátního původu není nic neobvyklého, neboť, jak je literaturou připomínáno, ve snaze vyhnout se případným nedorozuměním z důvodu zdánlivě zavádějícího názvu odvětví mezinárodního práva soukromého, prvek mezinárodnosti v mezinárodním právu soukromém nespočívá v charakteru pramenů norem tohoto speciálního odvětví právního řádu, které nejsou vždy mezinárodního původu, nýbrž spočívá v charakteru právních poměrů, jimiž se tato materie zabývá¹⁷¹, když mezinárodní právo soukromé je základně charakterizováno jako „soubor právních norem, které jsou určeny výlučně pro úpravu soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem“¹⁷² a tvoří zvláštní, samostatné odvětví národního práva.¹⁷³

Konkrétně je v českém právním řádu v ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém určeno, že „právní osobnost právnické osoby a způsobilost jiné než fyzické osoby se řídí právním řádem státu, podle něhož vznikla“¹⁷⁴. Stejným právním řádem se dle věty druhé téhož ustanovení „řídí i obchodní firma nebo název a vnitřní poměry takové osoby, poměry mezi takovou osobou a jejími společníky

---

¹⁶⁹ N. Rozehnalová in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, VALDHANS, Jiří, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, . *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 392 s. ISBN 978-80-7598-123-3, str. 65.

¹⁷⁰ BŘÍZA, Petr. Nový český zákon o mezinárodním právu soukromém v kontextu práva EU a mezinárodních smluv. *Právní rádce*. 2013, 17(8), str. 580.

¹⁷¹ BOGDAN, Michael. *Concise introduction to EU private international law*. 2nd ed. Groningen, Holandsko: Europa Law Publishing, 2012. ISBN 9789089521088, str. 3.

¹⁷² M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 27.

¹⁷³ PAUKNEROVÁ, M. Proměny mezinárodního práva soukromého. In: PAUKNEROVÁ, Monika, TOMÁŠEK, Michal. *Nové jevy v právu na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009, str. 179.

¹⁷⁴ Ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém.

nebo členy a vzájemné poměry společníků nebo členů, ručení společníků nebo členů za závazky takové osoby a kdo za osobu jako její orgán jedná, jakož i její zánik“¹⁷⁵.

Subsidiární kolizní norma¹⁷⁶ v ustanovení § 30 odst. 2 zákona o mezinárodním právu soukromém pak pro běžná právní jednání zajišťuje, že je z nich jiná než fyzická osoba zavázána „je-li k nim způsobilá podle právního řádu platného v místě, v němž bylo takové jednání učiněno“¹⁷⁷.

1.3.2. Směrování práva Evropské unie

Zamýšlenou právní úpravou otázek osobního statutu společností v mezinárodním právu soukromém se zabývala Evropská skupina pro mezinárodní právo soukromé (GEDIP/EGPIL) v souvislosti s jejím jednáním konaným v září roku 2016 v Miláně, při němž byla řešena problematika určování práva rozhodného pro společnosti a problematika uznávání cizích společností v rámci Evropské unie.¹⁷⁸

Tato skupina přijala návrh normativních pravidel práva použitelného pro společnosti a další entity, který by mohl být způsobilým podkladem pro přijetí příslušného pramene práva Evropské unie, přičemž této skupině se jevilo jako nejvhodnější zpracovat návrh ve formě nařízení (dále též návrh nařízení).¹⁷⁹

Návrh nařízení se vztahuje na společnosti i další entity vymezené v kapitole I čl. I odst. 1 návrhu nařízení, pro něž návrh zavádí legislativní zkratku „společnosti“, a základní pravidlo pro určení osobního statutu těchto společností obsažené v kapitole II čl. III návrhu nařízení vychází z inkorporačního principu. Pro případ, že by dle těchto pravidel právo rozhodné pro společnost nebylo možné určit, by nastoupilo podpůrné pravidlo v kapitole II čl. IV větě první návrhu nařízení, jež využívá hraničního určovatele v podobě státu, na jehož území se nachází ústřední správa v době vzniku společnosti, nicméně pro případ, že je společnost zjevně úžeji spojena s právním řádem jiného státu, by se dle věty druhé téhož ustanovení aplikoval tento právní řád. Subsidiárně tak nastupuje pravidlo vycházející z principu sídla a též tzv. úniková

---

¹⁷⁵ Ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém.

¹⁷⁶ P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234.

¹⁷⁷ Ustanovení § 30 odst. 2 zákona o mezinárodním právu soukromém.

¹⁷⁸ Evropská skupina pro mezinárodní právo soukromé. *Draft rules on the law applicable to companies and other bodies* (2016) [online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.gedip-egpil.eu/documents/Milan%202016/GEDIPs%20Proposal%20on%20Companies.pdf>, úvodní pasáž.

¹⁷⁹ Ibid, úvodní pasáž ve spojení s poznámkou pod čarou vztahující se k čl. 1 odst. 1.

doložka¹⁸⁰. Vedle rozsahu osobního statutu (kapitola II čl. V návrhu nařízení) se návrh nařízení dále zabývá například možností změny osobního statutu společnosti, aniž by tato společnost ztratila právní osobnost (kapitola III návrhu nařízení), otázkou nutně použitelných norem (kapitola IV čl. 10 návrhu nařízení), výhradou veřejného pořádku státu rozhodujícího orgánu¹⁸¹ (kapitola IV čl. 11 návrhu nařízení), problematikou určování rozhodného práva u států s několika právními řády (kapitola IV čl. 12 návrhu nařízení), jakož i vyloučením zpětného odkazu (kapitola IV čl. 13 návrhu nařízení) a vztahem návrhu k mezinárodním smlouvám a právu Evropské unie (kapitola IV čl. 14 a 15 návrhu nařízení).

Při zpracování této informace o návrhu nařízení jsem se vycházejíc z anglické verze návrhu snažila o co nejpravděpodobnější překlad příslušných termínů, nicméně nelze vyloučit jiné možnosti překladu (např. otázka vzniku či založení společnosti a další).

---

¹⁸⁰ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str.116, 117.

¹⁸¹ KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 17.

2. Rozsah osobního statutu společnosti

2.1. Význam vymezení hranic osobního statutu společnosti

2.1.1. Obecně

V obecné rovině může nastat potřeba řešit ne zcela jasné případy objevující se v souvislosti s určováním vzájemného vztahu otázek upravených českým materiálním právem a rozsahů českých kolizních norem, jakož i v souvislosti s podřazením takové otázky věcně reglementované hmotným právem do rámce působnosti rozsahu příslušné kolizní normy téhož právního řádu¹⁸².

Navíc v konkrétním případě může být mezinárodním prvkem spojeným s danou společností, resp. soukromoprávním poměrem s ní souvisejícím, skutečnost nemající žádný vliv na určení rozhodné právní úpravy ve vztahu mimo jiné k osobnímu statutu dané společnosti. Kupříkladu lze zmínit situaci, kdy mezinárodním prvkem může být národnost statutárního orgánu společnosti¹⁸³ či zahraniční povaha některého ze společníků¹⁸⁴.

Není tak nereálný případ, kdy budou aplikovány české kolizní normy a kdy se rovněž osobní statut společnosti bude řídit českým právním řádem, nicméně daná kauza bude zároveň vykazovat nikoliv bezvýznamný mezinárodní prvek, který bude nutné z hlediska právního řešení daného soukromoprávního poměru zohlednit a soukromoprávní poměr z tohoto důvodu vyřešit optikou mezinárodního práva soukromého.

V následující části práce bude proveden rozbor mezi osobního statutu společnosti ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém ve vztahu k otázce jednání za společnost, a to právě ve světle české hmotněprávní úpravy institutů souvisejících s rozsahem této části uvedené kolizní

---

¹⁸² M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 140.

¹⁸³ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Odpovědnost členů statutárních orgánů korporací v případě insolvenčních řízení s mezinárodním prvkem. *Bulletin advokacie*. 2015, (7-8), str. 23, poznámka pod čarou č. 47. ve spojení s rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie ze dne 04.12.2014, sp.zn. C – 295/13.

¹⁸⁴ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 25.

normy tak, aby byly vymezeny hranice osobního statutu ve vazbě na národní hmotné právo obsahující věcnou úpravu.

Důvodem uvedeného rozboru je skutečnost, že podřazování posuzovaných otázek pod rozsah kolizní normy ve smyslu přiřazování pojmů užívaných v kolizních normách k jejich ekvivalentním termínům v materiálním právu je „třeba plně vyřešit v rámci práva soudu, dříve než se vůbec přikročí k hodnocení dané otázky z hlediska jiných cizích právních řádů“¹⁸⁵. Naznačený rozbor by tedy z tohoto hlediska mohl mít praktický význam.

Vedle využitelnosti v praxi má takové zkoumání tu výhodu, že jde o otázku způsobilou pro obecnější analýzu bez nutnosti vazby na konkrétní případ, přesněji jeho skutkové okolnosti a konkrétní cizí právní řád, případně právní řády, které by byly v daném případě relevantní, když u těchto případů, jež jsou výslovně vyděleny z problematiky kvalifikačního problému¹⁸⁶, tj. situace, kdy se hodnotí skutečnosti za účelem podřazení pod rozsah kolizní normy¹⁸⁷, má dojít k vyřešení případných hraničních situací v rámci práva, k němuž náleží kolizní norma, a to ještě před posuzováním problematiky prizmatem cizích právních řádů¹⁸⁸.

Ačkoliv řada těchto otázek bude zodpovídána bez větších potíží, neboť v rámci jednoho právního řádu kolizní normy a pojmy v nich užívané korespondují s věcným hmotným právem téhož právního řádu¹⁸⁹, a dokonce by tyto kolizní normy mezi sebe měly pomyslně rozdělit celý rozsah soukromoprávních poměrů¹⁹⁰, a to zásadně nejlépe beze zbytku a bez duplicitní či dokonce vícečetné podřaditelnosti pod rozsahy několika různých kolizních norem, lze si na druhé straně ovšem i v této souvislosti naopak

---

¹⁸⁵ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 140.

¹⁸⁶ Ibid; PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 110.

¹⁸⁷ N. Rozehnalová in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5., str. 146.

¹⁸⁸ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 140.

¹⁸⁹ N. Rozehnalová in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 144.

¹⁹⁰ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 104.

představit ne zcela zjevné případy hodné zamyšlení. Takové hraniční případy mohou být zejména důsledkem podstaty kolizní normy, která s ohledem na svou specifickou roli v právním řádu musí vykazovat dostatečnou míru abstraktnosti¹⁹¹ tak, aby byla schopná zohlednit i případná odlišná řešení zvolená cizími právními řády, čímž ovšem může být narušena uvedená ideální paralela kolizních norem s věcnou hmotněprávní úpravou právního řádu, jehož je příslušná kolizní norma součástí¹⁹². Obecně je problematika vymezení rozsahu osobního statutu právnické osoby považována za komplikovanou.¹⁹³

2.1.2. Konkrétní zaměření

V kontextu společností v mezinárodním právu soukromém bude obecněji přínosné zejména rozebrání jednotlivých variant jednání obchodních korporací, resp. jejich zástupců, z hlediska možnosti subsumpce těchto rozdílných případů pod možnost jednat jako orgán společnosti zakotvenou v ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém.

Konkrétně budou ve spojení s touto položkou zahrnovanou ustanovením § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém do osobního statutu společnosti vedle esenciální varianty v podobě jednání statutárního orgánu obchodní korporace rozebrány případy jednání zmocněného člena statutárního orgánu ve smyslu zmocnění dle ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku, jednání likvidátora společnosti, jednání tichého společníka, jednání zaměstnanců společnosti, jednání prokuristy společnosti, jednání osoby pověřené určitou činností při provozu obchodního závodu společnosti a zmíněno bude i jednání nepověřené osoby v provozovně podnikatele. Zejména bude nutné v kontextu uvedených případů zohlednit skutečnost, že existují i další kolizní normy s obdobným či úzce souvisejícím rozsahem, jako je uvedená část rozsahu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém.

---

¹⁹¹ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 110; PAUKNEROVÁ, M. Proměny mezinárodního práva soukromého. In: PAUKNEROVÁ, Monika, TOMÁŠEK, Michal. *Nové jevy v právu na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009, str. 184.

¹⁹² KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 95.

¹⁹³ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Návrh zákona o mezinárodním právu soukromém - dopady do obchodní oblasti. *Obchodněprávní revue*. 2011, (10), bod V.

Z kolizního hlediska tedy obecně bude klíčové vymezit záležitosti týkající se jednání subjektu za společnost jako orgán společnosti, které lze podřadit pod spojení „kdo za osobu jako její orgán jedná“, případně pod jinou položku osobního statutu ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém za současného zohlednění souvisejících kolizních úprav obsažených především v ustanoveních § 44 a § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém, jež upravují problematiku zastoupení.

2.2. Jednání za společnost

2.2.1. Úvod

Za účelem zodpovězení naznačených otázek je nejdříve nutné shrnout relevantní pasáže české právní úpravy právního jednání právnické osoby, resp. právního jednání za tyto osoby.

Po těchto východiskách bude následovat rozbor jednotlivých možností jednání za společnost. Nejdříve bude rozebráno jednání statutárního orgánu, který je považován v souvislosti s právním jednáním právnické osoby za klíčový orgán právnické osoby, když je tato jeho kompetence i základním konstrukčním prvkem vymezení tohoto orgánu¹⁹⁴, následovat pak budou další případy možností jednání za společnost.

2.2.2. Právní osobnost a svéprávnost společnosti

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále též občanský zákoník) přiznává právnické osobě v ustanovení § 118 právní osobnost náležející této osobě od jejího vzniku do jejího zániku. Právní osobnost je dle ustanovení § 15 odst. 1 občanského zákoníku „způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti“¹⁹⁵ a činí z právnické osoby osobu v právním smyslu¹⁹⁶. Svéprávnost ve smyslu ustanovení § 15 odst. 2 občanského zákoníku, tedy „způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)“¹⁹⁷ už ale česká právní

---

¹⁹⁴ I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 92, 95 a násl.

¹⁹⁵ Ustanovení § 15 odst. 1 občanského zákoníku.

¹⁹⁶ J. Hurdík in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 138, 139, 162, 163.

¹⁹⁷ Ustanovení § 15 odst. 2 občanského zákoníku.

úprava právními osobám neuděluje¹⁹⁸. Toto pojetí vede k tomu, že právní osoba nemůže právně jednat, aniž by byla právně zastoupená¹⁹⁹. Proto také část občanského zákoníku upravující tuto problematiku nese název jednání za právní osobu (ustanovení § 161 a násl. občanského zákoníku). Popsanou koncepcí zastoupení lze vyčíst i z vlastní zákonné úpravy, neboť ustanovení § 151 odst. 1 občanského zákoníku se věnuje pramenům určení toho, „jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právní osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli“²⁰⁰, když právě takové nahrazování vůle je příznačné pro zastoupení, při kterém obecně zástupce projevuje vůli vlastní²⁰¹. U společnosti tak vůbec nedochází k přímému právnímu jednání²⁰², jež je někdy označované též jako právní jednání osobní²⁰³ či jako jednání jménem²⁰⁴.

Zástupcem právní osoby je v největším počtu případů její orgán²⁰⁵, který pak jménem společnosti jedná. Zatímco závěr, že jde o zastoupení, je v odborné literatuře četně akceptován,²⁰⁶ ohledně charakteru tohoto zastoupení už tak široká shoda

---

¹⁹⁸ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 541; J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 777.

¹⁹⁹ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 777.

²⁰⁰ Ustanovení § 151 odst. 1 občanského zákoníku.

²⁰¹ ČECH, Petr. Ke svéprávnosti právní osoby a postavení člena statutárního orgánu při jednání za ni (nejen) v situaci zájmového střetu. *Právní rozhledy.* 2016, (23-24), str. 836.

²⁰² J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 842.

²⁰³ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 540; I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 78.

²⁰⁴ ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní).* Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 17.

²⁰⁵ I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 80, 91.

²⁰⁶ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 777; T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 540; I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 78; J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo.* 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 90.

nepanuje, což bude zmíněno v následující části práce zabývající se jednáním likvidátora za společnost.²⁰⁷

2.2.3. Statutární orgán

2.2.3.1. Věcná hmotněprávní úprava statutárního orgánu společnosti

2.2.3.1.1. Rozsah jednání za společnost

Statutárnímu orgánu v obecné rovině se věnuje ustanovení § 164 odst. 1 občanského zákoníku. Tato úprava dopadá i na statutární orgány obchodních společností, přičemž konkrétní vymezení statutárního orgánu pro jednotlivé formy obchodních společností je pak obsahem zákona o obchodních korporacích²⁰⁸. V rámci obecné úpravy statutárního orgánu je především zdůrazněno tzv. generální zástupčí oprávnění²⁰⁹ označované kupříkladu též jako oprávnění neomezené²¹⁰ či dokonce jako univerzální zástupčí pravomoc²¹¹. V každém případě jde o oprávnění člena statutárního orgánu „zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech“²¹². Není zde tedy žádné omezení, které by zastoupení společnosti statutárním orgánem při některých právních jednáních limitovalo či zcela vylučovalo, jako je tomu například v případě dále rozvedeného zastoupení prokuristou, který je obecně zmocňován k právním jednáním, k nimž dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a při zcizení či zatížení nemovité věci zastupovat společnost zásadně nemůže, ledaže je to výslovně uvedeno v prokuře²¹³. Díky uvedenému rozsahu zástupčího oprávnění je statutární

---

²⁰⁷ Pro shrnutí přístupů k zastoupení statutárním orgánem srov. např. P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVORÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekonstrukci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 55 a násl.

²⁰⁸ Zejména ustanovení § 106, § 125, § 194, § 435 a § 463 zákona o obchodních korporacích.

²⁰⁹ I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLŮVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 96; V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 225; K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLŮVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 17; T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 540, 541.

²¹⁰ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 14 Cmo 184/2014.

²¹¹ REJMONT, Vladimír. *Jednání za právnickou osobu s kolektivním statutárním orgánem vůči zaměstnancům*. *Práce a mzda*. 2016, (1), str. 49.

²¹² Ustanovení § 164 odst. 1 občanského zákoníku.

²¹³ Ustanovení § 450 odst. 1 občanského zákoníku.

orgán primárním zástupcem společnosti²¹⁴, jemuž je v otázce zastupování společnosti přiznáván základní význam²¹⁵.

Samozřejmě je uvedené zástupčí oprávnění nutné číst v mezích mantinelů, které obecně pro jednání právnické osoby, tedy včetně jednání obchodní korporace, vyplývají z ustanovení § 20 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož může právnická osoba mít práva a povinnosti slučující se s její právní povahou. Byť se toto omezení týká primárně právní osobnosti právnické osoby, je z něj dovozována limitace i ve vztahu k oprávnění právně jednat²¹⁶.

2.2.3.1.2. Kolektivní statutární orgán, způsob jednání členů statutárního orgánu

Věta první odstavce druhého ustanovení § 164 občanského zákoníku zavádí pro situaci, kdy působnost statutárního orgánu náleží více osobám, označení kolektivní statutární orgán. Následující věty ustanovení § 164 odst. 2 občanského zákoníku se pak věnují úpravě řešení dvou situací, které v souvislosti s kolektivním statutárním orgánem mohou vyvstat. Přesněji dokonce nejen v souvislosti s kolektivním statutárním orgánem, protože se zbývající část ustanovení § 164 odst. 2 občanského zákoníku týká rovněž pluralitního individuálního statutárního orgánu, tj. situace více statutárních orgánů vždy právě o jednom členu (ustanovení § 152 odst. 1 občanského zákoníku)²¹⁷. V českém právu obchodních společností se s vícečetnými individuálními statutárními orgány počítá zejména u osobních obchodních společností²¹⁸ a zásadně u společností

---

²¹⁴ REJMONT, Vladimír. Jednání za právnickou osobu s kolektivním statutárním orgánem vůči zaměstnancům. *Práce a mzda*. 2016, (1), str. 49.

²¹⁵ J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 90.

²¹⁶ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 541.

²¹⁷ V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 226; J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 843, 844; Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.09.2015 sp.zn. 29 Cdo 880/2015; ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 24; obdobně i DĚDIČ, Jan. Porušení pravidla "čtyř očí" při zastupování členy statutárního orgánu. *Právní rádce*. 2017, 25(10), 37.

²¹⁸ D. Patěk in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, str. 155 a násl.

s ručením omezeným²¹⁹, ledaže by společenská smlouva u této formy obchodní společnosti stanovila, že více jednatelů tvoří kolektivní orgán (ustanovení § 44 odst. 5 či § 194 odst. 2 zákona o obchodních korporacích).

Jak v případě kolektivního statutárního orgánu, tak i u několika individuálních statutárních orgánů je pro vlastní jednání příslušných osob klíčové určení způsobu jejich jednání²²⁰, jehož se týkají obě situace řešené v ustanovení § 164 odst. 2 věty druhé a třetí občanského zákoníku. Typicky půjde o takzvané pravidlo čtyř²²¹ či více²²² očí, které spočívá v povinnosti dvou či více členů statutárního orgánu jednat bezpodmínečně společně²²³. Ale není vyloučeno ani podstatně komplikovanější determinování takového způsobu, při němž dojde ke kombinaci různých kritérií²²⁴.

První situací zachycenou v ustanovení § 164 odst. 2 věty druhé občanského zákoníku je neurčení způsobu, jak členové statutárního orgánu právnickou osobu zastupují, v zakladatelském právním jednání právnické osoby. Pro tento případ se stanoví subsidiární zákonná úprava, dle které každý člen statutárního orgánu právnickou osobu zastupuje samostatně (ustanovení § 164 odst. 2 věty druhé občanského zákoníku). Druhá situace pokrytá úpravou obsaženou v ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku se naopak týká stavu, kdy zakladatelské právní jednání vyžaduje, aby členové statutárního orgánu jednali společně. Z uvedeného ustanovení plyne možnost zmocnit člena statutárního orgánu právnické osoby k určitému právnímu

---

²¹⁹ K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, str. 350.

²²⁰ Ustanovení § 151 odst. 1 občanského zákoníku; ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 25 včetně judikatury tam uvedené.

²²¹ V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 226; K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 18; ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 25; J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 92.

²²² Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.09.2015 sp.zn. 29 Cdo 880/2015.

²²³ REJMONT, Vladimír. *Jednání za právnickou osobu s kolektivním statutárním orgánem vůči zaměstnancům. Práce a mzda*. 2016, (1), str. 49.

²²⁴ Blíže k jednotlivým způsobům srov. například: ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 25 a násl.

jednání, na základě čehož může tento člen statutárního orgánu právnickou osobu zastoupit „jako zmocněnec“²²⁵.

2.2.3.2. Zastoupení společnosti statutárním orgánem a osobní statut společnosti

2.2.3.2.1. Úvod

Za účelem zjištění konkrétního rozsahu osobního statutu obchodních společností je s ohledem na shora představené ustanovení občanského zákoníku upravující statutární orgán obchodních společností nutné pokusit se stanovit, které části ustanovení § 164 občanského zákoníku lze zahrnout do položky „kdo za právnickou osobu jako její orgán jedná“, již ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém subsumuje pod osobní statut právnické osoby.

2.2.3.2.2. Generální zástupčí oprávnění statutárního orgánu a osobní statut společnosti

V kontextu položky „kdo za osobu jako její orgán jedná“, je dle mého názoru spojení „kdo“ třeba chápat v tom smyslu, že především zahrnuje vůbec vymezení samotné kategorie orgánu právnické osoby, který má jednatelské oprávnění vůči třetím osobám. Konkrétně v případě českého právního řádu a statutárního orgánu je z dikce ustanovení § 164 odst. 1 občanského zákoníku patrné, že statutární orgán jednoznačně je orgánem oprávněným za právnickou osobu jako její zástupce jednat. Ustanovení odstavce prvního je tak jistě podřaditelné pod osobní statut právnické osoby ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, což stvrzuje i odborná nauka.²²⁶

2.2.3.2.3. Kdo za společnost jako její orgán jedná a otázky s tím přímo související

---

²²⁵ Ustanovení § 164 odst. 2 *in fine* občanského zákoníku.

²²⁶ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78, 93; P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234; M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 259; Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 140.

Pokud bychom formulaci „kdo za osobu jako její orgán jedná“ podrobili čistě jazykovému výkladu, mohli bychom dospět k závěru, že se hraniční určovatel v podobě státu, dle jehož právního řádu právnická osoba vznikla, užije jen pro určení orgánu, resp. subjektu, který za právnickou osobu jako její orgán jedná. Při užití čistě jazykového výkladu by se pak daná část ustanovení už nemusela vztahovat na otázky s tímto jednáním související, jako je například rozsah zástupčího oprávnění dané osoby jednající jako orgán právnické osoby, způsob jejího jednání, či vznik a zánik jednatelského oprávnění.

Komentářová literatura ovšem naznačuje, že se restriktivní výklad neuplatní, neboť v souvislosti s touto položkou spadající do osobního statutu společnosti dle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém se zmiňují vedle určení orgánu, který za společnost právně jedná, i způsob jednání za právnickou osobu²²⁷, rozsah tohoto oprávnění včetně jeho případného omezení²²⁸ a dále se zmiňují i účinky jednání právnické osoby²²⁹. Patrně by se do kategorie těchto otázek dala začlenit například i skutečnost, že tím, kdo jako uvedený člen může za společnost jednat, může být osoba fyzická, ale i osoba právnická (§ 154 občanského zákoníku).

Z těchto pramenů vyplývá, že při výkladu bude nutné zvažovat i praktické využití tohoto ustanovení v tom smyslu, že položka „kdo“ zahrnuje i další otázky přímo související se skutečností, kdo je oprávněn za společnost jako její orgán jednat. Osobně se také kloním k výkladu, že ustanovení „kdo za osobu jako její orgán jedná“ by mělo zahrnovat vedle samotné identifikace tohoto subjektu i otázky s tímto jednáním úzce související, které jsou nastíněny výše.

---

²²⁷ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 253; P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234; Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 140.

²²⁸ Obdobně: L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 237; Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 140.

²²⁹ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78; L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 237.

Bylo by totiž aplikačně velmi nešťastné, pokud bychom úzce související záležitosti oddělili prostřednictvím přiřazení různých hraničních určovatelných té které dílčí otázce jednání osoby za společnost jako její orgán. Tím by totiž vzniklo nebezpečí, že se každá z těchto základních dílčích otázek nakonec bude řídit jiným právním řádem, což by mohlo ohrozit celkovou koherentnost aplikované právní úpravy. Nezdá se logické, že by takové štěpení, které je obecně vnímáno jako zdroj právní nejistoty²³⁰, bylo úmyslem zákonodárce. Obecně jsou totiž se situací, kdy dochází ke štěpení osobního statutu společnosti, spojeny negativní konotace²³¹ a předjíhány případné nežádoucí důsledky tohoto jevu²³².

Ve vztahu k položce ustanovení § 164 odst. 2 věty druhé občanského zákoníku je tak podle mne nutné danou pasáž ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém vyložit tak, že vedle určení vlastního typu orgánu právnické osoby oprávněného k jejímu zastupování zahrnuje i vymezení subjektu, který je za tento orgán v zastoupení právnické osoby oprávněn jednat, jakož i otázky s tím související zahrnující mimo jiné způsob jednání. Tímto výkladem by se do rozsahu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém dala vedle odstavce prvního ustanovení § 164 občanského zákoníku zahrnout i věta druhá odstavce druhého tohoto ustanovení. Jak bylo přiblíženo výše, toto ustanovení řeší způsob zastupování členů statutárního orgánu právnické osoby v případě plurality členů tohoto orgánu. K podpoře uvedeného výkladu může sloužit argument, že odborná literatura problematiku způsobu jednání orgánu výslovně řadí do pole působnosti osobního statutu společnosti²³³.

2.2.3.2.4. Zmocnění člena statutárního orgánu a osobní statut společnosti

2.2.3.2.4.1. Úvod

Složitější je ze stejného úhlu pohledu zhodnotit větu třetí ustanovení § 164 odst. 2 občanského zákoníku, jejíž obsah rozebraný výše se zabývá možností zmocnění

---

²³⁰ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 131.

²³¹ *Ibid.*, str. 167.

²³² *Ibid.*, str. 178.

²³³ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 253; P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234.

k určitému právnímu jednání, které pak v případě, že zakladatelské právní jednání vyžaduje společné jednání členů statutárního orgánu, umožní členu statutárního orgánu právní osobu zastoupit (jako zmocněnec) samostatně. Argumentem logického výkladu *a contrario* se vylučuje popsané zmocnění ve smyslu generálního zastupování²³⁴, které bylo i před výslovnou zákonnou úpravou této matérie (tu přinesl až občanský zákoník č. 89/2012 Sb.) zapovězeno judikaturou Nejvyššího soudu České republiky²³⁵. Z textu zákona lze vytušit smluvní charakter tohoto zastoupení, když zde zákon výslovně užívá spojení „jako zmocněnec“²³⁶. Oproti tomu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém výslovně zahrnuje jen jednání osoby, jež jedná jako orgán společnosti.

Z hlediska podřazení jednání takto zmocněného člena statutárního orgánu společnosti za právní osobu přicházejí v úvahu tři základní teoretické přístupy.

2.2.3.2.4.2. Jednání jako orgán společnosti

Zprv je to podřazení právního jednání uskutečněného na základě popsaného zmocnění pod jednání „jako orgán právní osoby“. V rámci této možnosti je především zvažována situace, kdy plnou moc za společnost budou udělovat členové statutárního orgánu, naopak ponechávám stranou teoretickou možnost, že takovou plnou moc by za společnost mohl udělit i jiný zástupce společnosti v mezích jeho zástupčího oprávnění, která se v literatuře objevuje.²³⁷

K podpoře tohoto přístupu lze uvést argument, že příslušný člen je zmocněn k tomu, aby byl jako zmocněnec jednal za právní osobu ve výsledku jako její orgán. Dalším argumentem svědčícím ve prospěch tohoto výkladu je skutečnost, že takto zmocněný jednající za právní osobu je sám členem jejího statutárního orgánu. Z dikce ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku totiž jasně plyne, že

---

²³⁴ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 542; J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo.* 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 92.

²³⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Cdo 3471/2013.

²³⁶ M. Zuklínová in DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ Michaela a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek I. Díl první: Obecná část.* 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 436 s. ISBN 978-80-7552-187-3, str. 323.

²³⁷ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekonstrukci českého soukromého práva.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59, 60 ve spojení s DĚDIČ, Jan. Porušení pravidla "čtyř očí" při zastupování členy statutárního orgánu. *Právní rádce.* 2017, 25(10), 41.

zmocnění k samostatnému zastoupení je v případě společného jednání členů statutárního orgánu vyžadovaného zakladatelským právním jednáním možné jen ve vztahu k jinému členu daného statutárního orgánu. Zmocněný člen statutárního orgánu tak bude vždy zároveň jednat jako člen statutárního orgánu, když jeho vlastní členství v tomto orgánu je nepochybné. Na existenci jeho členství ve statutárním orgánu a na z něj plynoucím jednání za společnost jako její orgán nic nemůže změnit ani situace, kdy je tento člen zmocněn k jednání za právnickou osobu, takže by se těžko dospělo k jinému závěru, než že je zmocněn k tomu, aby i z pozice takového zmocněnce jednal jako orgán právnické osoby, když je při takovém zmocnění nepochybná vazba na jeho členství ve statutárním orgánu dané společnosti.

Přijmeme-li uvedené argumenty, dospějeme k závěru, že i v případě zmocnění předvídaného v ustanovení § 164 odst. 2 větě třetí občanského zákoníku spadá jednání zmocněnce, jenž je současně i členem statutárního orgánu, do rozsahu osobního statutu právnické osoby dle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém. A tedy i do rozsahu kolizní normy stanovící hraničním určovatelem stát, dle jehož právního řádu právnická osoba vznikla.

2.2.3.2.4.3. Jednání jako smluvní zástupce společnosti

Odlišným pohledem na zmocnění v ustanovení § 164 odst. 2 větě třetí občanského zákoníku v kontextu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém je naopak nepodřazení daného zmocnění pod rozsah osobního statutu právnické osoby, konkrétně pod položku představující jednání za právnickou osobu jako její orgán. Za účelem podpory takového přístupu si lze představit především argumentaci pomocí jazykového výkladu obou ustanovení.

Zatímco příslušná pasáž ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém výslovně zužuje jednání za právnickou osobu podřaditelné pod toto ustanovení jen na případ jednání subjektu „jako orgán právnické osoby“, tak v ustanovení § 164 odst. 2 větě třetí občanského zákoníku je zdůrazněn charakter jednání „jako zmocněnec“. Z čistě jazykového hlediska tak u těchto ustanovení dospějeme ke dvěma různým způsobům jednání za právnickou osobu.

Jak bylo uvedeno dříve, charakter jednání orgánu za právnickou osobu z hlediska jeho podřazení pod některý z typů zastoupení je hodnocen různě a bude

zmíněn dále. Nicméně i bez podrobnější analýzy je na první pohled patrný rozdíl v právním titulu zastoupení, když u běžného jednání za právnickou osobu jako její orgán nedochází k udělení plné moci, oproti tomu pojem zmocnění je užíván ve spojení se standardním smluvním zastoupením²³⁸.

A rovněž z hlediska určení rozhodného práva je ke každému z obou způsobů zastoupení příslušný jiný hraniční určovatel. Zatímco u jednání „jako orgán právnické osoby“ určíme pomocí již několikrát opakovaného ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém kolizním kritériem stát, dle jehož právního řádu společnost vznikla, u zmocnění je třeba užít kolizní normu jinou. Zmocnění je obecně vykládáno jako smluvní zastoupení²³⁹. Kolizní kritérium určující rozhodné právo pro smluvní zastoupení se nachází v ustanovení § 44 odst. 2, 3 zákona o mezinárodním právu soukromém, a pokud jde o formu plné moci, tak i v odstavci 4 téhož ustanovení. Podle odstavce druhého ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém platí, že „právní jednání učiněné zmocněncem má účinky pro zastoupeného, jestliže to odpovídá právnímu řádu platnému v místě, ve kterém a) zmocněnec jednání učinil, b) zmocnitel má své sídlo nebo obvyklý pobyt, c) zmocněnec má své sídlo nebo obvyklý pobyt, nebo d) je nemovitá věc, jestliže se právní jednání týká této věci“²⁴⁰.

Citované ustanovení konstruované pomocí několika alternativně užitých hraničních určovatelů²⁴¹ směřuje k tomu, aby v praxi došlo k dosažení zamýšlených účinků podle právního řádu určeného alespoň některým z těchto hraničních určovatelů²⁴², což odpovídá myšlence *in favorem negotii*, tedy „ve prospěch zachování účinků právního jednání“²⁴³.

---

²³⁸ M. Zuklínová in DVORÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ Michaela a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 436 s. ISBN 978-80-7552-187-3, str. 323.

²³⁹ Ibid.

²⁴⁰ Ustanovení § 44 odst. 2 zákona o mezinárodním právu soukromém.

²⁴¹ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 120 a násl.

²⁴² M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 297.

²⁴³ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy.* Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93.

S tímto principem, jakož i s principem zvýšené ochrany třetích osob, koresponduje i subsidiární²⁴⁴ kolizní norma obsažená v odstavci třetím ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém, dle které stejné účinky nastanou také tehdy, jestliže to odpovídá právnímu řádu, kterým se řídí „nebo má řídit právní poměr založený právním jednáním zmocněnce“²⁴⁵.

Ještě benevolentnější je zákon o mezinárodním právu soukromém ve vztahu k plné moci, neboť pro její zachování „postačí, vyhovuje-li forma některému z právních řádů uvedených v odstavci 2 nebo 3, anebo právnímu řádu platnému v místě, v němž byla plná moc vystavena“²⁴⁶.

Z uvedeného je zřejmé, že s problematikou zmocnění se pojí vícero kolizních kritérií, přičemž žádné z nich není totožné jako hraniční určovatel vztahující se k jednání za právnickou osobu „jako její orgán“.

Dospěli-li bychom na základě tohoto přístupu k závěru, že u jednání člena statutárního orgánu zmocněného dle ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku je pro posouzení charakteru takového zmocnění klíčové doslovné znění ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku podpořené skutečností, že v praxi dojde k udělení plné moci danému zmocněnci, a třeba i teoretickou možností, že by danou plnou moc uděloval kupříkladu prokurista jako smluvní zástupce²⁴⁷, pak by se z kolizního hlediska jednání člena statutárního orgánu zmocněného dle ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku řídilo ustanovením § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém.

2.2.3.2.4.4. Jednání dílem jako orgán společnosti a dílem jako smluvní zástupce

2.2.3.2.4.4.1. Úvod

Třetím velmi teoretickým způsobem, jak ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku konfrontovat s položkou, kdo za společnost jako její orgán jedná ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, je zčásti

---

²⁴⁴ Ibid.

²⁴⁵ Ustanovení § 44 odst. 3 zákona o mezinárodním právu soukromém.

²⁴⁶ Ustanovení § 44 odst. 4 zákona o mezinárodním právu soukromém.

²⁴⁷ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekodifikaci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59, 60 ve spojení s DĚDIČ, Jan. Porušení pravidla "čtyř očí" při zastupování členy statutárního orgánu. *Právní rádce*. 2017, 25(10), 60.

jej pod tuto položku podřadit a zčásti jej zahrnout do působnosti ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém.

Tento přístup je tak kombinací dvou základních přístupů představených výše. V rámci tohoto třetího kombinovaného pojetí si lze ještě představit rozlišení dvou různých variant podle toho, co přesně se z obsahu ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku podřadí pod rozsah ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém a co pak pod ustanovení § 44 tohoto zákona.

2.2.3.2.4.4.2. První varianta: účinky pro zastoupeného, forma plné moci versus titul zastoupení a související poměr

V rámci první varianty by se s ohledem na znění ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém, které řeší stanovení rozhodného právního řádu pro určení toliko toho, zda právní jednání zmocněnce má účinky pro zastoupeného, a rozhodného práva pro zachování formy plné moci, z tohoto ustanovení užily tam uvedené hraniční určovatele jen na tyto dílčí části problematiky zastoupení, tedy jen na ty aspekty institutu zastoupení, které zasahují do poměrů ve vztahu k třetím osobám, případně jsou třetím osobám určeny. Zatímco kolizní kritérium ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém by bylo použito na právní titul zastoupení v podobě zákonného ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku umožňující řešené zmocnění a na související poměr mezi zmocněncem a zmocnitelem²⁴⁸.

2.2.3.2.4.4.3. Druhá varianta: dvě samostatná právní jednání

Druhá varianta se mi nejeví jako pravděpodobná, nicméně z důvodu názoru, který bude představen dále a který spočívá v udělení plné moci jedním z členů statutárního orgánu členu jinému za situace, kdy dle zakladatelského právního jednání mají společně jednat oba tito členové statutárního orgánu²⁴⁹, ji pro úplnost také uvádím. Okrajovost tohoto přístupu plyne i z názoru v odborné literatuře, dle kterého je naznačená situace udělování plné moci jinému členovi statutárního orgánu považována

²⁴⁸ K naznačené dvojakosti konstrukce zastoupení blíže: I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 84 a násl.

²⁴⁹ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 542.

za omyl spočívající v záměně se situací zachycenou ustanovením § 159 odst. 2 občanského zákoníku, jež se věnuje možnosti hlasování za jiného člena orgánu²⁵⁰.

Tato varianta by rozdělení působnosti ustanovení § 44 a ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém na situaci zmocnění dle § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku provedla tak, že celé jedno právní jednání člena statutárního orgánu by bylo podřazeno pod ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém. Tímto jednáním by bylo to, kde daný člen jedná sám za sebe z titulu svého členství v statutárním orgánu společnosti. A druhé právní jednání, při kterém tento člen statutárního orgánu zastupuje na základě zmocnění jiného člena statutárního orgánu, by se celé subsumovalo pod ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém.

Pro tuto variantu je nutné vyjít z předpokladu, že řešenou plnou moc lze udělit některému ze členů statutárního orgánu, který je dle způsobu jednání určeného zakladatelským právním jednáním oprávněn společností zastupovat, a že zmocněný člen statutárního orgánu v takové situaci činí dvě odlišná právní jednání. A dále také z předpokladu, že pro určení charakteru právního jednání prováděného za zmocnitele skutečnost, že k jednání dochází na základě zmocnění, převažuje nad faktem, že zastoupený je zmocněn právě členem statutárního orgánu společnosti k právnímu jednání plynoucímu z titulu výkonu této funkce.

Při tomto pojetí by tedy právní jednání, které činí člen statutárního orgánu nikoliv z titulu zmocnění, ale z titulu svého členství v tomto orgánu, bylo prostřednictvím položky „kdo za osobu jako její orgán jedná“ podřaditelné pod rozsah osobního statutu společnosti ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém. Naopak jednání téhož člena činěné z jeho postavení zmocněnce by meze osobního statutu vytyčené tímto ustanovením již překračovalo, a proto by z kolizního hlediska bylo posuzováno dle norem obsažených v ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém. Tato varianta by se neuplatnila v případě udělení plné moci členu statutárního orgánu, který dle způsobu jednání určeného zakladatelským právním jednáním není oprávněn společností zastupovat.

2.2.3.2.4.5. Zmocnění člena statutárního orgánu a názory odborné literatury

---

²⁵⁰ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekonstrukci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59.

2.2.3.2.4.5.1. Úvod

Výše představené varianty zachycují teoreticky představitelná pojetí, přičemž se u nich vycházelo prakticky jen z vlastního textu daných zákonných ustanovení. Nyní budou uvedené přístupy zhodnoceny v souvislosti s relevantními názory odborné nauky.

2.2.3.2.4.5.2. Odborná literatura občanského a obchodního práva

Část odborné literatury stojí na stanovisku, že ustanovením § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku je upravena možnost, aby všichni členové statutárního orgánu, jejichž společné jednání je vyžadováno dle způsobu zastupování určeného v zakladatelském právním jednání, udělili plnou moc jednomu z nich²⁵¹, případně i jinému členu statutárního orgánu, jsou-li dle způsobu určeného zakladatelským právním jednáním oprávněni právně jednat jen někteří z členů statutárního orgánu²⁵². V souladu s tímto přístupem je takto vybraný člen statutárního orgánu zmocňován celou danou společností²⁵³ a při jejím zastupování jedná v postavení smluvního zástupce, tj. zmocněnce²⁵⁴, jenž je povinen své zástupčí oprávnění prokazovat plnou mocí²⁵⁵, jak je u smluvního zastoupení běžné. V odborné literatuře lze najít výslovně, že v takovém případě dotčený „nevystupuje jako statutární orgán“²⁵⁶, nýbrž jako zmocněnec s tím, že pak je povinen se prokazovat plnou mocí, v níž je vymezen rozsah zmocnění²⁵⁷.

---

²⁵¹ ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 44; J. Svejkovský in SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 540 s. ISBN 978-80-7400-445-2, str. 108; J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 845, 846.

²⁵² V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 226.

²⁵³ ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 44.

²⁵⁴ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9., str. 845, 846; ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 44.

²⁵⁵ J. Svejkovský in SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 540 s. ISBN 978-80-7400-445-2, str. 108.

²⁵⁶ Ibid.

²⁵⁷ Ibid.

Ponecháme-li stranou již naznačovanou specifickou situaci, že plnou moc by teoreticky mohla udělit i osoba jiná než členové statutárního orgánu,²⁵⁸ pak tento přístup musí nutně akceptovat skutečnost, že (s výjimkou případů udělení plné moci tomu členovi statutárního orgánu, který dle způsobu určeného zakladatelským právním jednáním společnosti není oprávněn společnost zastupovat) příslušný zmocněný člen statutárního orgánu současně tutéž plnou moc vlastně v rámci zastoupení právnické osoby uděluje i jí přijímá²⁵⁹, a objevuje se tak v tomto smyslu svým způsobem na obou stranách smlouvy o zastoupení, jež je vlastním právním důvodem smluvního zastoupení²⁶⁰, zatímco plná moc je jen osvědčením o zástupčím oprávnění a o jeho rozsahu²⁶¹.

V odborné literatuře se ovšem vyskytuje i názor, který shora popsáný výklad jemně modifikuje tím způsobem, že z důvodu předpokládané nepřipustnosti udělování plné moci členem statutárního orgánu sobě samému je možné plnou moc ve smyslu ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku udělit pouze způsobem určeným zakladatelským právním jednáním a jen takovému členu statutárního orgánu, který není dle zakladatelského právního jednání oprávněn společnost zastupovat, proto dle uvedené teorie nemá být řešené ustanovení vůbec možné aplikovat v případě, že dle zakladatelského právního jednání mohou společnost zastoupit jen všichni členové statutárního orgánu společně, neboť v takovém případě by množina členů statutárního orgánu, kteří dle způsobu zastupování určeného zakladatelským právním jednáním nejsou oprávněni za společnost jednat, představovala prázdnou množinu.²⁶²

Z další části odborné literatury pak plyne, že ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku míří na situaci odlišnou, a to konkrétně situaci, při které jeden člen statutárního orgánu udělí plnou moc druhému z nich, ačkoliv v souladu se

---

²⁵⁸ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekonstrukci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59, 60 ve spojení s DĚDIČ, Jan. Porušení pravidla "čtyř očí" při zastupování členy statutárního orgánu. *Právní rádce*. 2017, 25(10), 41.

²⁵⁹ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekonstrukci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59.

²⁶⁰ M. Zuklínová in DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ Michaela a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 436 s. ISBN 978-80-7552-187-3, str. 322.

²⁶¹ *Ibid*, str. 323.

²⁶² J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 92.

zakladatelským právním jednáním mají společně právně jednat oba tito členové.²⁶³ Zde tak zmocněný člen nestojí současně na straně, která zmocnění uděluje, a té, která je přijímá.²⁶⁴ Jak jsem již naznačila, jde o menšinový názor, kterému je vytykána zjevná rozpornost se zákonnou dikcí.²⁶⁵

Od rozebíraného zmocnění dovoleného jen *in concreto*²⁶⁶ je nutné odlišit situaci, kdy všichni členové statutárního orgánu, jejichž společné jednání je vyžadováno, společně udělí plnou moc jiné osobě za účelem zastoupení společnosti²⁶⁷. Oprávnění členů statutárního orgánu udělit za právnickou osobu plnou moc k určitému jednání je dovozováno ze všeobecného jednatelského oprávnění založeného ustanovením § 164 odst. 1 občanského zákoníku.²⁶⁸

Obecně je při takovém udělení plné moci akceptovatelná generální plná moc,²⁶⁹ což vyplývá i z judikatury Nejvyššího soudu České republiky vztahující se ještě k úpravě účinné v období před 01.01.2014²⁷⁰. Typickým případem takové plné moci udělené všemi členy statutárního orgánu povinnými společným jednáním bude zmocnění advokáta.²⁷¹

2.2.3.2.4.5.3. Odborná literatura mezinárodního práva soukromého

Komentářová literatura k příslušnému ustanovení zákona o mezinárodním právu soukromém tento případ explicitně neřeší, nicméně lze z ní dovodit, že pro vymezení hranice mezi jednáním za společnost podřaditelným pod ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém a jednáním jménem společnosti spadajícím do

---

²⁶³ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 542.

²⁶⁴ Ibid.

²⁶⁵ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekodifikaci českého soukromého práva.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59.

²⁶⁶ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 542.

²⁶⁷ V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 226.

²⁶⁸ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 842.

²⁶⁹ ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní).* Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 43; T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 543.

²⁷⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky 29 Cdo 3471/2013 (=NS 5982/2015).

²⁷¹ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 543.

rámce působnosti ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém je v obecné rovině určující, zda za právnickou osobu jedná (statutární) orgán či jiný zástupce²⁷².

Toto rozhraní potvrzuje zaprvé literatura vztahující se k problematice osobního statutu právnické osoby, která se v podstatě samé neliší, jen užívá rozdílné formulace²⁷³. Dle některé komentářové literatury se pod tento statut zahrnuje i jednání včetně jeho účinků pro zastoupenou právnickou osobu „jedná-li za právnickou osobu její statutární orgán“²⁷⁴, případně jedná-li v souladu se zahraniční právní úpravou tato osoba sama svým orgánem²⁷⁵, přičemž „pro účinky jednání jiného zástupce pro zastoupenou právnickou osobu platí § 44 a 45“²⁷⁶ zákona o mezinárodním právu soukromém. Jiná literatura pak zdůrazňuje, že osobní statut právnické osoby rozhoduje mimo jiné o tom, „kterými orgány právnická osoba činí právní jednání“.²⁷⁷

Jinde je zase výslovně do rozsahu osobního statutu zahrnuta i otázka způsobu jednání orgánu.²⁷⁸

A z druhého úhlu pohledu je totéž potvrzeno i v rámci rozboru aplikačního rozsahu ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém, dle kterého je

---

²⁷² KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78, 93; M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 259.

²⁷³ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 253; P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234; KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78; T. Břicháček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 187.

²⁷⁴ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78.

²⁷⁵ Ibid.

²⁷⁶ Ibid.

²⁷⁷ T. Břicháček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 187.

²⁷⁸ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 253; P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234.

naopak vyloučeno užití ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém na „jednání statutárního orgánu za právnickou osobu“²⁷⁹, neboť je nutné odlišit, „zda určitá osoba jedná za právnickou osobu jako statutární orgán“²⁸⁰, o čemž rozhoduje její osobní statut, či zda jedná jako jiný zástupce²⁸¹.

2.2.3.2.4.6. Zmocnění člena statutárního orgánu a osobní statut společnosti - hodnocení

Osobně se domnívám, že do osobního statutu společnosti má být zahrnut i případ zmocnění umožněný ustanovením § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku. To dokonce i přes to, že se kloním k variantě výkladu, že zmocněncem je daná společnost, za kterou zmocnění zmocněnému, jímž může být kterýkoliv člen statutárního orgánu, udělují všichni členové statutárního orgánu, jejichž společné jednání je zakladatelským právním jednáním vyžadováno, a tedy zmocněný člen právně jedná jen jednou, a to jako smluvní zástupce.

Tento výklad podle mého názoru odpovídá zaprvé pravděpodobnějšímu jazykovému výkladu normy, když daný člen statutárního orgánu má společnost „zastoupit jako zmocněnec samostatně“²⁸². Vůle zákonodárce i s ní související užitá formulace ustanovení směřovala patrně k tomu, aby zastoupení společnosti bylo provedeno jediným právním jednáním, a to z právního titulu smluvního zastoupení. Velmi teoreticky možný jazykový výklad, který by tvrdil, že text nevyklučuje potřebu dvojího právního jednání, a tedy situaci, kdy jeden člen statutárního orgánu udělí plnou moc druhému, když ustanovení občanského zákoníku výslovně řeší jen to jedno ze zásadně dvou potřebných právních jednání, ke kterému je nutné zmocnění, zatímco druhé právní jednání činěné zmocněným členem z titulu jeho vlastní pozice členství v statutárním orgánu není daným ustanovením výslovně zmíněno, neboť u něj požadavek v podobě zmocnění k určitému právnímu jednání není třeba, když jej k tomuto jednání nikdo nezmocňuje, se mi zdá méně pravděpodobný.

---

²⁷⁹ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jirí. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93.

²⁸⁰ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 259.

²⁸¹ Ibid.

²⁸² Ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku.

A dále je mnou preferovaný výklad logický i v návaznosti na judikaturu řešící přípustnost obdobného zmocnění v době před jeho výslovným zakotvením zákonným ustanovením občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Nejvyšší soud České republiky tak kupříkladu ve svém rozhodnutí 29 Odo 1082/2005 s odkazem na povinnost vzájemné kontroly a odpovědnosti plynoucí z tzv. principu čtyř očí výslovně uvedl, že nelze takovou kontrolu a odpovědnost vyloučit tím, že dva členové představenstva udělí generální plnou moc jen jednomu z nich.²⁸³ Současně je v tomtéž rozhodnutí připuštěno, že sám zmocněný člen představenstva může být jednou z osob jednajících při udělení plné moci jménem představenstva.²⁸⁴

Navzdory tomu se z pohledu kolizněprávního kloním k podřazení zmocnění pod ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, a to s ohledem na specifičnost této situace, u které ani přes nutnost udělení plné moci nemůže vymizet punc jednání jako jednání svou podstatou plynoucího z jednatelského oprávnění statutárního orgánu. Snad je možné stejné dovodit i z nauky klonící se k pojetí tohoto zmocnění jako zmocnění udělovaného způsobem určeným zakladatelským právním jednáním, neboť v ní lze nalézt poznámky, z nichž je možné usuzovat na podřazení pod ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, pokud by ustanovení bylo komentováno v souvislosti s normami zákona o mezinárodním právu soukromém upravujícími osobní statut společnosti²⁸⁵.

Konkrétně jsou to dovětky, ve kterých je připomenut vlastní prvotní důvod jednání v podobě výkonu funkce člena statutárního orgánu. Uvedené je naznačeno jednak u právního titulu jednání zmocněnce (arg. „jeho zástupčí oprávnění bude plynout z plné moci, a nikoliv jen ze samotného členství ve statutárním orgánu“²⁸⁶), ale zejména v souvislosti s charakterem právního jednání ve spojení s povinnostmi člena statutárního orgánu [arg. „budou jej stíhat veškeré povinnosti člena statutárního orgánu, zejména pak povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře (§ 159 odst. 1 OZ“²⁸⁷)]. Také konstatování, že v takovém případě není za právnickou osobu dotyčným činěno právní jednání jako členem statutárního orgánu, nýbrž jako smluvním zmocněncem uvedené slovy „*stricto*

---

²⁸³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 1082/2005. Obdobně: 29 Cdo 1227/2007, 29 Cdo 3191/2010, 32 Cdo 4133/2009.

²⁸⁴ Ibid.

²⁸⁵ ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 44.

²⁸⁶ Ibid.

²⁸⁷ Ibid.

*sensu*²⁸⁸, naznačuje, že při volnějším hodnocení (třeba právě v souvislosti s kolizní úpravou) by mohl vyplynout závěr jiný.

A ke svému závěru se kloním i s ohledem na judikaturu, která se před výslovným připuštěním takového zmocnění zákonnou úpravou věnovala situaci udělení individuální plné moci způsobem vyžadovaným zakladatelským právním jednáním jinému členu statutárního orgánu, kdy k charakteru takového aktu uvádí, že jde „o jednání za představenstvo jménem společnosti“²⁸⁹.

V souvislosti se zvýšenou odpovědností a ručením statutárních orgánů obchodních společností (resp. členů těchto orgánů) za závazky, tj. dluhy společností, již dřívější judikatura zapovídala, aby člen statutárního orgánu právnické osoby byl současně jejím zákonným zástupcem²⁹⁰ a výše citované rozhodnutí výslovně doplnilo, že se tyto argumenty uplatní „ve prospěch tohoto závěru i v případě smluvního zastoupení na základě plné moci“²⁹¹.

Z těchto důvodů považuji v kontextu norem mezinárodního práva soukromého za správné vyložit ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku jako jednání osoby jako orgán společnosti, a to s ohledem na nutnost zohlednění vazby na statutární orgán společnosti, která modifikuje charakter tohoto zastoupení v porovnání s klasickým smluvním zastoupením.

2.2.3.2.5. Další otázky související s jednáním statutárního orgánu

Provedený rozbor se zaměřil na základní ustanovení týkající se věcné úpravy statutárního orgánu společnosti. Jistě by bylo možné zvažovat podřaditelnost i dalších otázek, neboť si lze představit ještě širší výklad ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, který by reflektoval například negativní projev principu materiální publicity²⁹² obsažený v ustanovení § 121 odst. 1 občanského zákoníku. Stejnou zásadu nalezneme i v ustanovení § 8 odst. 1 zákona o veřejných

---

²⁸⁸ P. Čech in BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekodifikaci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4, str. 59.

²⁸⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 4133/2009 (org. 6/2011).

²⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 31 Odo 11/2006 (15.10.2008).

²⁹¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 4133/2009.

²⁹² J. Holejšovský in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 633.

rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů²⁹³. V souladu s touto zásadou není možné, aby osoba, které se týká určitý zápis ve veřejném rejstříku, namítala proti osobě, která právně jednala důvěřujíc údajím zapsaným do tohoto rejstříku, že zápis neodpovídá skutečnosti. Přestože se přímo vlastního vymezení „kdo za osobu jako její orgán jedná“ na první pohled nedotýká, ve svém důsledku svými účinky tento princip negativní materiální publicity přesně na toto oprávnění významný vliv má.

Postačí, že v obchodním rejstříku bude zapsáno, že každý člen statutárního orgánu právnické osoby jedná samostatně. I kdyby pak tento údaj neodpovídal skutečnosti, tedy v tomto případě způsobu jednání stanovenému zakladatelským právním jednáním dané společnosti, nepůjde se ze strany příslušné společnosti za splnění shora uvedených podmínek s úspěchem dovolat nedodržení způsobu jednání stanoveného zakladatelským právním jednáním, který není řádně reflektován ve veřejném rejstříku. Obdobný závěr je nutné učinit i v případě zániku funkce člena statutárního orgánu, pokud by se tento zánik neprojevil v obchodním rejstříku, neboť i zde musí být respektován negativní projev principu materiální publicity, ačkoliv oprávnění zastupovat společnost jako její orgán formálně skončí již zánikem funkce.²⁹⁴

V konkrétním případě tak i v důsledku aplikace tohoto ustanovení dojde k vymezení subjektu, který je v konečném výsledku *de facto* za společnost oprávněn jako její orgán jednat. Protiargumentace by ovšem mohla být vedena v tom smyslu, že z negativního projevu principu materiální publicity vlastní oprávnění jednat za společnost nevyplývá, nýbrž že z daného principu lze dovést toliko snahu řešit mimořádnou situaci, která ovšem vlastní oprávnění k právnímu jednání za danou osobu pozitivně nezakládá. Tedy, že pouhá nemožnost za omezujících podmínek namítat nesoulad zápisu v rejstříku se skutečností ve vztahu k osobě, která primárně za danou osobu samostatně jednat jako její orgán oprávněna není, obsahově neodpovídá formulaci příslušné položky ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, jež indikuje spíše snahu o zahrnutí pozitivního vymezení okruhu oprávněných osob.

---

²⁹³ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů; T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 541.

²⁹⁴ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 844.

2.2.3.3. Dílčí závěr

Do pole působnosti položky jednání za právnickou osobu jako její orgán lze podle mého názoru zahrnout vymezení kategorie orgánu, určení konkrétního subjektu či subjektů jednajících jako tento orgán včetně způsobu jednání těchto osob i specifický případ zmocnění člena statutárního orgánu rozebraný výše, tj. ve vztahu ke statutárnímu orgánu v rámci českého právního řádu ustanovení § 164 odst. 1, § 164 odst. 2 věty druhé i ustanovení § 164 odst. 2 věty třetí občanského zákoníku.

2.2.4. I jiný orgán než orgán statutární?

To, že do vymezení osobního statutu obsaženého v ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém bude spadat jednatelské oprávnění členů statutárního orgánu, je prakticky nesporné, neboť s tímto koresponduje všechna mně dostupná komentářová literatura.²⁹⁵

Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout, že zákon zde výslovně hovoří o situaci, kdy někdo jedná jako orgán právnické osoby, tedy i jako orgán obchodní společnosti. Tento orgán je specifikován jen tím, že jde o orgán dané právnické osoby. Naopak zákon rozsahem kolizní normy orgán neomezuje například právě jen na orgán statutární. V odborné literatuře je v kontextu s tímto ustanovením nejčastěji zmiňován právě orgán statutární.²⁹⁶ Pravděpodobně je tomu tak proto, že orgán statutární jistě bude nejtypičtějším a v praxi nejvýznamnějším případem.²⁹⁷ I přes toto pomyslné „vítězství“ statutárního orgánu, pokud jde o četnost uskutečněných právních jednání za právnickou osobu, nelze podle mého názoru účinky výše citované části ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém omezit jen na orgán statutární. Toto

---

²⁹⁵ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78, 93; P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 234; M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 259; Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 140.

²⁹⁶ Ibid.

²⁹⁷ REJMONT, Vladimír. *Jednání za právnickou osobu s kolektivním statutárním orgánem vůči zaměstnancům. Práce a mzda*. 2016, (1), str. 49.

zjednodušení podle mne není přesné a vede k nedůvodnému zúžení rozsahu aplikace tohoto ustanovení.

Širší výklad neomezující rozsah aplikace ustanovení jen na orgán statutární lze také v části odborné literatury najít.²⁹⁸ V literatuře se rovněž připomíná i myslitelné připuštění vlastního jednání orgánu ze strany některých zahraničních právních řádů.²⁹⁹

Uvedený širší pohled na vymezení rozsahu kolizní normy otevírá prostor pro další otázky. Především se nabízí zodpovězení otázky, jako který další orgán právnické osoby vedle orgánu statutárního může osoba jednat, aby mohlo dojít k podřazení jednání pod tuto část ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, vyjdeme-li z předpokladu, že položka osobního statutu „kdo za danou osobu jako její orgán jedná“, není omezena jen na její statutární orgán.

2.2.5. Likvidátor společnosti

2.2.5.1. Úvod

Další osobou, která může potencionálně jednat za společnost, je její likvidátor. V poměrech českého právního řádu likvidátor v souladu s ustanovením § 193 občanského zákoníku nabývá okamžikem svého povolání působnost statutárního orgánu likvidované společnosti. Dané ustanovení je nutné číst v souvislosti s ustanovením § 196 odst. 1 občanského zákoníku, které činnost likvidátora omezuje pouze na tu, která sleduje „jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.“³⁰⁰

Rozsah jednatelského oprávnění likvidátora za společnost ve vztahu k třetím osobám je tak zásadně vymezen jako právní jednání ve všech záležitostech při akceptování výše uvedeného ustanovení § 196 odst. 1 občanského zákoníku, tedy s omezením v podobě splnění požadavku sledování účelu likvidace.³⁰¹

---

²⁹⁸ Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014.* Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 139; T. Břicháček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 187; BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue.* 2016, (10), str. 274.

²⁹⁹ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy.* Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78.

³⁰⁰ Ustanovení § 196 odst. 1 občanského zákoníku.

³⁰¹ JOSKOVA, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue.* 2017, (3), str. 73; V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1,

2.2.5.2. Kolizní úprava jednání likvidátora za společnost

Pokud jde o kolizněprávní kvalifikaci zastoupení společnosti likvidátorem, kloním se k podřazení zastoupení likvidátorem pod osobní statut společností vymezený ustanovením § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém. V rámci tohoto kolizního ustanovení bych pak zástupčí jednání likvidátora primárně podřadila pod tu část uvedené kolizní normy, která do jejího rozsahu zahrnuje otázku, „kdo za osobu jako její orgán jedná“.

2.2.5.3. Odůvodnění kolizněprávní kvalifikace jednání likvidátora

2.2.5.3.1. Jednání likvidátora společnosti jako jejího orgánu

Ačkoliv totiž česká právní úprava likvidátora za orgán společnosti aktuálně výslovně neoznačuje³⁰², je konsensuálně přijímáno, že likvidátor i podle právní úpravy účinné od 01.01.2014 orgánem společnosti je³⁰³.

Tento závěr lze učinit i z doslovné dikce ustanovení § 190 občanského zákoníku, dle kterého „je-li k likvidaci právnické osoby povoláno několik likvidátorů, tvoří kolektivní orgán“. Je tak patrné, že likvidátor je orgánem (v případě jediného likvidátora orgánem individuálním³⁰⁴), když není užita formulace typu, že se na likvidátory v případě jejich mnohosti ustanovení o kolektivním orgánu užijí, ani není

---

str. 252; J. Pokorná in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 610; J. Svejkský in SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 540 s. ISBN 978-80-7400-445-2, str. 162.

³⁰² JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue.* 2017, (3), str. 71.

³⁰³ V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 247; J. Pokorná in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 610; J. Holejšovský in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 967, 969; D. Patěk, R. Pelikán in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, str. 154, 241, 243; JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue.* 2017, (3), str. 71.

³⁰⁴ J. Holejšovský in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 967.

zvolena terminologie indikující konstrukci právní fikce³⁰⁵, tedy že by se více likvidátorů mělo za kolektivní orgán považovat a podobně, nýbrž je užita přímo formulace, že tento orgán likvidátoři prostě tvoří.

Že je v této komentářové literatuře likvidátor brán jako orgán právnické osoby obecně, vyplývá i z dalších výkladů prováděných u souvisejících ustanovení. Tak například je uvedené pojetí patrné z poznámek vztahujících se k aplikaci povinnosti péče řádného hospodáře na činnost likvidátora právnické osoby, v jejímž kontextu se u likvidátora povolání většinovým rozhodnutím příslušného orgánu právnické osoby tato povinnost tížící dle ustanovení § 159 odst. 1 občanského zákoníku člena voleného orgánu právnické osoby aplikuje přímo³⁰⁶, zatímco v případě likvidátora povoleného rozhodnutím soudu je uváděno analogické dovození této povinnosti³⁰⁷.

Z uvedeného je patrné, že je likvidátor považován za člena voleného orgánu právnické osoby, když užití ustanovení § 159 odst. 1 občanského zákoníku, které se týká členů volených orgánů, *per analogiam* je tvrzeno jen ve vztahu k likvidátorovi povolání do funkce rozhodnutím soudu, tedy jen z důvodu způsobu ustanovení do funkce likvidátora, nikoliv pak z toho důvodu, že by likvidátor neměl být svou podstatou orgánem společnosti, když ve vztahu k likvidátorovi povolání do funkce rozhodnutím příslušného orgánu právnické osoby užití ustanovení § 159 odst. 1 občanského zákoníku je možné i dle tohoto zdroje přímo, nikoliv na principu analogie.

Připomínku týkající se toho, že v ustanovení § 152 odst. 2 občanského zákoníku je obsažena legislativní zkratka pro člena voleného orgánu právnické osoby, která v sobě zahrnuje mimo jiné člena orgánu povolání do funkce rozhodnutím soudu, když do rámce množiny členů voleného orgánu právnické osoby konkrétně řadí členy orgánu právnické osoby do funkce volené, jmenované či jinak povolané (ustanovení § 152 odst. 2 věta první občanského zákoníku), ponechávám s ohledem na předmět této práce stranou.

Dále chápání likvidátora jako orgánu společnosti nasvědčuje i text důvodové zprávy k občanskému zákoníku, která mimo jiné ve vztahu k osobě likvidátora uvádí, že

---

³⁰⁵ M. Zuklínová in DVORÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ Michaela a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 436 s. ISBN 978-80-7552-187-3, str. 214.

³⁰⁶ J. Pokorná in ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 611, 612.

³⁰⁷ *Ibid.*, str. 612.

úprava občanského zákoníku „nezamýšlí stávající úpravu přejímanou z nynějšího obchodního zákoníku zásadně měnit a sleduje jen některá dílčí upřesnění“³⁰⁸.

Obchodní zákoník, zákon č. 513/1991 Sb., v posledním účinném znění (dále též obchodní zákoník) likvidátora za orgán společnosti označoval výslovně, když ve svém ustanovení § 71 odst. 5 mimo jiné uváděl, že „Likvidátor je orgánem společnosti“³⁰⁹. Proto přiznání statusu orgánu společnosti likvidátorovi společnosti odpovídá i uvedené kontinuitě s obchodním zákoníkem deklarované v citované pasáži důvodové zprávy občanského zákoníku.

Rovněž i doktrinální definice orgánu společnosti, která supluje neexistující legální definici orgánu společnosti³¹⁰ v rámci českého právního řádu, potvrzuje, že likvidátor je s ohledem na svůj charakter splňující definiční znaky teoretického vymezení orgánu společnosti pod tento útvar společnosti podřaditelný³¹¹.

Podporou k aplikaci ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém na jednání likvidátora za společnost může být i věcně související dílčí položka osobního statutu společnosti v podobě jejího zániku, který je výslovně uveden v ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém jako jedna ze subkategorií osobního statutu společností, a to ve spojení s teoretickým vymezením likvidace jakožto procesu se zánikem společnosti úzce souvisejícím³¹².

Uzavřeme-li tedy, že likvidátor je orgánem společnosti, přičemž zároveň z jazykového hlediska nevyplývá omezení v tom smyslu, že by ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém mělo mířit jen na statutární orgán společnosti, je dle mého názoru zástupčí jednání likvidátora za likvidovanou společnost podřaditelné pod položku „kdo za osobu jako její orgán jedná“ osobního statutu vymezeného ustanovením § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, a tedy rozhodným právním řádem pro tuto otázku by měl být určen právní řád státu, podle jehož právního řádu společnost vznikla.

---

³⁰⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (konsolidované znění), k § 187 – 209.

³⁰⁹ Ustanovení § 71 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v posledním účinném znění.

³¹⁰ D. Patěk in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, str. 151.

³¹¹ JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue*. 2017, (3), str. 71.

³¹² R. Pelikán in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, str. 238 a násl.

2.2.5.3.2. Kolizněprávní důsledky nekvalifikování jednání likvidátora společnosti jako jejího orgánu

Tento závěr je pak, domnívám se, podpořen též argumentem, že případné nezahrnutí zastoupení společnosti likvidátorem do osobního statutu společnosti by vyvolávalo problémy se stanovením kolizní úpravy pro tento specifický případ zastoupení nastupující závěrem existence společnosti. A to z důvodu povahy tohoto zastoupení, která je zpravidla odbornou literaturou označována jako povaha *sui generis*³¹³. Tímto přídomek je naznačován specifický charakter daného zastoupení, přičemž je v souvislosti s tím zastáván názor, že se na zastoupení likvidátorem aplikují jen ustanovení vztahující se k zastoupení v obecné rovině, nikoliv pak už zvláštní ustanovení vztahující se k zastoupení smluvnímu a zastoupení zákonnému³¹⁴.

Bylo by tak otázkou, kterou kolizněprávní úpravu zastoupení obsaženou v ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém pro jednání likvidátora za společnost zvolit, když se zde obsažená úprava týká vždy variantně buď zastoupení zákonného, případně zastoupení na základě rozhodnutí soudu (ustanovení § 44 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém), nebo zastoupení smluvního (ustanovení § 44 odst. 2 až odst. 5 zákona o mezinárodním právu soukromém)³¹⁵.

S ohledem na skutečnost, že v rámci ustanovení odstavce prvního § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém je vedle kolizní normy vztahující se na zastoupení ze zákona i kolizní norma řešící určení rozhodného právního řádu, pokud jde o zastoupení na základě soudního rozhodnutí³¹⁶, respektive výroku takového rozhodnutí³¹⁷, by snad u

---

³¹³ V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 252 ve spojení s Rozhodnutím Vrchního soudu v Praze sp.zn. 14 Cmo 576/2014 per analogiam.; JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue*. 2017, (3), str. 73, poznámka pod čarou č. 36 ve spojení s ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 22 a násl.

³¹⁴ JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue*. 2017, (3), str. 73, poznámka pod čarou č. 36 ve spojení s ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0, str. 22 a násl.

³¹⁵ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93.

³¹⁶ L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 234.

likvidátora jmenovaného do funkce rozhodnutím soudu bylo možné uvažovat o aplikaci ustanovení odstavce prvního § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém, ale osobně se k tomu nekloním, protože by zde mohly nastat komplikace - v konkrétním případě se může u jedné likvidované společnosti objevit více likvidátorů, kteří byli během téže likvidace ustanoveni do své funkce rozdílným způsobem, a tedy je žádoucí garantovat též rozhodný právní řád pro každého z nich právě prostřednictvím podřazení jednání likvidátora za společnost pod osobní statut společnosti.

2.2.6. Tichý společník

2.2.6.1. Úvod

Od již analyzovaných případů představitelných zástupců jednajících za společnost v mezinárodním právu soukromém je nutné odlišit subjekt tichého společníka, který se v poměrech českého právního řádu objevuje v souvislosti se smlouvou o tiché společnosti upravenou v ustanovení § 2747 a násl. občanského zákoníku, jejímiž stranami jsou tichý společník a podnikatel, přičemž obchodní společnost může tvořit kteroukoliv z těchto dvou smluvních stran³¹⁸. V kontextu společností v mezinárodním právu soukromém je vhodné osobu tichého společníka zmínit, neboť přítomnost mezinárodního prvku je v relaci s tímto společníkem či s podnikatelem uzavírajícím smlouvu o tiché společnosti výslovně připouštěna³¹⁹.

2.2.6.2. Tichý společník jako zástupce společnosti?

Nicméně v kontextu osobního statutu společností je třeba zdůraznit fakt, že tichý společník obecně není zástupcem podnikatele³²⁰, jakož i to, že v případě smlouvy o tiché společnosti jde o smlouvu, na jejímž základě nevzniká právnická osoba³²¹, tedy

---

³¹⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, Zvláštní část k § 44.

³¹⁸ J. Macek in HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 – 3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2072 s. ISBN 978-80-7400-287-8, str. 1273.

³¹⁹ J. Guričová, J. Lasák in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 2714.

³²⁰ *Ibid*, str. 2715.

³²¹ S. Černá in ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, str. 380; J. Guričová, J. Lasák in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 2713; J. Macek

ani obchodní společnost³²², nýbrž touto smlouvou vzniká jen závazkověprávní poměr, tedy v případě prezence mezinárodního prvku a s ním související potřeby určení rozhodného právního řádu bude namíste aplikovat primárně kolizní úpravu vztahující se k problematice statutu obligačního³²³, nikoliv pak osobního.

Samozřejmě pro dílčí otázky zahrnující kupříkladu způsobilost smlouvu o tiché společnosti vůbec uzavřít bude klíčový statut osobní³²⁴ dané společnosti, která by na té které straně smlouvy o tiché společnosti vystupovala, určený pomocí samostatného navazování³²⁵.

2.2.7. Prokurista a osoba pověřená určitou činností při provozu obchodního závodu

2.2.7.1. Úvod

Dvě zvláštní kolizní normy pro jednání za společnost v případě jejího zastoupení prokuristou a osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu zavedlo nově s účinností zákona o mezinárodním právu soukromém, zákona č. 91/2012 Sb., jeho ustanovení § 45, jehož obdobu předchozí právní úprava neobsahovala³²⁶.

---

in HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 – 3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2072 s. ISBN 978-80-7400-287-8, str. 1270.

³²² J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 76.

³²³ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 284 a násl.

³²⁴ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 165 a násl.

³²⁵ Ibid, str. 166.

³²⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, Zvláštní část k § 45; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 241; M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 301.

2.2.7.2. Kolizní kritérium kolizní normy upravující prokuru

V případě prokury, která je ve smyslu ustanovení § 450 a násl. občanského zákoníku speciálním smluvním zastoupením podnikatele³²⁷ zapsaného v obchodním rejstříku³²⁸ fyzickou osobou³²⁹, též známým pod označením obchodní³³⁰ či kupecká³³¹ plná moc, je pro hraniční určovatel základní kolizní normy klíčová osoba, jež prokuru udělila, v kontextu tématu této práce tedy zastupovaná společnost. V souladu s ustanovením § 450 odst. 1 občanského zákoníku přitom prokuru mohou udělit všechny formy obchodních společností, když dle ustanovení § 42 písm. a) zákona č. 304/2013, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů se do obchodního rejstříku zapisují mimo jiné obchodní společnosti dle zákona o obchodních korporacích, a jsou v důsledku toho přinejmenším považovány za podnikatele dle ustanovení § 421 odst. 1 občanského zákoníku.

U společností se rozhodný právní řád účinků jednání na základě prokury pro zastoupeného určí dle státu sídla společnosti, jež prokuru udělila (ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém). Účinky jednání prokuristy společnosti tak z kolizněprávního hlediska nespádají do sféry rámce působnosti osobního statutu společnosti určeného dle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém pomocí kolizního kritéria v podobě státu, dle jehož právního řádu daná společnost vznikla. Tím však zároveň není vyloučeno, že v konkrétním případě bude rozhodný právní řád pro účinky jednání prokuristy totožný s právním řádem určeným jako rozhodný dle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém pro osobní statut společnosti.

Kolizní kritérium zvolené u prokury otevírá otázku, jaké sídlo společnosti má být pro potřeby tohoto ustanovení bráno v potaz jako relevantní. Zákon zde užívá samotný pojem sídla bez upřesňujícího přívlastku či jiné bližší specifikace jeho charakteru. Obdobně jako u již představeného principu sídla jako jednoho z možných

---

³²⁷ I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 80.

³²⁸ Ustanovení § 450 odst. 1 občanského zákoníku.

³²⁹ Ustanovení § 452 občanského zákoníku *a contrario*.

³³⁰ K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 23.

³³¹ J. Pokorná in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 1080.

způsobů určení osobního statutu společností v mezinárodním právu soukromém zde teoreticky přichází v úvahu sídlo faktické (skutečné) a sídlo formální (zapsané). Ovšem na rozdíl od hraničního určovatele stanoveného pro určení právního řádu osobního statutu společnosti, který má být z povahy věci určen tak, aby vedl ke stanovení právě jednoho právního řádu (což vyplývá vedle gramatického výkladu zohledňujícího jednotné číslo substantiva právní řád i z vlastní podstaty osobního statutu³³²), přichází u hraničního určovatele týkajícího se přiznávání účinků při zastoupení v úvahu širší výklad termínu sídla, a sice ve smyslu sídla zapsaného i skutečného.

A právě tento extensivní výklad je preferován odbornou literaturou, která převážně konstatuje, že sídlem je zde třeba rozumět sídlo zapsané i faktické, a to s ohledem na účel ustanovení³³³, respektive cíl sledovaný kolizní normou v tomto ustanovení obsaženou³³⁴, tj. s ohledem na snahu dosáhnout účinků jednání prokuristy pro zastoupenou společnost (ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém). Tento názor také osobně považuji za vhodnější.

Naopak se nekloním k závěru, že lze výklad pojmu sídla v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém ztotožnit s jeho pojetím v kontextu osobního statutu společností v mezinárodním právu soukromém³³⁵. Zatímco při určování rozhodného právního řádu pro osobní statut je logicky preferováno stanovení jediného právního řádu, je naopak v případě ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém v souladu s jedním ze základních principů akcentovaných zákonem o

---

³³² PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 28 a násl. Stranou ponechávám pro svou specifčnost tzv. teorii překrývání nebo převrstvení rozebranou blíže tamtéž na str. 106 a násl.

³³³ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 302.

³³⁴ KUČERA, Zdeněk. Obchodní společnosti ve vládním návrhu zákona o mezinárodním právu soukromém. In: ČERNÁ, Stanislava, ČECH, Petr. *Právo společností - ohlednutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku: Pocta Ivaně Štenglové k 70. narozeninám*. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 131 – 138. ISBN 9788074002625, str. 136; KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 934 ve spojení se str. 89; analogicky: M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 298.

³³⁵ P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 243 ve spojení s T. Břicháček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 188.

mezinárodním právu soukromém v souvislosti s právním jednáním v podobě principu *in favorem negotii*³³⁶ žádoucí, aby byly účinky jednání prokuristy zastoupené společnosti přiznány alternativně dle právního řádu skutečného sídla společnosti či právního řádu určeného dle jejího zapsaného sídla. Pokud snad měla poznámka odkazující na pojetí sídla v ustanovení § 30 zákona o mezinárodním právu soukromém³³⁷ mířit nikoliv na hraniční určovateli rozhodného právního řádu osobního statutu, tj. odstavec první § 30 zákona o mezinárodním právu soukromém, nýbrž měla směřovat k výkladu sídla provedenému u problematiky přeshraničního přemístění sídla, tj. odstavec třetí § 30 zákona o mezinárodním právu soukromém, pak ani tento výklad nepovažují za správný, jelikož v ustanovení § 30 odst. 3 zákona o mezinárodním právu soukromém je v řešeném komentáři sídlo vykládáno pouze jako sídlo zapsané³³⁸.

Argumentem pro příklon k širšímu výkladu pojmu sídla v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém je ostatně i jeho systematický výklad v rámci kontextu konstrukce celého ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém, které mimo jiné pro případ jednání prokuristy stanoví vedle základní kolizní normy dvě subsidiární kolizní normy, což je také indikátorem snahy zákonodárce o vytvoření většího počtu variant alternativně, respektive subsidiárně aplikovatelných rozhodných právních řádů stanovených tak, aby ideálně bylo možné účinky jednání prokuristy zastoupené společnosti přiznat. Podle první ze zmíněných subsidiárních kolizních norem stačí, nastoupí-li tyto účinky dle právního řádu platného v místě, v němž

---

³³⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, Obecná část, bod 3 písm. d) a též Zvláštní část k § 44; KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jirí. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 934 ve spojení se str. 89; KUČERA, Zdeněk. Obchodní společnosti ve vládním návrhu zákona o mezinárodním právu soukromém. In: ČERNÁ, Stanislava, ČECH, Petr. *Právo společností - ohlédnutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku: Pocta Ivaně Štenglové k 70. narozeninám*. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 131 – 138. ISBN 9788074002625, str. 136; M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 298.

³³⁷ P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jirí. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 243.

³³⁸ P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jirí. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 243 ve spojení s T. Břicháček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jirí. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 189

prokurista právně jednal se třetí osobou, to znamená dle *lex loci actus*³³⁹ „a týká-li se právní jednání nemovité věci, také podle právního řádu platného v místě, v němž je nemovitá věc“³⁴⁰, v případě nemovité věci tedy též dle *lex rei sitae*³⁴¹.

Tato koncepce ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém akcentuje ochranu zájmů³⁴² a dobré víry³⁴³ třetích osob, se kterými je právně jednáno. Na druhou stranu zde kolizní úprava nenabízí tak širokou škálu potenciálně rozhodných právních řádů, jako je tomu u kolizní úpravy obecného zastoupení v ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém, což je odůvodňováno profesionalitou, jež se v případě právního jednání prokuristy za podnikatele předpokládá³⁴⁴. Zejména zde při porovnání s ustanovením § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém jako eventuálně rozhodný absentuje právní řád státu, ve kterém se nachází bydliště prokuristy, když se předpokládá znalost právního řádu místa sídla zastoupené společnosti ze strany fyzické osoby, již byla prokura udělena³⁴⁵.

2.2.7.3. Rozsah kolizní normy upravující prokuru

Do rozsahu ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém je zahrnována problematika vzniku, rozsahu a zániku prokury³⁴⁶. Za podmínek českého právního řádu vzniká prokura už jejím udělením³⁴⁷, a tedy její následný zápis do obchodního rejstříku má povahu deklaratorní³⁴⁸. Rozsah zástupčího oprávnění

³³⁹ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 118.

³⁴⁰ Ustanovení § 45 souvěťí druhého zákona o mezinárodním právu soukromém.

³⁴¹ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 118.

³⁴² Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, Zvláštní část k § 45.; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 243.

³⁴³ Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 180.

³⁴⁴ *Ibid*, str. 179 a násl.

³⁴⁵ Analogicky: *ibid*, str. 180.

³⁴⁶ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 302.

³⁴⁷ Ustanovení § 450 odst. 1 občanského zákoníku.

³⁴⁸ I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 104; T. Tintěra in PETROV, Jan, VÝTISK,

prokuristy český právní řád vymezuje tak, že prokurista je za daného podnikatele oprávněn „k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a to i k těm, pro která se jinak vyžaduje zvláštní plná moc“³⁴⁹, nicméně ke zcizení nebo zatížení nemovité věci je oprávněn jen v případě výslovného uvedení takového oprávnění (ustanovení § 450 odst. 1 *in fine* občanského zákoníku).

Rozsah zástupčího oprávnění prokuristy může být tedy ještě širší, je-li výslovně v prokuře uvedeno i oprávnění prokuristy zcizit nebo zatížit nemovitou věc, přičemž se v tomto případě jedná o prokuru rozšířenou³⁵⁰. Naopak k zúžení mezi působnosti prokuristy při jeho jednání za společnost dojde při udělení tzv. filiální prokury, která představuje prokuru vztahující se jen k pobočce či pouze k některému z více obchodních závodů, jimiž zastupovaná společnost disponuje³⁵¹.

A jak je uvedeno výše, do rámce působnosti ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém je řazen i zánik prokury. Ten se v případě rozhodného právního řádu práva České republiky bude řídit předně speciálním ustanovením § 456 občanského zákoníku, dle něhož prokura zaniká i zánikem či pachtem příslušného obchodního závodu, popřípadě ve spojení s dalšími zákonnými ustanoveními³⁵², zejména ustanovením § 448 občanského zákoníku. Obdobně jako u zápisu vzniku prokury, je i její výmaz z obchodního rejstříku zápisem deklaratorním³⁵³.

Další položkou, kterou bude s ohledem na snahu o logicky ucelenou kolizněprávní úpravu účinků jednání prokuristy patrně vhodné podřadit pod kolizní normu v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém, bude způsob

---

Michal, BERAN, Vladimír a kol., . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 482.

³⁴⁹ Ustanovení § 450 odst. 1 občanského zákoníku.

³⁵⁰ K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 24.

³⁵¹ T. Tintěra in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 483; K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 24.

³⁵² J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 1691, 1692.

³⁵³ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 301; T. Tintěra in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 491.

jednání prokuristů při udělení prokury více osobám, jemuž se v českém právním řádu věnuje ustanovení § 452 odst. 2 občanského zákoníku.

2.2.7.4. Kolizní úprava překročení zástupčího oprávnění prokuristy a jednání zdánlivého prokuristy

Ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém naopak neposkytuje klíč k určení právního řádu rozhodného pro právní poměr mezi prokuristou a třetí osobou, pokud jde o případ překročení zástupčího oprávnění prokuristou či dokonce o případ jednání zdánlivého prokuristy nedisponujícího žádným zmocněním³⁵⁴.

Platí shodný názor ohledně užití pravidel obsažených v ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém pro řešení uvedených situací, a to z důvodu vztahu ustanovení § 45 a § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém jako poměru ustanovení speciálního k ustanovení obecnému³⁵⁵.

Ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém řeší otázku překročení zástupčího oprávnění ve svém odstavci pátém tak, že se právní poměr mezi zmocněncem, popřípadě osobou jednající za jiného bez zmocnění a třetí osobou, a to včetně otázky důsledků dobré víry třetí osoby či absence takové víry, jakož i znalosti třetí osoby ohledně vnitřního poměru mezi zastoupeným a osobou jednající za zastoupeného³⁵⁶, „řídí právním řádem platným v místě, v němž má zmocněnec nebo osoba jednající za jiného bez zmocnění své sídlo nebo obvyklý pobyt“³⁵⁷. Příslušná třetí osoba se přitom „může dovolat použití právního řádu platného v místě, v němž

---

³⁵⁴ P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 242; M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 303.

³⁵⁵ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 298, 299, 301, 303; L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 234, 235; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 243; K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 163.

³⁵⁶ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 94.

³⁵⁷ Ustanovení § 44 odst. 5 věty první zákona o mezinárodním právu soukromém.

k jednání zmocněnce nebo osoby jednající za jiného bez zmocnění došlo³⁵⁸, čímž zákon opět demonstruje svoji snahu o vyšší míru ochrany ve vztahu ke třetím osobám³⁵⁹, které nemusejí být znalé právního řádu obvyklého pobytu prokuristy, ale naopak lze předpokládat jejich znalost právního řádu místa, v němž k právnímu jednání prokuristy či domnělého prokuristy došlo³⁶⁰.

2.2.7.5. Kolizní kritérium kolizní normy upravující jednání osoby pověřené určitou činností při provozu závodu

Kolizní kritérium základní kolizní normy pro účinky jednání na základě pověření činností při provozu obchodního závodu stanoví ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém v podobě „státu, v němž má zastoupený obchodní závod, pobočku nebo provozovnu, při jejichž provozování dochází k činnosti pověřené osoby“³⁶¹.

Zvolený hraniční určovatel tak není totožný s hraničním určovatelem sloužícím k určení rozhodného právního řádu pro účinky jednání prokuristy. Tato rozdílnost je dána tím, že kolizní kritéria jsou individuálně stanovena pro ten který typ zastoupení tak, aby dle slov důvodové zprávy k zákonu o mezinárodním právu soukromém logicky odpovídala „právní povaze těchto druhů zastoupení“³⁶².

Zatímco prokura je specifickým zastoupením smluvním, je zastoupení osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu v českém právním řádu zastoupením zásadně zákonným³⁶³, případně zastoupením na pomezí mezi zákonným a smluvním zastoupením³⁶⁴. Konkrétně ustanovení § 430 odst. 1 občanského zákoníku

---

³⁵⁸ Ustanovení § 44 odst. 5 *in fine* zákona o mezinárodním právu soukromém.

³⁵⁹ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 298, 303; L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 238.

³⁶⁰ Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 178.

³⁶¹ Ustanovení § 45 souvětí prvního, části za středníkem zákona o mezinárodním právu soukromém.

³⁶² Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, Zvláštní část k § 45.

³⁶³ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 1637; K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 20.

³⁶⁴ J. Zapletal in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 448. Případně

zakládá osobě, kterou podnikatel při provozu obchodního závodu pověřil určitou činností, zástupčí oprávnění v rozsahu všech jednání za podnikatele, k nimž při této činnosti obvykle dochází, s tím, že obvyklost je vykládána v jejím objektivním smyslu a je konkretizována judikaturou³⁶⁵. Oproti prokuře zde může jít o zcela neformální pověření³⁶⁶ založené třeba i ústní formou³⁶⁷.

Pokud jde o jednotlivé v kolizní normě uvedené položky, v rámci nichž může dojít k pověření osoby určitou činností při provozu obchodního závodu a jež jsou současně užity v rámci kolizních kritérií této kolizní normy, je v poměrech účinného českého soukromého práva legálně definován zaprvé obchodní závod, kterým je dle věty první ustanovení § 502 občanského zákoníku „organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti“³⁶⁸. Podle vyvratitelné právní domněnky obsažené ve větě druhé téhož ustanovení se pak má za to, že obchodní závod je tvořen vším, „co zpravidla slouží k jeho provozu“³⁶⁹.

Dále je definována pobočka, jež ve smyslu ustanovení § 503 odst. 1 občanského zákoníku představuje takovou část obchodního závodu, „která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou“³⁷⁰.

V případě provozovny jako třetí klíčové položky pro kolizní kritéria ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu zákonnou definici v rámci národního soukromého práva aktuálně nenajdeme. Komentářová literatura si tak někdy vypomáhá definicí provozovny, kterou obsahovala předchozí soukromoprávní část právního řádu³⁷¹ s účinností do 31.12.2013 v ustanovení § 7 odst. 3 obchodního zákoníku. Zde je

---

je připuštěna nejasnost v kvalifikaci charakteru tohoto zastoupení: I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 89.

³⁶⁵ J. Zapletal in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 449.

³⁶⁶ K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 20; I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 88.

³⁶⁷ J. Zapletal in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 448.

³⁶⁸ Ustanovení § 502 věty první občanského zákoníku.

³⁶⁹ Ustanovení § 502 věty druhé občanského zákoníku.

³⁷⁰ Ustanovení § 503 odst. 1 občanského zákoníku.

³⁷¹ Petr Dobíáš in DOBÍÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 180.

provozovna vymezena jako „prostor, v němž je uskutečňována určitá podnikatelská činnost“³⁷².

Častěji se ovšem v kontextu ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém připomíná aktuální legální definice provozovny³⁷³ obsažená v ustanovení § 17 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), tedy předpisu, jenž je řazen do veřejnoprávní sféry právního řádu a provozovnu pro své účely definuje jako „prostor, v němž je živnost provozována“³⁷⁴. Obě zákonné definice jsou tedy velmi podobné s tím rozdílem, že zákon o živnostenském podnikání pro své účely zužuje podnikatelskou činnost jen na tu, která je provozována v režimu tohoto zákona, tzv. „po živnostensku“.

Domnívám se tedy, že pro účely ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém je vhodné vyjít z této definice s ohledem na její aktuální účinnost, nicméně zároveň bude vhodné ji vyložit širěji v tom smyslu, že se vedle podnikání podléhajícího režimu živnostenského zákona vztahuje na výkon podnikatelské činnosti obecně. Ve vztahu ke společnostem v mezinárodním právu soukromém je tento výklad vhodný například v kontextu obchodních společností podrobených zvláštní úpravě, jejichž podnikatelská činnost je reglementována speciální úpravou, nikoliv zákonem o živnostenském podnikání³⁷⁵.

2.2.7.6. Rozsah kolizní normy upravující pověření určitou činností při provozu závodu

2.2.7.6.1. Základní rozsah a jednání vedoucího odštěpného závodu

Do rozsahu kolizní normy stanoví rozhodný právní řád účinků jednání na základě pověření činností při provozování obchodního závodu pro zastoupeného je

---

³⁷² Ustanovení § 7 odst. 3 věty první obchodního zákoníku.

³⁷³ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 302; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 242.

³⁷⁴ Ustanovení § 17 odst. 1 věty první zákona o živnostenském podnikání (živnostenského zákona).

³⁷⁵ K. Růžička in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 149 a násl.; P. Liška in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, str. 506 a násl.; J. Pokorná in BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3, str. 65 a násl.

vedle tří výše diskutovaných položek, s nimiž ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém výslovně spojuje možnost takového pověření, dokonce zahrnováno i zástupčí oprávnění vedoucího odštěpného závodu³⁷⁶, jenž je dle ustanovení § 503 odst. 2 věty druhé občanského zákoníku oprávněn podnikatele zastupovat „ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu ode dne, ke kterému byl jako vedoucí odštěpného závodu zapsán do obchodního rejstříku“³⁷⁷.

Podřazení jednání vedoucího odštěpného závodu pod jednání osoby pověřené určitou činností při provozování obchodního závodu ve smyslu ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém vyplývá ze skutečnosti, že odštěpným závodem se dle ustanovení § 503 odst. 2 občanského zákoníku rozumí pobočka zapsaná do obchodního rejstříku. Jak je uvedeno výše, pobočka je kvalifikovanou částí obchodního závodu, která je do rozsahu ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém také zahrnuta. Odštěpný závod je tak jako specifický případ pobočky pod tento obecnější pojem pobočky podřaditelný. Pojem pobočka je pak zase subkategorií části obchodního závodu obecně. Z uvedeného je tak zřejmé, že činnost vedoucího odštěpného závodu je činností při provozu obchodního závodu.

Rovněž z důvodu zohlednění možných odlišných úprav obdobných situací v zahraničních právních řádech je tato kolizní norma koncipována značně široce, tak aby se na takové případy dala také aplikovat³⁷⁸.

2.2.7.6.2. Jednání zaměstnance společnosti, jednání nepověřené osoby v provozovně

Nejspíše bude možné v intencích české právní úpravy podle kolizní normy obsažené v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém určovat rozhodný právní řád pro zastoupení společnosti jejím zaměstnancem, když podle

---

³⁷⁶ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93 ve spojení se str. 95; M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 303; K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 163; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 242, 243.

³⁷⁷ Ustanovení § 503 odst. 2 věty druhé občanského zákoníku.

³⁷⁸ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93 ve spojení se str. 95.

odborné literatury se má na právnickou osobu podnikatele místo ustanovení § 166 občanského zákoníku, vztahujícího se mimo jiné k zastoupení právnické osoby jejími zaměstnanci, užít přísnějšího ustanovení § 430 občanského zákoníku³⁷⁹, jenž upravuje v korespondenci s ustanovením § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém rovněž činnost osoby pověřené při provozu obchodního závodu, respektive když se dle odborné literatury v takovém případě má užít ustanovení § 166 občanského zákoníku jen podpůrně s odůvodněním, že ustanovení § 430 odst. 1 občanského zákoníku je vnímáno jako ustanovení k němu speciální³⁸⁰.

Ovšem naznačené vymezení vzájemného vztahu mezi ustanovením § 430 občanského zákoníku a ustanovením § 166 občanského zákoníku není jednoznačně přijímáno jako jediné možné³⁸¹, a tedy není vyloučeno, že v budoucnu bude ustanovení výslovně upravující jednání zaměstnanců právnické osoby za určitých okolností ve vztahu k zástupci společnosti jakožto podnikatele upřednostněno.

Z hlediska mezinárodního práva soukromého by se tedy při reflektování uvedeného závěru dala ve vztahu k jednání zaměstnanců za společnost v takovém případě zvažovat možnost aplikace ustanovení § 44 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, když zde jde jednoznačně o zastoupení zákonné³⁸² a když současně lze s jistým zjednodušením uvést, že ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém se aplikuje na zastoupení za situace, kdy nejde o případy jednání za společnost subsumovatelné pod speciální úpravu zvláštních kolizních norem obsažených v ustanovení § 30 a § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém³⁸³. Tam

---

³⁷⁹ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 854; V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 230.

³⁸⁰ K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 20.

³⁸¹ I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 99, 100.

³⁸² V. Janošek in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 230; J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 854; T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 546.

³⁸³ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93 ve spojení se str. 95.

by zastoupení zaměstnancem patrně nespadlo, bylo-li by na úrovni věcné úpravy dovozeno uplatnění ustanovení § 166 občanského zákoníku namísto ustanovení § 430 občanského zákoníku, které užitou formulací ohledně pověření určitou činností osoby při provozu obchodního závodu ve svém prvním odstavci koresponduje s rozsahem kolizní normy v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém³⁸⁴.

Při druhém přístupu by šlo z kolizního hlediska o obdobnou situaci jako u otázky vázanosti podnikatele jednáním jiné osoby (ve smyslu osoby nepověřené určitou činností při provozu obchodního závodu) v provozovně podnikatele, a to za situace, že třetí osoba byla „v dobré víře, že jednajícím osobou je k jednání oprávněna“³⁸⁵, neboť nauka mezinárodního práva soukromého k jednání jiné osoby v provozovně podnikatele přiřazuje s odkazem na charakter zákonného zastoupení kolizní normu obsaženou v ustanovení § 44 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém³⁸⁶. Tento náhled koresponduje s literaturou občanského a obchodního práva, která také popsanou situaci označuje za případ zákonného zastoupení.³⁸⁷ Nicméně je třeba upozornit i na existenci literatury, dle které je tato situace vnímána jako případ nezmocněného jednatelství spíše než zastoupení *stricto sensu*³⁸⁸, což by v obecné rovině mohlo vést k jiným kolizněprávním závěrům³⁸⁹, ale konkrétně jsem takový názor v literatuře mezinárodního práva soukromého nenašla.

2.2.7.7. Soulad vybraných otázek s úpravou prokury

Navzdory odlišnému hraničnímu určovateli v porovnání s prokuristou lze ohledně některých jiných kolizněprávních otázek učinit obdobné závěry, ke kterým se

³⁸⁴ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 302.

³⁸⁵ Ustanovení § 430 odst. 2 občanského zákoníku.

³⁸⁶ K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 160.

³⁸⁷ Např. K. Eichlerová in ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7, str. 17, 21, 22.

³⁸⁸ Např. J. Zapletal in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 449; I. Pelikánová in ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 91.

³⁸⁹ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 298, 299.

dospělo u prokury. Zejména tomu tak bude ve vztahu k subsidiární kolizní normě obsažené ve větě druhé ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém³⁹⁰, ve vztahu k užšímu okruhu eventuálně rozhodných právních řádů při porovnání s obecnou kolizní úpravou obsaženou v ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém³⁹¹, jakož i ve vztahu k užití pravidla ustanovení § 44 odst. 5 zákona o mezinárodním právu soukromém pro případ jednání navzdory nedostatečnosti zástupčího oprávnění osoby pověřené určitou činností při provozování obchodního závodu³⁹². S tím rozdílem, že u druhé ze jmenovaných položek je u té odborné nauky, která předpokládá zákonný charakter zastoupení osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu v souladu s ustanovením § 430 odst. 1 občanského zákoníku³⁹³, uváděno analogické užití³⁹⁴ ustanovení § 44 odst. 5 zákona o mezinárodním právu soukromém, na rozdíl od subsidiárního užití³⁹⁵ téhož ustanovení spojovaného s prokuristou.

---

³⁹⁰ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93 ve spojení se str. 95; M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 302; Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 180; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 243.

³⁹¹ Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 180. Nicméně konstatování, že pověřená osoba by jako profesionál měla mít znalost právního řádu místa sídla obchodního závodu, nemusí být pravdivé ve všech případech, neboť jak jsem uváděla výše, může jít v tomto případě zastoupení i o zcela neformální pověření osoby, která se kupříkladu zrovna vyskytla v době potřeby zastoupení na příhodném místě, aniž by taková osoba musela nutně být „profesionálem“.

³⁹² M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 303; K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 163; P. Bříza in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 242, 243.

³⁹³ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 301.

³⁹⁴ Ibid, str. 303.

³⁹⁵ Ibid.

Domnívám se, že paralelu s kolizněprávní úpravou prokuristy je možné vztáhnout i k extensivnějšímu výkladu rozsahu kolizní normy³⁹⁶, v jehož důsledku se kolizní norma neaplikuje pouze na účinky jednání zástupce společnosti *stricto sensu*. Byť pokud by se považovalo zastoupení osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu za zákonné zastoupení, mohl by zde být spatřován rozdíl při rozboru překryvů rozsahů obecné kolizní normy pro zákonné zastoupení a speciální kolizní normy pro účinky jednání osoby pověřené určitou činností při provozu obchodního závodu v porovnání s překryvem rozsahů obecné kolizní normy týkající se smluvního zastoupení a zvláštní kolizní normy pro jednání prokuristy.

Obecná kolizní úprava vztahující se ke smluvnímu zastoupení obsažená v ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém se týká vedle formy plné moci a řešení nedostatečnosti zástupčího oprávnění pouze účinků zastoupení. Stejně tak kolizní norma obsažená v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém vztahující se k jednání prokuristy zahrnuje výslovně jen problematiku účinků jednání. V tomto bodě je tak rozsah obecné a speciální kolizní normy totožný, a není proto pochyb o přednostní aplikaci speciální kolizní normy. Oproti tomu rozsah obecné kolizní normy pro zákonné zastoupení v ustanovení § 44 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém zahrnuje vedle účinků zastoupení kategorii zastoupení samého, a je tedy svým výslovným rozsahem širší než speciální ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém, které explicitně zahrnuje jen otázku účinků jednání pověřené osoby.

Lze si tak představit úvahy o tom, zda by neměly být z kolizněprávního hlediska odlišeny účinky jednání pověřené osoby upravené speciální kolizní normou a zastoupení samé upravené obecnou kolizní normou, a zda by tak neměla být zvažována subsidiární aplikace obecné normy ve vztahu k té oblasti, kterou speciální kolizní norma výslovně neupravuje.

Osobně se k výše naznačenému dělení nekloním, neboť považuji za vhodnější, aby se zejména z praktického hlediska rozhodným právním řádem určeným dle ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém řídily všechny základní otázky týkající se nejen zastoupení společnosti prokuristou³⁹⁷, ale i osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu, a to za účelem vyvarování se

---

³⁹⁶ Obdobně: *ibid*, str. 302.

³⁹⁷ *Ibid*.

zbytečných komplikací v případech, kdy by hraniční určovatel ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém a hraniční určovatel ustanovení § 44 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém nevedly k určení stejného rozhodného právního řádu.

Tento výklad se ostatně jeví vhodnějším i s ohledem na specifičnost právní konstrukce zastoupení obecně, neboť by v konkrétním případě nemuselo být zcela zřejmé, který aspekt zastoupení je podřaditelný pod zastoupení samé a který pak musí být podřazen pod užší oblast účinků jednání na základě zastoupení pro zastoupenou společnost. Rovněž bych se k upřednostnění speciální kolizní normy pro jednání osoby pověřené určitou činností při provozu obchodního závodu přiklonila z toho důvodu, že z teoretického hlediska není zastoupení osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu vždy přiznáván charakter zastoupení zákonného³⁹⁸.

Také z doktrinního výkladu rozsahu ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém lze dospět k témuž, když se v jeho rámci zásadně³⁹⁹ zmiňují zákonná zastoupení ve smyslu pouze těch typických, jako je zastoupení nezletilých osob, které dosud nenabýly plné svéprávnosti⁴⁰⁰, zastoupení dítěte rodičem při těch právních jednáních, ke kterým dítě není právně způsobilé⁴⁰¹, či zastoupení manžela⁴⁰², a když je současně rozsah celého ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém včetně odstavce prvního vztahujícího se k zákonnému zastoupení vykládán široce v tom

---

³⁹⁸ J. Zapletal in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 448.

³⁹⁹ K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 160.

⁴⁰⁰ L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 236.

⁴⁰¹ Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 177.

⁴⁰² M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al.. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 258.

smyslu, že mimo jiné zahrnuje i problematiku vzniku, zániku zastoupení⁴⁰³, rozsahu a trvání zástupčího oprávnění⁴⁰⁴ i práva a povinnosti zástupce a zastoupeného obecně⁴⁰⁵.

O stejném závěru svědčí i fakt, že se v odborné literatuře hovoří o přednosti speciálního ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém ve vztahu k ustanovení § 44 téhož zákona, jen s výjimkou odstavce pátého ustanovení § 44 zákona o mezinárodním právu soukromém, který se týká řešení nedostatku zástupčího oprávnění⁴⁰⁶. Samozřejmě je ale naopak nutné od otázek patřících k vlastnímu zastoupení a přiznávání jeho účinků zastoupenému odlišit dílčí otázky⁴⁰⁷, jež je z kolizněprávního hlediska třeba řešit samostatně, jako například svéprávnost zástupce⁴⁰⁸, samotné právní jednání učiněné v zastoupení⁴⁰⁹ včetně otázky přípustnosti zastoupení pro konkrétní právní jednání⁴¹⁰, právní následky překročení oprávnění

---

⁴⁰³ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 295; L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 235.

⁴⁰⁴ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 295.

⁴⁰⁵ L. Ptáček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 235.

⁴⁰⁶ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 296.

⁴⁰⁷ M. Pauknerová in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 165 a násl.

⁴⁰⁸ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 295, 296.

⁴⁰⁹ K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 159; M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 295.

⁴¹⁰ M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 296; K. Drličková in ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1, str. 160.

z vnitřního vztahu mezi zastoupeným a zástupcem⁴¹¹ či poměr mezi zastoupeným a osobou jednajícím zcela bez zástupčího oprávnění⁴¹².

2.2.7.8. Dílčí závěr

V kontextu vytyčování mezí osobního statutu společností v mezinárodním právu soukromém tedy tato dvě specifická zastoupení společnosti představují prostor, v němž se uplatní samostatné kolizní řešení, které užívá jiných hraničních určovateli nežli kolizní norma reglementující právní řád, jímž se bude řídit osobní statut společnosti. Postup dle speciálních kolizních norem uvedených v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém je tak nutné dodržet zejména za účelem odlišení obou těchto specifických situací zastoupení společnosti od případů, kdy za společnost někdo jedná jako její orgán ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém⁴¹³.

Osobně hodnotím kladně, že tyto dva specifické případy jednání za společnost mají v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém zvláštní kolizní úpravu s hraničními určovateli zvolenými tak, aby zohledňovaly fakticitu dané situace. Neboť pokud jde o kolizní kritérium zvolené u osobního statutu společnosti v podobě státu, dle jehož právního řádu společnost vznikla, může uvedené kolizní kritérium v konkrétním případě vést k určení rozhodného právního řádu svým způsobem jen formální povahy. Tento právní řád v případě společnosti, jejíž faktická obchodní činnost se odehrává na území jiného státu než na území státu, dle jehož právního řádu společnost vznikla, nebude odpovídat právnímu řádu státu, na jehož území je umístěn obchodní závod společnosti, tedy na jehož území obvykle jedná osoba pověřená určitou činností při provozu takového obchodního závodu, popřípadě na jehož území bude obvykle společnost zastupovat prokurista. Uvedené skutečnosti potvrzují již výše

---

⁴¹¹ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 94.

⁴¹² M. Pfeiffer in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 299.

⁴¹³ M. Pfeiffer in KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0, str. 259; KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 93 ve spojení se str. 95.

citovaná slova důvodové zprávy, která vyzdvihují logičnost hraničních určovateli
užitých ustanovením § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém⁴¹⁴.

---

⁴¹⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, Zvláštní část k § 45.

3. Přemístění sídla

3.1. Úvod

S ústředním tématem této práce, to jest s osobním statutem společnosti, úzce souvisí i záležitosti týkající se přeshraničního přemístění sídla společnosti. Přeshraniční přemístění sídla se zde užívá ve smyslu přeshraniční změny sídla ve formálním smyslu, aniž by došlo k zániku původní společnosti a vzniku nové.⁴¹⁵ Možnost takového postupu může být pro společnost vítaná zejména z důvodu vidiny příznivějšího klima pro rozvíjení obchodních aktivit, ať už s ohledem na snížení nákladů, zisk prostředků prostřednictvím státních subvencí a příspěvků, s ohledem na uspokojivou úroveň právního pořádku či schůdnější podmínky daňových povinností v novém prostředí.⁴¹⁶ Byť daňové povinnosti mohou být uvaleny i na případ odchodu společnosti přemístěním jejího sídla⁴¹⁷, může být v konkrétním případě výhodou přemístění sídla vyvarování se daňovému zatížení spojenému se zánikem společnosti⁴¹⁸.

Za prvé je souvislost osobního statutu a problematiky přeshraničního přemístění sídla patrná v tom, že od osobního statutu a zvoleného principu jeho určení odvisí vůbec možnost společnosti své sídlo do zahraničí přemístit.

Další spojitost pak nalezneme v otázce, zda při případném přemístění sídla společnosti do zahraničí zůstává zachován původní osobní statut stěhující se společnosti, či zda bude tento statut měněn, popřípadě v jaké dílčí oblasti bude tento statut částečně zachován či naopak částečně změněn.

3.2. Legislativní rámec

---

⁴¹⁵ P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 198 ve spojení s DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 366.

⁴¹⁶ SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 248 s. ISBN 978-80-7478-699-0, str. 34.

⁴¹⁷ WYMEERSCH, Eddy O. The Transfer of the Company's Seat in European Company Law. *ECGI - Law Working Paper No. 08/2003 (March 2003)* [online]. [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: SSRN: <https://ssrn.com/abstract=384802> nebo <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.384802>, str. 5.

⁴¹⁸ PANAYI, Christiana HJI. Corporate Mobility in Private International Law and European Community Law: Debunking Some Myths. *Legal Studies Research Paper No. 26/2009. Queen Mary University of London, School of Law* [online]. [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1437555>, str. 3.

3.2.1. Úvod

Dle ustanovení § 30 odst. 3 zákona o mezinárodním právu soukromém může být právnická osoba se sídlem v České republice založena jen dle českého právního řádu. Toto pravidlo prolamuje ustanovení § 30 odst. 3 věta druhá zákona o mezinárodním právu soukromém stanovící, že tím „není dotčena možnost přemístit do České republiky sídlo právnické osoby založené podle právního řádu cizího státu, která má sídlo v zahraničí, jestliže to umožňují mezinárodní smlouva, přímo použitelný předpis Evropské unie nebo jiný právní předpis“⁴¹⁹.

Tato věta druhá je zásadně chápána jako podklad umožňující, aby mezinárodní smlouva zavazující Českou republiku, právo Evropské unie či zvláštní právní předpis zakotvily odlišnou úpravu spočívající v možnosti zachování si původního osobního statutu zahraniční právnické osoby po přemístění sídla do České republiky.⁴²⁰ Z jiné literatury je patrný náznak toho, že prameny v podobě mezinárodní smlouvy, práva Evropské unie a zvláštního právního předpisu jsou vztahovány spíše k vlastní možnosti přesunu sídla⁴²¹, případně k přesunu sídla do zahraničí jako vzniku české právnické osoby jiným způsobem než jejím založením v České republice i k možnosti ponechání si původního osobního statutu přemísťované společnosti.⁴²² Každopádně vlastní úprava přeshraničního přemístění sídla v tomto ustanovení obsažena není.

Pro účely této práce budou jen stručně připomenuty základy zákonné právní úpravy přemístění sídla, jež je obecně pro právnické osoby obsažena v ustanovení § 138 až 142 občanského zákoníku a rovněž v zákoně č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále též zákon o přeměnách), tam však, pokud jde o zahraniční subjekty, ve vztahu k entitám definovaným v ustanovení § 59b odst. 3 tohoto zákona. Speciální úprava přeshraničního přemístění sídla se v zákoně o přeměnách

---

⁴¹⁹ Ustanovení § 30 odst. 3 věty druhé zákona o mezinárodním právu soukromém.

⁴²⁰ P. Šuk in PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5, str. 236, obdobně Petr Dobiáš in DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6, str. 140.

⁴²¹ KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6, str. 78.

⁴²² T. Břicháček in BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2, str. 190.

nachází zejména v ustanovení § 384a a násl., nicméně je třeba vycházet i z obecné úpravy přeměn a obecné úpravy přeshraničních přeměn v tomto zákoně.

Nebude kladen důraz na vlastní materiální úpravu přemístění sídla obecně, nýbrž bude spíše poukázáno na aspekty relevantních ustanovení mající význam pro problematiku osobního statutu a zejména pak na aspekty klíčové pro dosud nejednoznačně zodpovězenou otázku spočívající v případné přípustnosti přemístění sídla, kdy by do České republiky přemísťovala své sídlo právnická osoba, resp. jiná než fyzická osoba, která nemá sídlo, skutečné sídlo ani hlavní provozovnu ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, a nabyla by zde formu obchodní společnosti či družstva. Na zodpovězení právě této otázky se ve své práci soustředím.

Další výklad se tedy zaměří na směr přeshraničního přemístění sídla společnosti ze zahraničí na území České republiky. Pokud jde o přemístění sídla v opačném směru, omezím se pouze na zmínku o ustanovení § 384f zákona o přeměnách, jež je zajímavé s ohledem na téma osobního statutu. Zatímco odstavec druhý uvedeného ustanovení umožňuje přemístění sídla české společnosti či družstva do jiného členského státu ve významu zákona o přeměnách za současné změny právní formy na takovou, již uznávají právní předpisy cílového právního řádu - tedy z hlediska osobního statutu jde o situaci obdobnou přemístění sídla na území České republiky v režimu zákona o přeměnách, odstavec první umožňuje postup odlišný.

Dle ustanovení § 384f odst. 1 zákona o přeměnách je totiž možné přemístění sídla představené u výkladu o odstavci druhém uskutečnit tak, aby se osobní statut a právní forma společnosti či družstva i po přemístění sídla do zahraničí nadále řídily českým právním řádem, nestanoví-li právní řád cílového státu jinak. Ačkoliv v porovnání s odstavcem druhým půjde o méně častou variantu⁴²³, platí, že umožňovali by cílový právní řád popsané ponechání si osobního statutu po přemístění, osobní statut a právní forma společnosti by se po přemístění sídla do zahraničí mohly řídit právním řádem České republiky⁴²⁴. Úprava přemístění sídla do zahraničí obsažená

---

⁴²³ SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 248 s. ISBN 978-80-7478-699-0, str. 207.

⁴²⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 372.

v občanském zákoníku se k otázce osobního statutu po přemístění sídla do zahraničí jednoznačně nevyjadřuje.⁴²⁵

Jinak i pro tento směr přemístění sídla, tj. z České republiky do zahraničí, obecně platí, že jeho úprava je obsažena v občanském zákoníku a zákonu o přeměnách, přičemž oba tyto předpisy kladou specifické podmínky, jež je třeba pro úspěšné přemístění sídla splnit.⁴²⁶ A paralela s opačným směrem přesunu sídla může být spatřována také v nejasnostech ve vztahu mezi občanským zákoníkem a zákonem o přeměnách i v souvisejících otázkách,⁴²⁷ které budou pro případ opačného směru přenesení sídla v této práci zevrubně rozebírány, a to i v reakci na odpovídající právní praxi.

3.2.2. Občanský zákoník

Možnost, aby právnická osoba, která má sídlo v zahraničí, přemístila své sídlo na území České republiky, je zakotvena v ustanovení § 138 odst. 1 občanského zákoníku, dle kterého ovšem uvedené neplatí, „pokud to nepřipouští právní řád státu, ve kterém má právnická osoba sídlo, nebo pokud jde o právnickou osobu zakázanou podle § 145“⁴²⁸ občanského zákoníku.

Bezprostředně následující odstavce pak pro právnickou osobu hodlající přemístit své sídlo na území České republiky stanoví povinnost přiložit k návrhu na zápis do příslušného veřejného rejstříku rozhodnutí o tom, jakou právní formu české právnické osoby zvolila, a zakladatelské právní jednání vyžadované českým právním řádem pro tuto formu právnické osoby.

Třetí odstavce ustanovení § 138 je pak klíčový pro osobní statut společnosti, neboť z jeho věty první plyne, že po přemístění sídla do České republiky se vnitřní právní poměry právnické osoby budou řídit českým právním řádem. Osobním statutem

---

⁴²⁵ P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 200, 201.

⁴²⁶ Zejména ustanovení § 139 a násl. občanského zákoníku a ustanovení § 384f a násl. zákona o přeměnách. Pro bližší informace srov. moji již shora uváděnou diplomovou práci a zdroje tam uvedené.

⁴²⁷ Srov. např. rozpory v T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 479 a v P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., . *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 201.

⁴²⁸ Ustanovení § 138 odst. 1 občanského zákoníku.

právnícké osoby po přemístění tak bude vždy jen český právní řád.⁴²⁹ Ve větě druhé se ještě dodává, že se tímto právním řádem bude řídit i ručení jejích členů nebo členů jejích orgánů za dluhy právnické osoby, pokud vznikly po dni účinnosti přemístění sídla do tuzemska. Uvedené pravidlo nic nemění na ručení, které by před tímto okamžikem případně vzniklo dle právních předpisů původního sídla.⁴³⁰

Účinnost přemístění sídla je pak ustanovením § 142 občanského zákoníku, jež je společné pro oba směry přemístění sídla, stanovena ode dne zápisu adresy sídla do příslušného veřejného rejstříku.

3.2.3. Zákon o přeměnách

V případě základního zákonného rámce vytvořeného pro přeshraniční přemístění sídla společnosti zákonem o přeměnách je třeba mít na paměti ustanovení § 59b odst. 3 zákona o přeměnách, které pro účely zákona o přeměnách zavádí legální definici, dle níž se zahraniční právnickou osobou rozumí „jiná než fyzická osoba a), která se řídí právem jiného členského státu než České republiky a b) jež má sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě“⁴³¹. Za pojem členský stát je pro účely zákona o přeměnách třeba ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 tohoto zákona dosadit členský stát Evropské unie nebo jiný stát, který tvoří Evropský hospodářský prostor.

S vědomím tohoto pojetí zahraniční právnické osoby je pak nutné číst i ustanovení § 384a zákona o přeměnách, dle něhož mají takovéto zahraniční právnické osoby za splnění vymezených podmínek příležitost přemístit sídlo do České republiky, aniž by došlo k zániku právnické osoby a vzniku nové.

Takové přemístění nesmějí zakazovat právní předpisy členského státu, v němž má daná právnická osoba sídlo, ani státu, dle jehož právního řádu se řídí vnitřní právní poměry dané osoby (§ 384a zákona o přeměnách). Další klíčová podmínka tkví v povinnosti právnické osoby při přemístění sídla změnit svou právní formu na českou společnost či družstvo a po změně právní formy své vnitřní poměry nechat řídit českým

---

⁴²⁹ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 541; J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 478; BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue.* 2016, (10), str. 277.

⁴³⁰ P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 200.

⁴³¹ Ustanovení § 59b odst. 3 zákona o přeměnách.

právním řádem (§ 384a zákona o přeměnách). Osobní statut přemísťované společnosti tak po změně právní formy bude vždy odpovídat českému právnímu řádu.⁴³²

Pro osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku, které je obecně upraveno v ustanovení § 59z zákona o přeměnách a spočívá v osvědčení notáře o splnění zákonem stanovených požadavků pro zápis přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku, se pro případ přemístění sídla do České republiky v ustanovení § 384d s jistou mírou zjednodušení stanoví, že uvedené osvědčení je notářem vydáno pouze, pokud je mu předložena listina prokazující, že zahraniční právnická osoba splnila požadavky vyžadované právním řádem daného státu k přemístění sídla na území České republiky, pokud je mu předloženo zakladatelské právní jednání splňující svým obsahem požadavky českého práva při změně právní formy a současně pokud je předložena v případě nabývání formy akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným či družstva písemnost osvědčující, že jmění zahraniční právnické osoby odpovídá alespoň výši základního kapitálu uvedeného ve zmiňovaném zakladatelském právním jednání (§ 384d odst. 1 zákona o přeměnách).

Součástí obsahu osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku je v případě přemístění sídla do České republiky mimo jiné prohlášení notáře, že zahraniční právnická osoba splnila požadavky stanovené českým právním řádem pro zápis do obchodního rejstříku, jakož i o tom, že mu byla předložena veřejná listina vydaná příslušným orgánem státu, ve kterém má zahraniční osoba sídlo, a státu, jehož právním řádem se řídí její vnitřní poměry, jež osvědčí splnění požadavků vyžadovaných tímto právním řádem pro přeshraniční změnu právní formy ze strany zahraniční právnické osoby (§ 384d odst. 2 písm. a), b) zákona o přeměnách).

Z ustanovení zákona o přeměnách věnujících se rozhodnému právu mimo jiné plyne, že na zahraniční osoby zúčastněné na přeměně se užije právě ustanovení o vydání osvědčení pro zápis do obchodního rejstříku dle ustanovení § 59z zákona o přeměnách, dále ustanovení reglementující dokončení přeshraniční přeměny zápisem do obchodního rejstříku i jiná ustanovení zákona o přeměnách, stanoví-li tak tento zákon (§ 59e odst. 2 zákona o přeměnách).

---

⁴³² DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 366; BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue*. 2016, (10), str. 278.

Přes odkaz v ustanovení § 384b odst. 1 zákona o přeměnách se dostaneme i k ustanovení § 367 zákona o přeměnách, které ukládá povinnost v případě změny právní formy na společnost s ručením omezeným či na akciovou společnost nechat ocenit jmění společnosti posudkem znalce ke dni, ke kterému byl vyhotoven projekt přemístění sídla,⁴³³ jenž představuje základní dokument přeshraničního přemístění sídla v režimu zákona o přeměnách⁴³⁴. Nelze ovšem opomíjet význam právního řádu původního sídla společnosti a případně právního řádu, jímž se původně řídily její vnitřní poměry.⁴³⁵

Současně je ustanovením § 384c zákona o přeměnách zajištěno, že k přemístění sídla do České republiky nemůže dojít v případě, že by zahraniční právnická osoba byla v likvidaci, či by vůči ní bylo zahájeno insolvenční řízení, popřípadě obdobné řízení v kterémkoliv státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

V režimu zákona o přeměnách nabývá přemístění sídla na území České republiky účinků dnem zápisu přemístění sídla do obchodního rejstříku, či dnem výmazu ze zahraničního obchodního rejstříku, spojuje-li s ním příslušný zahraniční právní řád právní účinky změny právní formy (§ 384e odst. 1 zákona o přeměnách).

Ze zákona o přeměnách pro účely dalšího výkladu připomínám ještě i znění ustanovení § 1 odst. 3 tohoto zákona, z něhož ve spojení s odstavcem druhým téhož ustanovení vyplývá, že se případy přeměny, jíž se pro účely zákona o přeměnách rozumí mimo jiné přeshraniční přemístění sídla, řídí ustanoveními zákona o přeměnách. Pro případ, že některé otázky nelze řešit dle těchto ustanovení, říká ustanovení § 1 odst. 3 *in fine* zákona o přeměnách, že se tyto otázky řídí „ustanoveními zákona, který upravuje právní poměry obchodních společností a družstev a občanského zákoníku o přeměně právnických osob nebo o přemístění sídla“⁴³⁶.

3.2.4. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob

---

⁴³³ BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue*. 2016, (10), str. 276.

⁴³⁴ SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 248 s. ISBN 978-80-7478-699-0, str. 34; B. Vítek in SALACHOVÁ, Bohumila, VÍTEK, Bohumil, GLÁSEROVÁ, Jana, OTAVOVÁ, Milena. *Obchodní korporace a jejich přeměny (právní, účetní a daňové aspekty)*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-220-4, str. 68; zejména ustanovení § 14 a násl. zákona o přeměnách.

⁴³⁵ BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue*. 2016, (10), str. 276.

⁴³⁶ Ustanovení § 1 odst. 3 *in fine* zákona o přeměnách.

Pro doplnění se uvádí, že omezení pro uskutečnění přeshraničního přemístění sídla plyne například i ze zákona č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále též zákon o trestní odpovědnosti právnických osob), dle jehož ustanovení § 32 zásadně nemůže dojít k přeměně společnosti do doby pravomocného skončení trestního stíhání této osoby, ani v průběhu případného vykonávacího řízení.⁴³⁷

Nicméně ve vztahu ke mnou primárně řešené otázce tato problematika stěžejní nebude, když je z ustanovení § 32 odst. 11 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob literaturou dovozováno, že přemístění sídla zahraniční právnické osoby do České republiky není pro účely zákona o trestní odpovědnosti právnických osob vůbec považováno za přeměnu⁴³⁸ a současně se má dle této doktríny úprava zavedená ustanovením § 32 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob z povahy věci vztahovat toliko na české zúčastněné právnické osoby.⁴³⁹

3.2.5. Dílčí závěr

Ve vztahu k obchodním společnostem je tak ze shora uvedeného základního přehledu související legislativní úpravy patrná výslovná úprava možnosti, aby po splnění příslušných podmínek zahrnujících mimo jiné změnu osobního statutu společnosti na český právní řád jiná než fyzická osoba řídící se právem členského státu odlišného od České republiky a mající své sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě, jak byl vymezen shora, přesunula své sídlo na území České republiky a nabyla formu české obchodní korporace, tj. české obchodní společnosti či družstva.

3.3. Nejasné přemístění společností ze států mimo Evropský hospodářský prostor

3.3.1. Úvod

Ale jak se právní úprava staví k případu, kdy do České republiky bude chtít přemístit sídlo osoba ze státu, který nelze označit za členský pro účely zákona o

---

⁴³⁷ B. Vítek in SALACHOVÁ, Bohumila, VÍTEK, Bohumil, GLÁSEROVÁ, Jana, OTAVOVÁ, Milena. *Obchodní korporace a jejich přeměny (právní, účetní a daňové aspekty)*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-220-4, str. 73; DVORÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 13.

⁴³⁸ J. Dědič, J. Říha in ŠÁMAL, Pavel, DĚDIČ, Jan, GRIVNA, Tomáš, PŮRY, František, ŘÍHA, Jiří. *Trestní odpovědnost právnických osob: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. 930 s. ISBN 978-80-7400-592-3, str. 623.

⁴³⁹ *Ibid*, str. 629.

přeměnách, tj. ze státu, jenž netvoří Evropský hospodářský prostor, a tato osoba bude současně chtít nabýt formu české obchodní společnosti či družstva?

Specifickou zákonnou úpravu věnující se výslovně vymezené situaci nenalzáme, a to ani v občanském zákoníku, ale ani v zákoně o přeměnách. Občanský zákoník obsahuje velmi obecnou a zároveň i velmi širokou možnost, aby se při splnění občanským zákoníkem stanovených podmínek na území České republiky přemístila právnická osoba, která má sídlo v zahraničí, aniž je omezen okruh těchto zahraničních států (§ 138 občanského zákoníku).

Po přemístění se vnitřní právní poměry právnické osoby řídí českým právem a k návrhu na zápis do příslušného veřejného rejstříku má být přiloženo mimo jiné rozhodnutí o tom, jakou právní formu české právnické osoby zvolila, přičemž tedy není stanoveno, jakou konkrétní právní formu české právnické osoby může právnická osoba zvolit (§ 138 odst. 2, 3 občanského zákoníku).

Zákon o přeměnách zase výslovně reglementuje jen případ, kdy při přemístění sídla do České republiky jiná než fyzická osoba, která má sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, hodlá nabýt formu obchodní společnosti či družstva, aniž by se jakkoliv vyjadřoval k obdobné situaci, při které by s tímž cílem, tj. s cílem nabýt po přemístění sídla formu české obchodní korporace, přemísťovala své sídlo na území České republiky zahraniční právnická osoba nespĺňující vymezení zahraniční právnické osoby učiněné pro účely zákona o přeměnách jeho ustanovením § 59b odst. 3, zjednodušeně osoba nemající své sídlo, skutečné sídlo ani hlavní provozovnu ve státě Evropského hospodářského prostoru.

3.3.2. Pohled odborné literatury

3.3.2.1. Úvod

Z těchto východisek jsou v odborné literatuře dovozovány dva hlavní závěry, jež jsou ve své podstatě protichůdné.

3.3.2.2. Nepřijatelnost přemístění sídla společnosti ze států mimo Evropský hospodářský prostor

První z těchto dvou názorových proudů dospívá k výsledku, že naše zákonná právní úprava přeshraničního přemístění sídla neumožňuje, aby jiná než fyzická osoba

nemající své sídlo, skutečné sídlo ani hlavní provozovnu ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor přemístila své sídlo do tuzemska a nabyla zde formu české obchodní společnosti či družstva.

Důvodem pro tento postoj má být východisko, že režim vytvořený na základech ustanovení § 138 až 143 občanského zákoníku se nepoužije pro oblast obchodních korporací, „neboť zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, je zde nepochybný *lex specialis*“⁴⁴⁰ a vzhledem k této nepochybné specialitě zákona o přeměnách se zde ustanovení § 138 až 143 občanského zákoníku nepoužijí.⁴⁴¹

Toto pojetí tak podle mého názoru zdůrazňuje vztah speciality, ve kterém se nacházejí předmětná ustanovení zákona o přeměnách a občanského zákoníku, a to konkrétně v takových pozicích, kdy zákon o přeměnách je předpisem speciálním a občanský zákoník předpisem obecným, jenž se aplikuje na principu subsidiarity pouze tehdy, pokud k dané problematice zvláštní úprava neexistuje.⁴⁴²

Na tento vztah speciality se poukazuje s přesvědčením o tom, že upravuje-li zákon o přeměnách výslovně možnost přemístění sídla na území České republiky za současného nabytí právní formy obchodní společnosti či družstva pouze pro jiné než fyzické osoby mající své původní sídlo, skutečné sídlo či hlavní provozovnu na území státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, ale už neupravuje stejnou možnost přeshraničního přemístění sídla pro další entity, tj. zejména jiné než fyzické osoby nemající své sídlo, skutečné sídlo či hlavní provozovnu na území členského státu Evropského hospodářského prostoru, není takové přemístění sídla možné. Zastánci tohoto přístupu tak vycházejí z předpokladu, že problematika přemístění sídla jiných než fyzických osob, jehož cílem má být zisk právní formy české obchodní korporace, je upravena zákonem o přeměnách komplexně. S tím se pojí i důsledek, že na tyto případy nelze subsidiárně aplikovat ustanovení občanského zákoníku, což za situace absentující

---

⁴⁴⁰ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 477.

⁴⁴¹ DVORÁK, Tomáš. Přeshraniční přemístění sídla obchodní korporace do zahraničí. In: POLÁČEK, Bohumil, ed. *Pocta prof. JUDr. Květoslavu Růžičkovi, CSc. k 70. narozeninám.* Praha: Wolters Kluwer, 2016. 460 s. ISBN 978-80-7478-976-2, str. 101; DVORÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 366.

⁴⁴² GERLOCH, Aleš. *Teorie práva.* 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 335 s. ISBN 978-80-7380-652-1, str. 76.

úpravy popsané možnosti transferu sídla pro jiné entity než vymezené v ustanovení § 59b odst. 3 zákona o přeměnách znamená vyloučení přípustnosti takového postupu.

Ve světle tohoto nazírání na vztah zákona o přeměnách a občanského zákoníku u otázky přeshraničního přemístění sídla je současně konstatováno, že je „zjevně chybně konstrukce § 1 odst. 3 zák. o přeměnách, která na právní úpravu přeshraničního přemístění sídla právnické osoby v tomto zákoně odkazuje“⁴⁴³.

Dle této koncepce je zkrátka přeshraniční přemístění sídla z jiného než členského státu do České republiky spojené se ziskem právní formy české obchodní korporace zakázáno.⁴⁴⁴

Část tohoto výkladového směru je poněkud mírnější, když závěr ohledně nemožnosti aplikace ustanovení § 138 občanského zákoníku na řešené případy a z ní plynoucí vyloučení možnosti, „aby se zahraniční právnická osoba z jiného než členského státu EU nebo EHP stala v důsledku přemístění sídla českou obchodní společností nebo družstvem a není tak možné postupovat podle § 138“⁴⁴⁵ občanského zákoníku, sice sdílí, nicméně tento závěr publikuje s úvodní poznámkou sdělující, že jde o názor dotyčných autorů.⁴⁴⁶

3.3.2.3. Přípustnost přemístění sídla společnosti ze států mimo Evropský hospodářský prostor

Oproti popsanému názorovému proudu pak stojí výklad, který ve svém důsledku vede k prakticky opačnému závěru, než jaký vyplývá z přístupu prvního.

V rámci druhé interpretace předmětných úprav přemístění sídla je zastáván názor, že ustanovení § 384a zákona o přeměnách není možné vykládat způsobem, při kterém by bylo dovozeno, že hodlá-li se zahraniční právnická osoba stát českou obchodní korporací, musí být zahraniční právnickou osobou ve smyslu ustanovení § 59b odst. 3 zákona o přeměnách⁴⁴⁷. Z těchto důvodů tak nemá platit ani závěr, že speciální úpravou v zákoně o přeměnách by mělo dojít k vyloučení přípustnosti případu,

---

⁴⁴³ T. Dvořák in ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, str. 477.

⁴⁴⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 366.

⁴⁴⁵ J. Lasák in LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 728.

⁴⁴⁶ Ibid.

⁴⁴⁷ P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 199.

při kterém by zahraniční právnická osoba z jiného než členského státu Evropského hospodářského prostoru nabyla důsledkem přemístění sídla formu české obchodní korporace, tedy k vyloučení možnosti v takovém případě postupovat podle ustanovení § 138 občanského zákoníku.⁴⁴⁸

Tento postoj vychází z přesvědčení, že ustanovení § 384a zákona o přeměnách se aplikuje pouze na zahraniční právnické osoby vymezené ustanovením § 59b odst. 3 zákona o přeměnách, přičemž se naopak nevztahuje na právnické osoby ve smyslu obecném.⁴⁴⁹

Dle druhého pojetí tak úprava přemístění sídla na území České republiky spojeného se ziskem právní formy české obchodní korporace obsažená v zákoně o přeměnách není vnímána jako úprava komplexní, což vede k dovození umožnění aplikace ustanovení § 138 občanského zákoníku na případy příchodu osob ze států mimo Evropský hospodářský prostor nabývajících formu české obchodní společnosti či družstva.

3.3.2.4. Další odborné názory

V některých zdrojích není příklon ani k jedné ze dvou nastíněných variant zcela zřejmý. Někde se pouze obecně konstatuje vidina potencionálních problémů vyvstávajících v souvislosti s absencí určité úpravy v zákoně o přeměnách v případech, kdy není patrné, zda se příslušné záležitosti mají posuzovat dle občanského zákoníku či zda účelem vynechání výslovné úpravy v zákoně o přeměnách bylo ponechat dané otázky neupravené všeobecně, tedy zda cílem bylo postup dle občanského zákoníku neaplikovat.⁴⁵⁰

Tento pramen následně označuje jako nemožný postup přemístění sídla české obchodní korporace například do Ruské federace či naopak přemístění sídla ruských obchodních společností na území České republiky.⁴⁵¹

Protože tak však činí v pasáži, která se věnuje zákonu o přeměnách, není jasné, zda předestřenou nepřipustnost vztahuje toliko k postupům dle zákona o přeměnách, či

---

⁴⁴⁸ Ibid.

⁴⁴⁹ Ibid.

⁴⁵⁰ CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David, HOLÝ, Václav. *Obchodní korporace: přeměny a obchodní rejstřík: základy soukromého práva VI*. V Praze: C.H. Beck, 2016, 170 s. ISBN 978-80-7400-605-0, str. 4.

⁴⁵¹ Ibid, str. 35.

zda má jít o absolutní nepřípustnost ve smyslu nemožnosti takového postupu vůbec, tj. ani dle občanského zákoníku.

Případně je dovozena možnost postupovat i v případě obchodních korporací dle ustanovení § 138 a násl. občanského zákoníku, nicméně už není rozebrána souvislost se zákonem o přeměnách.⁴⁵²

Dle dalšího zdroje je vztah těchto dvou předpisů a související otázka aplikace právní úpravy ve vztahu k třetím zemím vnímán jako nejasnosti vyvolané zahrnutím ustanovení ohledně přeshraničního přemístění sídla do občanského zákoníku.⁴⁵³

Ačkoliv tento zdroj pohlíží na případnou analogickou aplikaci zákona o přeměnách při probíraném přemístění sídla jako na řešení dávající logicky smysl, současně pro tento závěr postrádá jednoznačnou právní argumentaci a poukazuje na koncepční nesrovnalost spočívající ve vyžadování eventuálně mírnějších podmínek pro přemístění sídla ze třetích států v porovnání s podmínkami požadovanými pro takový přesun sídla ze státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.⁴⁵⁴

3.3.2.5. Shrnutí odborné literatury

Z představené odborné literatury nevyplývá jednoznačná odpověď na otázku, zda je dle právních předpisů České republiky přípustné, aby do České republiky přemístila sídlo právnická osoba, která nemá sídlo, skutečné sídlo ani hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru, a nabyla zde formu obchodní společnosti či družstva.

3.3.3. Pohled právní praxe

3.3.3.1. Úvod

Za účelem zjištění, jak k takovému přeshraničnímu přemístění sídla přistupuje právní praxe, jsem se snažila v obchodím rejstříku najít, zda je v něm zapsána obchodní korporace, která by byla výsledkem procesu řešeného přeshraničního přemístění sídla ze státu nenáležícího do Evropského hospodářského prostoru.

---

⁴⁵² J. Svejkovský in SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 540 s. ISBN 978-80-7400-445-2, str. 51.

⁴⁵³ BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue*. 2016, (10), str. 273, 277, 278.

⁴⁵⁴ *Ibid*, str. 277.

V obchodním rejstříku bohužel nelze obecně vyhledat obchodní korporace, které přemístily své sídlo na území České republiky, a to ani za pomoci nástroje podrobného vyhledávání, jež je dostupný prostřednictvím webové stránky www.justice.cz⁴⁵⁵.

3.3.3.2. Požadání soudů o informace

Z těchto důvodů jsem dne 16.07.2018 odeslala na podatelnu každého ze sedmi rejstříkových soudů, jejichž příslušnost vyplývá zejména z ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů ve spojení s ustanovením § 39 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)⁴⁵⁶ a s přílohou č. 2 k tomuto zákonu, žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též zákon o svobodném přístupu k informacím), jíž jsem se dožadovala poskytnutí informace, zda od 01.01.2014 (včetně) do dne podání žádosti byl u příslušného soudu řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do České republiky chtěla přemístit právnická osoba (resp. jiná než fyzická osoba), která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru (EHP) a chtěla nabýt v České republice formu obchodní společnosti či družstva, a zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapsáno do obchodního rejstříku. Pro případ, že by takové přemístění sídla (tj. ze státu mimo EHP) od 01.01.2014 (včetně) bylo zapsáno do obchodního rejstříku, jsem žádala o sdělení aktuálních identifikačních čísel všech takto na území České republiky přesídlených osob.

Pro případ, že by nebylo možné poskytnout identifikační čísla, byly ve vztahu k týmž subjektům (a stejnému časovému období) žádány následující informace: zaprvé z území jakého státu (mimo EHP) jiná než fyzická osoba své sídlo na území ČR

---

⁴⁵⁵Podrobné vyhledávání v obchodním rejstříku - veřejný rejstřík podle subjektů [online]. [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-\\$firma](https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-$firma). Uvedené obchodní korporace nelze vyhledat ani pomocí katalogu Otevřená data Veřejného rejstříku a Sbírký listin“ (OpenData ISVR) zpřístupněného od 01.04.2019 na webové stránce [ww.justice.cz](http://www.justice.cz) (Otevřená data Veřejného rejstříku a Sbírký listin [online]. [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://dataor.justice.cz/>).

⁴⁵⁶Bliže k příslušnosti srov. např. CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David, HOLÝ, Václav. *Obchodní korporace: přeměny a obchodní rejstřík: základy soukromého práva VI*. V Praze: C.H. Beck, 2016, 170 s. ISBN 978-80-7400-605-0, str. 138; I. Štenglová in HAVEL, Bohumil, ŠTENGLOVÁ Ivana, DĚDIČ, Jan, JINDŘICH, Miroslav a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 394 s. ISBN 978-80-7400-285-4, str. 307-309.

přemístila a jakým právním řádem se řídily vnitřní poměry této osoby před přemístěním a zadruhé na základě jakých ustanovení občanského zákoníku (z.č. 89/2012 Sb.) či zákona o přeměnách obchodních společností a družstev (z.č. 125/2008 Sb.), k přemístění došlo, a to vždy pro každou z takto přemístěných jiných než fyzických osob na území České republiky.⁴⁵⁷

3.3.3.3. Odpovědi soudů na žádost o informace

V návaznosti na podané žádosti bylo dne 31.07.2018 Krajským soudem v Ostravě sděleno, že u tohoto soudu nebyl řešen žádný v žádosti vymezený případ.⁴⁵⁸ Rovněž u Krajského soudu v Českých Budějovicích nebylo v daném období řešeno specifikované přemístění sídla, jak vyplynulo z informace poskytnuté tímto soudem dne 19.07.2018.⁴⁵⁹

Krajský soud v Ústí nad Labem dne 19.07.2018 k žádosti sdělil, že v informačním systému pro veřejné rejstříky (ISVR) není možné vyhledávat osoby dle kritérií uvedených v žádosti, nicméně že byl učiněn dotaz na příslušného soudce, přičemž nebylo zjištěno, že by došlo k zápisu takové osoby.⁴⁶⁰

Obdobné sdělení bylo doručeno i dne 25.07.2018 od Krajského soudu v Hradci Králové, ve kterém je po vysvětlení, že aplikace ISVR neumožňuje požadované zjištění, konstatováno, že dotazem učiněným na příslušné pracovníky soudu nebyl zjištěn žádný případ vymezený v žádosti s výhradou, že tuto informaci nelze považovat za zcela ověřenou.⁴⁶¹ Současně tento soud upozornil, že Ministerstvo spravedlnosti ČR může předat požadavek na sdělení daných informací přímo poskytovateli služeb aplikace ISVR.⁴⁶²

Krajský soud v Brně zaslal dne 19.07.2018 odpověď, v níž potvrdil nemožnost vyhledání vymezených osob v aplikaci veřejného rejstříku a zároveň informoval, že se řešené subjekty zapisují v souladu s ustanovením § 203 odst. 2 Instrukce Ministerstva

---

⁴⁵⁷ Žádost ze dne 16.07.2018 adresovaná Krajskému soudu v Brně tvoří přílohu č. 1 této práce (žádosti posílané ostatním rejstříkovým soudům nebyly pro nadbytečnost k této práci přikládány, neboť všechny žádosti byly obsahově shodné, když se lišily jen v adresátech).

⁴⁵⁸ Odpověď Krajského soudu v Ostravě ze dne 31.07.2018 tvoří přílohu č. 2 této práce.

⁴⁵⁹ Odpověď Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19.07.2018 tvoří přílohu č. 3 této práce.

⁴⁶⁰ Odpověď Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19.07.2018 tvoří přílohu č. 4 této práce.

⁴⁶¹ Odpověď Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25.07.2018 tvoří přílohu č. 5 této práce.

⁴⁶² Odpověď Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25.07.2018 tvoří přílohu č. 5 této práce.

spravedlnosti ze dne 03.12.2001, č.j. 505/2001-Org⁴⁶³ do oddílu Zs veřejného rejstříku, přičemž tento oddíl Zs není u Krajského soudu v Brně vůbec zřízen. Podobně jako u odpovědi Krajského soudu v Hradci Králové bylo i tímto soudem doporučeno dotázat se na Ministerstvu spravedlnosti ČR.⁴⁶⁴

Městským soudem v Praze bylo přípisem ze dne 30.07.2018 pouze oznámeno, že informační systém veřejného rejstříku požadované informace neumožňuje dohledat.⁴⁶⁵

Dne 26.07.2018 jsem obdržela sdělení od Krajského soudu v Plzni, ve kterém bylo opět upozornění na nemožnost zjištění požadovaných informací z informačního systému veřejných rejstříků, dále v něm bylo uvedeno, že tamní soud eviduje od 01.01.2014 celkem 104 řízení, v rámci kterých byla zapsána fúze, rozdělení nebo převod právnických osob ve smyslu zákona o přeměnách, přičemž dle tohoto sdělení do uvedených kategorií spadá i přeshraniční přemístění sídla, a současně byla stanovena výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací ve smyslu ustanovení § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.⁴⁶⁶

3.3.3.4. Zhodnocení informací od soudů, podání žádosti o informace k Ministerstvu spravedlnosti ČR

Navzdory nepochybnému rozvoji informačních technologií je tak bohužel otázkou možnosti vyhledání na naše území přesídlených osob v obchodním rejstříku třeba uzavřít prakticky shodně, jako tomu bylo před více než dvaceti lety, kdy se k problematice uvádělo, že: „Problémem však zůstává okolnost, že v obchodním rejstříku nejsou zvláště evidovány společnosti, které přemístily své sídlo ze zahraničí“⁴⁶⁷ s tím, že tyto „společnosti údajně nelze obecně v rejstříku jakožto „přemístěné“ vyhledat“⁴⁶⁸. Tedy je třeba uzavřít, že ani v dnešní době není možné v obchodním rejstříku takové subjekty bezprostředně vyhledat.

---

⁴⁶³ Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3.12.2001, č.j. 505/2001-Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy.

⁴⁶⁴ Odpověď Krajského soudu v Brně ze dne 19.07.2018 tvoří přílohu č. 6 této práce.

⁴⁶⁵ Odpověď Městského soudu v Praze ze dne 30.07.2018 tvoří přílohu č. 7 této práce.

⁴⁶⁶ Odpověď Krajského soudu v Plzni ze dne 26.07.2018 tvoří přílohu č. 8 této práce.

⁴⁶⁷ PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1, str. 179.

⁴⁶⁸ Ibid.

Pozitivně jsem naopak přivítala poukázání Krajského soudu v Hradci Králové a Krajského soudu v Brně na předpokládanou dostupnost požadovaných informací prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti ČR.

Ve vazbě na tuto indicii pak nebyly podávány stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace ve smyslu ustanovení § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím, což nic nemění na mém přesvědčení, že vyřízení mé žádosti o informace některými soudy nebylo, ať už třeba s ohledem na způsob neposkytnutí informace⁴⁶⁹ či na pojetí oznámení o výši úhrady požadované za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace⁴⁷⁰, v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, nýbrž byla dne 30.08.2018 podána obdobná žádost o informace, jež byla původně odesílána k rejstříkovým soudům, na Ministerstvo spravedlnosti ČR.⁴⁷¹

3.3.3.5. Odpověď Ministerstva spravedlnosti ČR na žádost o informace

3.3.3.5.1. Úvod

Dne 14.09.2018 Ministerstvo spravedlnosti ČR poskytlo odpověď, dle níž mi v její příloze měla být zaslána identifikační čísla obchodních společností, u kterých je evidován údaj o přeshraniční přeměně (dále též první seznam IČ⁴⁷²), a dále export identifikačních čísel s uvedením ostatních skutečností, ve kterých se vyskytují slova „přeshraniční“ (dále též druhý seznam IČ⁴⁷³) nebo „přemístění“ (dále též třetí seznam IČ⁴⁷⁴), abych v obchodním rejstříku mohla dohledat požadované informace.⁴⁷⁵

3.3.3.5.2. Zpracování podkladů

---

⁴⁶⁹ Srov. např. A. Furek in FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 1256 s. ISBN 978-80-7400-273-1, str. 753; Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.02.2004 č.j. 5 A 5/2002 – 33.

⁴⁷⁰ Ustanovení § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím (např. část o poučení); A. Furek in FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 1256 s. ISBN 978-80-7400-273-1, str. 1035, 1036.

⁴⁷¹ Žádost ze dne 30.08.2018 adresovaná Ministerstvu spravedlnosti ČR tvoří přílohu č. 9 této práce.

⁴⁷² Odpověď Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14.09.2018 včetně k ní přiložených tří seznamů identifikačních čísel tvoří přílohu č. 10 této práce.

⁴⁷³ Ibid.

⁴⁷⁴ Ibid.

⁴⁷⁵ Ibid.

Dne 23.09.2018 byl v obchodním rejstříku prověřen první seznam 36 identifikačních čísel, nicméně žádný z takto nalezených subjektů nesplňoval kvalifikaci obsaženou v žádosti. Nejčastěji pod hledaným identifikačním číslem nebyl nalezen žádný subjekt, popřípadě se jednalo o fyzickou osobu s bydlištěm mimo území České republiky, odštěpný závod právnické osoby se sídlem mimo území České republiky, tj. zahraniční právnické osoby dle ustanovení § 26 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém i ustanovení § 3024 odst. 1 občanského zákoníku, a podobně.

Dne 28.09.2018 byl prohlédnut druhý seznam identifikačních čísel, jenž obsahoval 21 identifikačních čísel, každé s poznámkou „ostatní skutečnosti“, přičemž z těchto poznámek vyplynulo, že kromě jednoho přeshraničního přemístění sídla *Societas Europaea* do Rumunska, tj. členského státu EHP, šlo o případy přeshraničních fúzí. Bylo tak nutné uzavřít, že ani druhý seznam identifikačních čísel nezahrnuje žádný subjekt, na který cílila žádost o informace.

Dne 28.09.2018 byl vyhodnocen i třetí seznam identifikačních čísel, z jehož 30 položek se většina věnovala zejména přemístění sídla společnosti v rámci České republiky či v rámci Evropské unie, a jeden případ představoval přeshraniční přemístění sídla z území Švýcarské konfederace realizovaný v roce 2016, jehož výsledkem byla společnost s formou české obchodní společnosti. Tento postup tak jako jediný z okruhu případů vplynuvších z poskytnutých podkladů odpovídal situaci, na níž mířila žádost o informace.

3.3.3.5.3. Rozbor relevantního případu přemístění sídla

3.3.3.5.3.1. Stěžejní pasáže podkladových dokumentů

Konkrétně jde o akciovou společnost Touzimsky Kapital Holding, a.s., a již z rubriky „Ostatní skutečnosti“ zjistíme, že přemístění sídla ze Švýcarska na území České republiky proběhlo v souladu s ustanovením § 138 občanského zákoníku a příslušnou veřejnou listinou dle švýcarského právního řádu⁴⁷⁶. Zákon o přeměnách v rubrice „Ostatní skutečnosti“ uveden není.

---

⁴⁷⁶ Výpis z obchodního rejstříku Touzimsky Kapital Holding, a.s., B 21704 vedená u Městského soudu v Praze [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=938310&typ=PLATNY>.

Z notářského zápisu JUDr. Jaroslavy Sabriny Háni Trojanové, notářky v Jihlavě ze dne 28.06.2016, č.j. N 446/2016 NZ 395/2016 uloženého ve sbírce listin této společnosti (dále též notářský zápis)⁴⁷⁷ pak plyne, že bylo vyhotoveno osvědčení za účelem „osvědčení splnění zákonných požadavků pro zápis přemístění sídla zahraniční právnické osoby do České republiky do obchodního rejstříku dle ustanovení § 138 občanského zákoníku ve spojení s § 59z a 384a a následující zákona o přeměnách obchodních společností a družstev“⁴⁷⁸.

Na straně druhé tohoto notářského zápisu se konstatuje, že řešená společnost má sídlo ve Švýcarské konfederaci, tedy ve státu, který netvoří Evropský hospodářský prostor, a tedy se na něj „dle základních ustanovení nevztahuje působnost zákona o přeměnách“⁴⁷⁹. Poté se zde připomíná ustanovení § 138 občanského zákoníku a jím výslovně založená možnost přeshraničního přemístění sídla jakékoliv zahraniční právnické osoby na území České republiky, aniž by byl omezen původ této osoby (strana druhá notářského zápisu). Vzpomínána je na tomto místě také výjimka, již představují právnické osoby, kterým by takové přemístění zakazoval právní řád jejich původního státu (strana druhá notářského zápisu). Dále se v této pasáži notářského zápisu poukazuje na chybějící konkrétnější zákonné podmínky související se zápisem do obchodního rejstříku (strana druhá notářského zápisu). Tímto poukazem se uvozuje osvětlení analogického užití ustanovení § 59z zákona o přeměnách a ustanovení § 384a a násl. zákona o přeměnách odůvodněné právní jistotou i zákonností zápisu přemístění sídla do obchodního rejstříku (strana druhá notářského zápisu). Výslovně se na téže straně notářského zápisu uvádí i to, že přesídlující se zahraniční právnická osoba je akciovou společností zapsanou v příslušném zahraničním obchodním rejstříku. Dále je v notářském zápise výslovně potvrzeno splnění ustanovení § 384d odst. 1 písm. a),b),c), a to vždy po vymezení konkrétních podkladů, z nichž uvedené plyne (strana druhá a třetí notářského zápisu).

Notářka zde tak osvědčila, že jí byla předložena švýcarská veřejná listina prokazující splnění požadavků vyžadovaných k přemístění sídla do České republiky švýcarským právním řádem blíže specifikovaná v ustanovení § 384d písm. a) zákona o

---

⁴⁷⁷ Notářský zápis č.j. N 446/2016, NZ 395/2016. Založený v: *Sbírka listin Touzimsky Kapital Holding, a.s., B 21704 vedená u Městského soudu v Praze* [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=44356169&subjektId=938310&spis=1033480>.

⁴⁷⁸ Strana první notářského zápisu.

⁴⁷⁹ Strana druhá notářského zápisu.

přeměnách (strana druhá a třetí notářského zápisu). Jakož i to, že jí bylo předloženo zakladatelské právní jednání obsahově splňující požadavky českého práva při změně právní formy, tedy zakladatelské právní jednání zmiňované v ustanovení § 384d) písm. b) zákona o přeměnách (strana druhá a třetí notářského zápisu). A osvědčeno bylo i předložení znaleckého posudku předvídaného v ustanovení § 384d písm. c) zákona o přeměnách o tom, že jmění zahraniční právnické osoby odpovídá alespoň výši základního kapitálu uvedeného v daném zakladatelském právním jednání (strana třetí notářského zápisu).

Jednu z příloh notářského zápisu tvoří projekt přemístění sídla společnosti ze Švýcarska do České republiky (příloha č. 4 notářského zápisu, dále též projekt přemístění sídla), z něhož je patrná právní forma společnosti po přenesení sídla v podobě akciové společnosti řídicí se zákonem o obchodních korporacích, respektive českým právním řádem (bod 3 ve spojení s bodem 4 c) projektu přemístění sídla), jakož i původní právní forma v podobě akciové společnosti založené na základě švýcarského práva (bod 1.1. projektu přemístění sídla).

Dále chci z projektu přemístění sídla zdůraznit jeho základní přístup k mnou primárně řešené otázce. Z bodu 1.2 tohoto projektu je zjevné, že se zde přemístění opírá o ustanovení § 138 občanského zákoníku, přičemž s ohledem na stát původu je uváděno podpůrné používání zákona o přeměnách, a zejména jeho ustanovení o přemístění sídla do České republiky.

Součástí notářského zápisu jsou i nové stanovy přemísťované společnosti po přesídlení (strana čtvrtá a násl. notářského zápisu), které dle bodu 4 písm. h) projektu přemístění sídla tvoří přílohu č. 1 tohoto projektu (dále též stanovy).

V části B zkoumaného notářského zápisu je obsaženo i výslovné prohlášení notáře dle § 384d odst. 2 zákona o přeměnách o tom, že daná zahraniční právnická osoba splnila požadavky stanovené českým právním řádem pro zápis do obchodního rejstříku a že byla předložena příslušná veřejná listina státu původního sídla osvědčující i splnění všech požadavků švýcarského právního řádu pro přeshraniční změnu právní formy (strana čtrnáctá a patnáctá notářského zápisu).

Ve vztahu ke splnění podmínek kladených na přesun sídla občanským zákoníkem lze pak poukázat zejména na osvědčení notářky na straně čtvrté notářského zápisu týkající se předložení mimo jiné veřejné listiny o usnesení valné hromady

společnosti hodlající přemístit sídlo. Dle tohoto osvědčení uvedená valná hromada kromě dalšího schválila projekt přemístění sídla a schválila, resp. odsouhlasila v notářském zápise uvedené úplné znění stanov po přemístění, z nichž vedle zvolené právní formy české akciové společnosti vyplývá i podřízení právních poměrů společnosti českému právu (část sedmá, čl. 21 stanov).

S uvedeným je třeba ve spojitosti s požadavky občanského zákoníku zmínit zejména bod. 1.4 projektu přemístění sídla, který odkazuje na příslušnou švýcarskou úpravu povolující přemístění sídla do České republiky, a dále na bod 2.1. písm. g) projektu přemístění sídla, v němž se prohlašuje, že se u zahraniční právnické osoby nejedná o právnickou osobu zakázanou dle ustanovení § 145 občanského zákoníku za současného poskytnutí dokladů potvrzujících tuto skutečnost. Z projektu přemístění sídla je pak patrné i to, že právní formou byla zvolena akciová společnost s monistickým systémem (bod 3 projektu přemístění sídla), jakož i podřízení vnitřních poměrů této společnosti českému právnímu řádu (bod 3 a bod 4 písm. c) projektu přemístění sídla), jak již bylo uvedeno. Bod 4 písm. h) projektu přemístění sídla zmiňuje již představenou přílohu č. 1 projektu přemístění sídla v podobě stanov společnosti po přemístění sídla, které v souvislosti s požadavky občanského zákoníku představují zakladatelské právní jednání vyžadované pro zvolenu právní formu akciové společnosti českým právním řádem (§ 250 zákona o obchodních korporacích).

3.3.3.5.3.2. Shrnutí

Zaměříme-li se na klíčové pasáže notářského zápisu a jeho příloh, můžeme v návaznosti na již uvedené shrnout, že pokaždé je odkazováno na ustanovení § 138 občanského zákoníku, přičemž nejdříve je uváděno spojení § 138 občanského zákoníku a § 59z a § 384a a násl. zákona o přeměnách (strana první notářského zápisu), následně ustanovení § 138 občanského zákoníku za analogického užití ustanovení § 59z a 384a a násl. zákona o přeměnách (strana druhá notářského zápisu) a v projektu přemístění sídla je pak vedle aplikace ustanovení § 138 občanského zákoníku uváděno podpůrné užití zákona o přeměnách a zejména jeho ustanovení o přemístění sídla do České republiky

(bod 1.2. projektu přemístění sídla). V rubrice „Ostatní skutečnosti“ uvedené v obchodním rejstříku je pak odkaz pouze na ustanovení § 138 občanského zákoníku.⁴⁸⁰

Přesnou techniku aplikace ustanovení občanského zákoníku a zákona o přeměnách z pohledu teorie práva tak nezjistíme, neboť první z uvedených textací naznačuje přímé užití obou zákonů, druhé znění je založené na přímém užití ustanovení § 138 občanského zákoníku a na analogické aplikaci zákona o přeměnách, zatímco třetí z uváděných verzí vedle přímé aplikace ustanovení § 138 občanského zákoníku patrně pracuje s užitím zákona o přeměnách na principu subsidiarity.

Ať už tak či onak, lze s jistým zestručněním uzavřít, že přemístění sídla bylo realizováno dle ustanovení § 138 občanského zákoníku, ovšem z obezřetnosti byly naplněny i požadavky zákona o přeměnách, které jsou tímto zákonem vyžadovány v případech přeshraničního přemístění sídla ze států tvořících Evropský hospodářský prostor.

Je pravděpodobné, že o tomtéž případě realizovaného přemístění sídla je pojednáno i v článku dostupném na internetu pod názvem Přeshraniční přemístění sídla do České republiky v novém světle⁴⁸¹, jakož i v jedné rigorózní práci věnující se tématu přeshraničních přeměn obchodních společností, ve které jsou poskytnuty i zajímavé praktické aspekty popisovaného postupu.⁴⁸²

3.4. Osobní náhled na klíčovou otázku

3.4.1. Zhodnocení z hlediska právní úpravy

Osobně hodnotím kladně, že popsané přemístění sídla bylo zapsáno do obchodního rejstříku, a bylo tedy vůbec účinně uskutečněno.

Domnívám se, že možnost přemístění sídla společnosti z území státu mimo Evropský hospodářský prostor na území České republiky má oporu ve vlastních textech řešených zákonů, jejich důvodových zprávách i v logickém zhodnocení právní úpravy

---

⁴⁸⁰ *Výpis z obchodního rejstříku Touzimsky Kapital Holding, a.s., B 21704 vedená u Městského soudu v Praze* [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=938310&typ=PLATNY>.

⁴⁸¹ Rentsch Legal. *Přeshraniční přemístění sídla do České republiky v novém světle* [online]. 05.06.2017 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <http://www.rentsch.cz/index.php/cz/novinky/novinky/preshranicni-premisteni-sidla-do-ceske-republiky-v-novem-svetle>.

⁴⁸² RAJDOVÁ, Denisa. *Přeshraniční přeměny obchodních společností* [online]. 2016 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/150033075/?lang=cs>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra obchodního práva.

této problematice ve vazbě na celosvětovou ekonomickou provázanost České republiky se státy zahrnujícími nikoliv jen státy tvořící Evropský hospodářský prostor, stejně jako ve vazbě na již v této práci představený inkorporační princip, z nějž vychází tuzemská právní úprava osobního statutu právnické osoby. Z inkorporačního principu plyne obecná přípustnost přeshraničního přemístění sídla, která by zásadně neměla být dále limitována, čemuž odpovídá i aktuální úprava přemístění sídla v občanském zákoníku.⁴⁸³

V textu ustanovení § 138 občanského zákoníku není vymezen okruh států, ze kterých může osoba své sídlo na území České republiky přemístit, ani se tam nepodává okruh konkrétních států, ze kterých by přemístění sídla bylo naopak zapovězeno.

Jak již bylo naznačeno, jsou zde stanoveny jen dvě negativně konstruované podmínky, dle kterých není přemístění sídla možné: nepřipouští-li to právní řád původního sídla právnické osoby, či jde-li o právnickou osobu zakázanou podle ustanovení § 145 občanského zákoníku. Právnická osoba, k jejímuž prospěchu je dané ustanovení občanského zákoníku vystavěno, není limitována ani omezeními v podobě požadavku na její právní formu. Omezením by mohlo být snad jen to, že dané ustanovení § 138 občanského zákoníku hovoří o právnických osobách, tedy výslovně nezahrnuje množinu jiných než fyzických osob, jež současně nejsou právnickými osobami.

Také z důvodové zprávy k ustanovení § 136 až 143 občanského zákoníku lze dle mého názoru vyčíst podporu pro aplikaci tohoto ustanovení i na obchodní společnosti. V důvodové zprávě k občanskému zákoníku je úprava přeshraničního přemístění sídla právnických osob odůvodněna nemožností bránit „přeshraničním změnám sídel právnických osob a zřizováním a přemísťováním jejich poboček“⁴⁸⁴ v globalizujícím se světě. Domnívám se, že pro globalizující se svět je typické propojení právě prostřednictvím ekonomických činností, přičemž subjekty, jež tyto aktivity typicky vykonávají, budou z povahy věci často právě obchodní společnosti. Ostatně i odborná

---

⁴⁸³ PAUKNEROVÁ, Monika. Obchodní společnosti ve světle práva Evropské unie. In: ČERNÁ, Stanislava, ČECH, Petr. Právo společností - ohlédnutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku: Pocta Ivaně Štenglové k 70. narozeninám. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 199, 208 ve spojení s PAUKNEROVÁ, Monika. Sídlo společnosti a jeho přemístění. In: TICHÝ, Luboš. Vývoj práva obchodních společností: (vybrané otázky v česko-německé perspektivě) = Entwicklung des Rechts der Handelsgesellschaften : (ausgewählte Fragen aus der deutsch-tschechischen Perspektive) : [sborník příspěvků symposia konaného 27. dubna 2001 v budově PFUK]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta: Vodnář, 2002, str. 56, 57.

⁴⁸⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (konsolidované znění), k § 136 – 143.

literatura věnující se právní úpravě přeměn obchodních korporací označuje globalizaci ekonomických aktivit za nejvíce viditelnou úroveň současné globalizace⁴⁸⁵ a také komentářovou literaturou k občanskému zákoníku je doloženo, že právnické osoby vykonávající svou činnost napříč jurisdikcemi budou zpravidla obchodní společnosti⁴⁸⁶.

Z textu ustanovení § 59b odst. 3 zákona o přeměnách ve spojení s ustanovením § 384a odst. 1 zákona o přeměnách vyplývá toliko možnost přeshraničního přemístění sídla za splnění vymezených podmínek pro jinou než fyzickou osobu řídící se právním řádem jiného členského státu a mající své sídlo, skutečné sídlo či hlavní provozovnu v členském státě. K dalším případům jiných než fyzických osob, tj. ani k případům jiných než fyzických osob, které by sídlily ve státě netvořícím Evropský hospodářský prostor, se ustanovení výslovně nevyjadřuje, tedy taková přemístění výslovně nepřipouští, ale ani přímo nezakazuje. Množina jiných než fyzických osob, pro které vlastní uskutečnitelnost a podmínky přeshraničního přemístění sídla zákon o přeměnách výslovně upravuje, zároveň není uvozena příslovcem „jen“ ani výrazem obdobným, ze kterého by bylo možné usuzovat na záměr, že úpravou vymezeného okruhu případů přemístění se zamýšlelo vyloučit případy jiné, vyplývající například právě z občanského zákoníku.

Nic více, ani nic méně než přípustnost přeshraničního přemístění sídla pro entity vymezené v 59b odst. 3 zákona o přeměnách proto z mého pohledu z uvedených ustanovení neplyne, a to ani při zvážení ustanovení § 1 zákona o přeměnách, věnujícího se předmětu úpravy tohoto zákona. Ze spojení odstavců prvního a druhého § 1 zákona o přeměnách plyne, že předmět tohoto zákona tvoří mimo jiné úprava přeměn, do kterých je jako jeden z jejich typů zahrnováno i přeshraniční přemístění sídla. Dle odstavce třetího § 1 zákona o přeměnách se mimo jiné přeměna v podobě přeshraničního přemístění sídla řídí ustanoveními zákona o přeměnách, přičemž dle věty druhé téhož ustanovení se v případě nemožnosti řešení některých otázek dle zákona o přeměnách tyto otázky řídí „ustanoveními zákona, který upravuje právní poměry obchodních

---

⁴⁸⁵ B. Vítěk in SALACHOVÁ, Bohumila, VÍTEK, Bohumil, GLÁSEROVÁ, Jana, OTAVOVÁ, Milena. *Obchodní korporace a jejich přeměny (právní, účetní a daňové aspekty)*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-220-4, str. 56.

⁴⁸⁶ P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 198.

společností a družstev, a občanského zákoníku o přeměně právnických osob nebo o přemístění sídla⁴⁸⁷.

Čili i při přijetí závěru o tom, že problematika přeshraničního přemístění sídla obchodní společnosti je v zákoně o přeměnách upravena zásadně uceleně, bychom se přes tento odkaz dostali k přípustnosti přeshraničního přemístění sídla dle občanského zákoníku, protože v takovém případě by šlo o otázku, jejíž řešení je dle zákona o přeměnách nemožné, když zákon o přeměnách na žádném místě přeshraniční přemístění sídla pro osoby mimo Evropský hospodářský prostor neřeší, tedy je výslovně neumožňuje, ale ani nezapovídá, jak bylo již rozebíráno.

K doplnění slov „a občanského zákoníku o přeměně právnických osob nebo o přemístění sídla“ došlo novelou zákona o přeměnách provedenou zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, přičemž v důvodové zprávě k předmětnému zákonu se u tohoto bodu kromě dalšího sděluje, že „tam, kde se vystačí s obecnou právní úpravou v NOZ, se právní úprava neopakuje“⁴⁸⁸. V této souvislosti se v důvodové zprávě navrhuje výslovné uvedení tohoto východiska v zákoně, a to z důvodu zajištění právní jistoty, když do dané doby občanský zákoník tyto otázky vůbec neupravoval.⁴⁸⁹

Navíc ze systematického výkladu občanského zákoníku plyne, že tento zákon přeshraniční přemístění sídla umožněné jeho ustanovením § 138 za přeměnu asi ani nepovažuje, což by se hned s uvozujícím ustanovením § 1 zákona o přeměnách, dle kterého zákon o přeměnách upravuje přeměny obchodních společností „a družstev a zpracovává příslušné předpisy EU“⁴⁹⁰, mohlo teoreticky vyložit v neprospěch aplikace zákona o přeměnách na přeshraniční přemístění sídla jiných útvarů než těch vymezených v ustanovení § 59b odst. 3 zákona o přeměnách.

Z důvodové zprávy k zákonu č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jenž představoval novelu zákona o přeměnách a jehož součástí

---

⁴⁸⁷ Ustanovení § 1 odst. 3 věta druhá zákona o přeměnách.

⁴⁸⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 303/2013 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, II Zvláštní část, k části šedesáté šesté – změna zákona o přeměnách obchodních společností a družstev, část k bodu 1.

⁴⁸⁹ Ibid.

⁴⁹⁰ Ustanovení § 1 odst. 1 zákona o přeměnách.

bylo i začlenění úpravy přeshraničního přemístění sídla do zákona o přeměnách⁴⁹¹, je patrný podnět k zakotvení dané problematiky do zákona o přeměnách spočívající v reakci na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, resp. Evropského soudního dvora⁴⁹². Z této důvodové zprávy je rovněž zjevné s uvedeným důvodem začlenění úpravy související zaměření právní úpravy přeshraničního přemístění sídla na okruh členských států ve smyslu zákona o přeměnách.

Konkrétně důvodová zpráva s odkazem na rozsudek Evropského soudního dvora z 16.12.2008 ve věci C-210/06 (*Cartesio*)⁴⁹³ navrhovala zakomponování „přemístění sídla z jiných členských států do České republiky, jež by mělo být spojeno se změnou právní formy na formu uznávanou českým právním řádem“⁴⁹⁴ a současně zakotvení pravidel takového přemístění sídla,⁴⁹⁵ jedním ze záměrů dané novely zákona o přeměnách tak byla komplexní úprava přeshraničních přeměn v souladu s uvedeným rozhodnutím.⁴⁹⁶

Důvodová zpráva poukazuje na tehdy chybějící českou právní úpravu reflektující právo uskutečnit přeshraniční přemístění sídla spojené se změnou osobního statutu, ačkoliv příslušné právo vyplývá z odůvodnění tohoto rozsudku⁴⁹⁷ a u pojetí ustanovení § 384a zákona o přeměnách upravujícího přemístění sídla se pak už přímo konstatuje, že z rozhodnutí *Cartesio* vychází⁴⁹⁸. Ostatně zajištění souladnosti české právní úpravy s právem Evropské unie je vyzdvihováno i u vymezení cílového stavu této novely.⁴⁹⁹

---

⁴⁹¹ SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 248 s. ISBN 978-80-7478-699-0, str. 206, 207.

⁴⁹² Důvodová zpráva k zákonu č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, k bodu 484.

⁴⁹³ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 16.12.2008 ve věci C-210/06 *CARTESIO* Oktató és Szolgáltatató bt. ECLI:EU:C:2008:723 (dále též rozhodnutí *Cartesio*).

⁴⁹⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, k bodu 87.

⁴⁹⁵ *Ibid*, bod 4.2. Popis cílového stavu.

⁴⁹⁶ DĚDIČ, Jan. Novinky v právní úpravě přeměn obchodních společností a družstev. *Obchodněprávní revue*. 2012, (1), bod I.

⁴⁹⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, Obecná část bod 1.3., písm. a).

⁴⁹⁸ *Ibid*, k bodu 484.

⁴⁹⁹ *Ibid*, bod 4.2. Popis cílového stavu.

Také odbornou literaturou je v právní úpravě přeshraničního přemístění sídla obchodních společností spatřováno v zásadě provedení uvedeného rozsudku⁵⁰⁰. Tento rozsudek je vnímán jako východisko koncepce přemístění sídla právnické osoby v rámci členských států⁵⁰¹ a uváděná novela jako krok na rozsudek navazující.⁵⁰²

Uvedené zaměření úpravy přeshraničního přemístění sídla obsažené v zákoně o přeměnách na právo Evropské unie je v mých očích protiargumentem pro dovozování komplexní úpravy přemístění sídla ze všech zemí a s tím souvisejícího vyloučení přeshraničního přemístění sídla ze států nenáležících do Evropského hospodářského prostoru. Také nenacházím žádný racionální argument, kterým by bylo podpořeno neumožnění přemístění sídla společnosti původem kupříkladu právě z území Švýcarska.

3.4.2. Potřeba upřesnění právní úpravy

Ačkoliv tedy vítám uskutečnění řešeného přemístění sídla doložené praktickým případem, neznamená to, že bych současný stav úpravy této problematiky považovala za jednoznačný a za zcela vyhovující.

Už z úvodního rozboru pramenů je evidentní, že ani mezi erudovanými odborníky nepanuje na řešenou dílčí otázku přemístění sídla do České republiky jednotný názor. Současně je z informací získaných z obchodního rejstříku v návaznosti na dotaz položený dle zákona o svobodném přístupu k informacím evidentní, že minimálně jeden reálný případ, kdy na území České republiky přemístila své sídlo právnická osoba s původním sídlem na území státu nenáležícího do Evropského hospodářského prostoru a nabyla při tom formu české obchodní společnosti, musel být v praxi už řešen.

Z podrobněji představených výňatků notářského zápisu, které nejsou právně zcela souladné, je patrná právní nejistota vyvstávající při snaze o stanovení postupu přemístění sídla společnosti ze státu netvořícího Evropská hospodářský prostor tak, aby byl tento proces korunován úspěchem ve formě účinného přemístění sídla.

---

⁵⁰⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1, str. 365.

⁵⁰¹ SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 248 s. ISBN 978-80-7478-699-0, str. 206.

⁵⁰² BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue*. 2016, (10), str. 275.

Ani odborná literatura klonící se k umožnění řešeného přemístění sídla neposkytuje přesvědčivý návod k praktickému postupu pro případ takového přemístění opírajícího se o úpravu v občanském zákoníku. Namísto jasných závěrů se tak ve vztahu k zápisu přemístění sídla do veřejného rejstříku uvádí, že se zpravidla bude postupovat analogicky k ustanovení § 384a a násl. zákona o přeměnách a ještě o poznání rozpačitěji se tato odborná literatura staví k osvědčení podmínek, jež jsou vyžadovány zahraničním právním řádem, neboť u těchto je zmiňován názor, dle kterého by osoba vedoucí příslušný veřejný rejstřík měla vyžadovat odpovídající doklad, k jehož povaze je nejdříve zmiňováno čestné prohlášení, následně však i eventuální požadavek osvědčení vydaného orgánem veřejné moci příslušného státu.⁵⁰³

Z těchto formulací postrádajících kategorický návod na jednoznačné řešení i z pochyb zřejmých z probíraného notářského zápisu lze dovodit, že jednoznačný postoj zákonodárce k této otázce by byl dalším společností, jež by zvažovaly podstoupení obdobné procedury, jistě ku prospěchu.

Náležitě vypořádání se s touto problematikou ze strany českého zákonodárce by bylo žádoucí i z důvodu hrozící situace, při které by společnost se sídlem ve státě netvořícím Evropský hospodářský prostor nepostupovala při přemístění svého sídla do České republiky natolik uvědoměle jako rozebíraná společnost v tom smyslu, že by sice splnila požadavky na přemístění sídla požadované občanským zákoníkem, nicméně by už nedodržela podmínky nastolené pro tento proces zákonem o přeměnách, jež tento zákon výslovně spojuje jen s případy přemístění sídla z území státu Evropského hospodářského prostoru. Naznačený přístup souladný pouze s občanským zákoníkem by mohl kolidovat i s požadavky kladenými na právo obchodních společností právem Evropské unie. Současně by se jednoznačnou úpravou eliminovala potřeba uchýlovat se k jevům, z mého pohledu ne zcela právně čistým, spočívajícím v poněkud krkolomném přemístění sídla s pomyslným „mezipřestupem“ ve státě náležejícím do Evropského hospodářského prostoru.⁵⁰⁴

---

⁵⁰³ P. Janů in PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1, str. 199.

⁵⁰⁴ JANEČEK, Roman. *Praktické řešení pro přemístění sídla obchodní společnosti z nečlenského státu EHP do ČR* [online]. 26.04.2016 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prakticke-reseni-pro-premistení-sídla-obchodni-spolecnosti-z-neclenskeho-statu-ehp-do-cr-101217.html>.

Proto se domnívám, že by s ohledem na právní jistotu bylo přínosné, aby řešení přemístění bylo zákonnou úpravou upřesněno včetně otázky praktické proveditelnosti takového přemístění, a to vše za současného zajištění souladnosti národní právní úpravy s požadavky plynoucími z práva Evropské unie v oblasti společností.

3.5. Směrování práva Evropské unie

3.5.1. Judikatura práva Evropské unie

V rámci Evropské unie souvisí přemístění sídla společnosti se svobodou usazování zakotvenou v ustanovení čl. 49 a 54 Smlouvy o fungování Evropské unie, Úřední věstník C 326 , 26/10/2012 S. 0001 – 0390 (dále též Smlouva o fungování Evropské unie) spočívající v zákazu omezení této svobody, jež zahrnuje ve vztahu ke společnostem definovaným jako „společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva včetně družstev a jiné právnické osoby veřejného nebo soukromého práva s výjimkou neziskových organizací“⁵⁰⁵ založeným dle práva některého členského státu, jež mají své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř Unie, především v řízení podniků, zejména společností, za podmínek stanovených pro vlastní společnosti, resp. vlastní státní příslušníky právem země usazení (Čl. 49 ve spojení s čl. 54 Smlouvy o fungování Evropské unie). Omezení mohou typicky spočívat v opatřeních zakazujících výkon svobody usazování, tvořících překážku takovému výkonu, nebo ho činících méně atraktivním.⁵⁰⁶

Tématu se opakovaně věnoval Soudní dvůr Evropské unie⁵⁰⁷, přičemž v této práci již bylo zmíněno rozhodnutí *Cartesio* v souvislosti se zákonem o přeměnách.

---

⁵⁰⁵ Ustanovení čl. 54 pododíl 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁵⁰⁶ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 29. listopadu 2011 ve věci C-371/10 *National Grid Indus BV v. Inspecteur van de Belastingdienst Rijnmond/kantoor Rotterdam*. ECLI:EU:C:2011:785, bod 34 ve spojení s Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. října 2017 ve věci C-106/16 *POLBUD - WYKONAWSTWO sp. z o.o., v likvidaci Polbud - Wykonawstwo sp. z o.o.* ECLI:EU:C:2017:804 (dále též rozsudek *Polbud*), bod 46.

⁵⁰⁷ Zejm.: Rozsudek Soudního dvora ze dne 27.9.1988 ve věci C-81/87 *The Queen proti H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc*. ECLI:EU:C:1988:456 (dále též rozsudek *Daily Mail*); Rozsudek Soudního dvora ze dne 9.3.1999 ve věci C-212/97 *Centros Ltd proti Erhvervs- og Selskabsstyrelsen*. ECLI:EU:C:1999:126; Rozsudek Soudního dvora ze dne 5.11.2002 ve věci C-208/00 *Überseering BV proti Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*. ECLI:EU:C:2002:632; Rozsudek Soudního dvora ze dne 30.9.2003 ve věci C-156/01 *Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam proti Inspire Art Ltd*. ECLI:EU:C:2003:512; Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 16.12.2008 ve věci C-210/06 *CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt*. ECLI:EU:C:2008:723; Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 12.7.2012 ve věci C-378/10 *VALE Építési kft*. ECLI:EU:C:2012:440.

S ohledem na zaměření mé práce se této judikatuře blíže nevěnuji, krátce zmíním jen rozsudek Soudního dvora Evropské unie vydaný ve věci Polbud dne 25.10.2017 v návaznosti na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce dle čl. 267 smlouvy o fungování Evropské unie.⁵⁰⁸

Soudní dvůr Evropské unie se v tomto rozsudku nejprve vypořádal s předběžnou otázkou, která byla předkládajícím soudem předložena jako třetí v pořadí⁵⁰⁹ a s jistým zjednodušením se týkala možnosti omezení svobody usazování za situace, při které společnost za účelem přeměny na společnost jiného členského státu do cílového státu přemístí své sídlo statutární, nikoliv však skutečné.

K této otázce Soudní dvůr Evropské unie uzavřel, že výklad čl. 49 a 54 Smlouvy o fungování Evropské unie je nutné provést tak, „že se svoboda usazování vztahuje na přemístění statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny, jež byla provedena v souladu s podmínkami uloženými právními předpisy tohoto jiného členského státu, na společnost podle práva posledně zmíněného členského státu, aniž došlo k přemístění skutečného sídla uvedené společnosti“⁵¹⁰.

Odůvodnění soud opřel zejména o východiska vyplývající z čl. 49 pododdílu 2 a čl. 54 Smlouvy o fungování Evropské unie, které byly zmíněny výše, a bodu 17 rozsudku Daily Mail spočívajícího v podřazení práva společnosti založené dle práva jednoho členského státu „přeměnit se na společnost podle práva jiného členského státu“⁵¹¹, a to za současného splnění podmínek stanovených právním řádem tohoto jiného členského státu“ (přičemž je v této souvislosti vyzdvižována otázka podřízení se společnosti právnímu řádu cílového státu) do svobody usazování společnosti, zároveň s připomenutím faktu, že čl. 54 Smlouvy o fungování Evropské unie staví položky sídla, ústřední správy a hlavní provozovny společnosti na stejnou úroveň.⁵¹²

Soudní dvůr Evropské unie u rozebírání této otázky výslovně potvrdil, že požadavek přemístit při přemístění sídla statutárního i sídlo skutečné není nezbytně nutnou podmínkou pro realizaci svobody usazování, která by údajně měla vyplývat

---

⁵⁰⁸Rozsudek Polbud.

⁵⁰⁹ Rozsudek Polbud bod 18.

⁵¹⁰ Rozsudek Polbud bod 44.

⁵¹¹ Rozsudek Polbud bod 33.

⁵¹² Rozsudek Polbud body 33, 34 s odkazem na rozsudek Daily Mail body 19-21.

z rozsudků, jichž se bylo ve věci Polbud dovoláváno s tvrzením opačných závěrů,⁵¹³ přičemž Soudní dvůr Evropské unie zdůraznil náležení „volby při definování vazby, která je vyžadována od společnosti k tomu, aby mohla být považována za společnost založenou podle jeho vnitrostátního práva“⁵¹⁴ tomu kterému členskému státu.

Zbylé dvě předběžné otázky předložené v této věci byly zodpovězeny ve smyslu, že shora uváděné články Smlouvy o fungování Evropské unie týkající se svobody usazování společností je nutno vykládat tak, že „brání takové právní úpravě členského státu“⁵¹⁵, jež by řešené přemístění sídla společnosti založené dle práva členského státu, tj. přemístění jejího statutárního sídla za účelem přeměny vedoucí ke společnosti dle právního řádu cílového státu a provedené dle právních předpisů tohoto cílového členského státu, podmiňovala likvidaci společnosti, která sídlo přemísťuje.⁵¹⁶

Při zasazení uvedeného obecnějšího závěru do konkrétnějších kulí polského práva, které v tomto případě hrálo klíčovou roli, neboť soud řešil přemístění sídla společnosti z území Polska na území Lucemburska spojené s podřízením se lucemburskému právu,⁵¹⁷ šlo právě o požadavek polského vnitrostátního práva na provedení likvidace představující nutnou podmínku pro výmaz takto přemístěné společnosti z původního obchodního rejstříku, jenž byl Soudním dvorem Evropské unie kvalifikován jako omezení svobody usazování.⁵¹⁸

Byť Soudní dvůr Evropské unie obecně připustil eventuální opatření členského státu omezující svobodu usazování s cílem ochrany zájmů věřitelů, menšinových společníků a zaměstnanců společnosti,⁵¹⁹ byla „plošná“ povinnost likvidace nastíněná v předešlém odstavci shledána jako opatření překračující „meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle ochrany zájmů“⁵²⁰ věřitelů, minoritních společníků a zaměstnanců společnosti.⁵²¹

Uplatnění svobody usazování na situaci přemístění zapsaného sídla bez nutnosti vykonávat v cílovém státě hospodářskou činnost, resp. bez nutnosti mít alespoň takový

---

⁵¹³ Rozsudek Polbud bod 42.

⁵¹⁴ Rozsudek Polbud bod 43.

⁵¹⁵ Rozsudek Polbud bod 65.

⁵¹⁶ Rozsudek Polbud bod 65.

⁵¹⁷ Rozsudek Polbud bod 8 ve spojení s bodem 10.

⁵¹⁸ Rozsudek Polbud bod 49 ve spojení s bodem 51.

⁵¹⁹ Rozsudek Polbud body 54, 55.

⁵²⁰ Rozsudek Polbud bod 59.

⁵²¹ Rozsudek Polbud bod 56.

záměr, je literaturou vnímáno jako nejkontroverznější aspekt rozsudku Polbud.⁵²² Konkrétně kritika řešeného rozsudku upozorňuje, že situace, kdy společnost přemístí do jiného státu pouze své statutární sídlo, obvykle nebude odůvodněna ekonomickou volbou, ale spíše půjde o zneužití práva, kupříkladu s cílem obcházet práva věřitelů.⁵²³ Poukazuje se mimo jiné na to, že Soudní dvůr Evropské unie v tomto rozsudku pojímá svobodu usazování spíše jako volbu právní formy, než jako svobodu usazování v dříve judikovaném smyslu pojícím se s výkonem objektivně zjištělé skutečné hospodářské činnosti vyžadující přítomnost v hostitelském členském státě.⁵²⁴ Toto nazírání může souviset s povědomím o stanovisku generální advokátky, ve kterém se dospívá k závěru, že svoboda usazování nemá být relevantní v případě, kdy by přemísťované společnosti mělo jít pouze o změnu práva společnosti, ale ne o skutečné usazení vykládané ve smyslu výkonu skutečné hospodářské činnosti⁵²⁵. Z rozsudku se naopak dovozuje, že přeshraniční přeměny mohou být prováděny s cílem dosáhnout příznivější úpravy práva společností, a tedy přemístění zapsaného sídla do jiného členského státu za účelem získání výhod plynoucích z příznivější právní úpravy náleží do rámce svobody usazování.⁵²⁶

Dokonce se objevují i úvahy o tendenční motivovanosti rozsudku Polbud, a to v souvislosti s otázkou Brexitu a ve spojitosti s ním předjímanou případnou možností britských společností vyhnout se nežádoucím důsledkům Brexitu právě prostřednictvím

---

⁵²² MARKOVINOVIĆ, Hrvoje, BILIĆ, Antun. The Transfer of a Company Seat to a Different Member State in the Light of the Recent Polbud Decision. *InterEULawEast: Journal for International and European Law, Economics and Market Integrations* [online]. 2018, 5(2), 97-122 [cit. 2019-04-30]. ISSN 18494439, str. 119. Dostupné z: <https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?handle=hein.journals/inteulst5&id=240&collection=journals> a další tam uvedená literatura.

⁵²³ KINDLER, Peter. Unternehmensmobilität nach „Polbud“: Der grenzüberschreitende Formwechsel in Gestaltungspraxis und Rechtspolitik. *Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht* [online]. 2018 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fzeits%2Fnzg%2F2018%2Fcont%2Fnzg.2018.1.1.htm&pos=3&hlwords=on>.

⁵²⁴ Ibid.

⁵²⁵ Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott přednesené dne 4. května 2017 ve věci C-106/16 Polbud -Wykonawstwo sp. z o.o. v likvidaci. ECLI:EU:C:2017:351, bod 38 ve spojení s bodem 35.

⁵²⁶ VAN GELDER, Gabriel. The Polbud-Case and New EU Company Law Proposal: Expanding the Possibilities for Cross-Border Conversions in Europe. *EC Tax Review* [online]. 2018, 27(5), 260-266 [cit. 2019-04-30]. ISSN 09282750, str. 263. Dostupné z: <http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/document.php?requested=document.php%3Fid%3DECTA2018028%26type%3Dhitlist%26num%3D0%23xml%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.kluwerlawonline.com%2Fpdfhits.php%3Ftype%3Dhitlist%26num%3D0&id=ECTA2018028&type=hitlist&num=0#xml=http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/pdfhits.php?type=hitlist&num=0>.

přemístění jejich registrovaného sídla do jiného členského státu,⁵²⁷ přičemž rozsudek Polbud by mohl takový postup usnadnit a umožnit zachování si přístupu k vnitřnímu trhu pro danou společnost i v případě Brexitu⁵²⁸.

I po vynesení rozsudku Polbud je stále připouštěna právní nejistota v této oblasti práva vyvstávající zejména v důsledku chybějící právní úpravy procesu přeshraničního přemístění sídla v právních rádech některých členských států.⁵²⁹ Z povahy věci je za vhodné řešení považována harmonizace na úrovni Evropské unie, přičemž konkrétně je zmiňován návrh směrnice týkající se přeshraničních přeměn,⁵³⁰ který je vnímán jako vítaný krok⁵³¹ a který stručně představím dále.

3.5.2. Návrh harmonizace úpravy

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení (COM(2018)0241–2018/0114(COD)) (dále též návrh směrnice) zakotvuje pro kapitálové společnosti (vymezené v čl. 86b bodu 1 návrhu směrnice prostřednictvím odkazu na přílohu II)

---

⁵²⁷ MARKOVINOVIĆ, Hrvoje, BILIĆ, Antun. The Transfer of a Company Seat to a Different Member State in the Light of the Recent Polbud Decision. *InterEULawEast: Journal for International and European Law, Economics and Market Integrations* [online]. 2018, 5(2), 97-122 [cit. 2019-04-30]. ISSN 18494439, str. 105. Dostupné z: <https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?handle=hein.journals/inteulst5&id=240&collection=journals>.

⁵²⁸ SZYDŁO, M. Cross-border conversion of companies under freedom of establishment: Polbud and beyond. *Common Market Law Review* [online]. 2018, 55(5), 1549 - 1572 [cit. 2019-04-30]. ISSN 18758320, str. 1569, 1570. Dostupné z: <http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/document.php?requested=document.php%3Fid%3DCOLA2018122%26type%3Dhitlist%26num%3D0%23xml%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.kluwerlawonline.com%2Fpdfhits.php%3Ftype%3Dhitlist%26num%3D0&id=COLA2018122&type=hitlist&num=0#xml=http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/pdfhits.php?type=hitlist&num=0&PHPSESSID=jtndt7dmk6srfo6m5h7gcdjdl1>.

⁵²⁹ Ibid.

⁵³⁰ Ibid.

⁵³¹ VAN GELDER, Gabriel. The Polbud-Case and New EU Company Law Proposal: Expanding the Possibilities for Cross-Border Conversions in Europe. *EC Tax Review* [online]. 2018, 27(5), 260-266 [cit. 2019-04-30]. ISSN 09282750, str. 266. Dostupné z: <http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/document.php?requested=document.php%3Fid%3DECTA2018028%26type%3Dhitlist%26num%3D0%23xml%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.kluwerlawonline.com%2Fpdfhits.php%3Ftype%3Dhitlist%26num%3D0&id=ECTA2018028&type=hitlist&num=0#xml=http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/pdfhits.php?type=hitlist&num=0>.

založené dle práva členského státu a mající sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu v Unii možnost přeměny „ve společnost, která se řídí právním řádem jiného členského státu“⁵³².

Přesněji je přeshraniční přeměna návrhem legálně definována jako „operace, při níž společnost, aniž by byla zrušena či zanikla s likvidací, změnila svou právní formu, pod kterou je zapsána ve výchozím členském státě, a přemístí se přinejmenším své sídlo do cílového členského státu při zachování své právní subjektivity“⁵³³. Z hlediska osobního statutu společností je významné, že je zde požadována změna právní formy společnosti na právní formu cílového členského státu.⁵³⁴

Z řad českých odborníků se ozývá kritika poukazující mimo jiné na terminologickou nesouladnost se zákonem o přeměnách, který přeshraniční přeměnou označuje vedle zde míněného přeshraničního přemístění sídla i další přeshraniční dispozice se jménem společnosti.⁵³⁵

Dle důvodové zprávy k tomuto návrhu směrnice je cílem směrnice mimo jiné poskytnutí vhodného a jasného právního rámce pro přemístění sídla společnosti.⁵³⁶ Důvodová zpráva totiž kalkuluje s východiskem, že řada členských států nestanoví pravidla pro přeshraniční přeměny vůbec a v případě existujících právních úprav jednotlivých členských států dochází k problémům v důsledku nekompatibility těchto úprav či jejich úplné neslučitelnosti.⁵³⁷ V návaznosti na již zmiňovaný rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci Polbud důvodová zpráva upozorňuje na nezpůsobnost tohoto soudu jako orgánu moci soudní vytvářet postupy pro provádění přeměn.⁵³⁸

Navrhovaná směrnice si tak klade za cíl poskytnout „konkrétní a komplexní“⁵³⁹ postupy mimo jiné pro přeshraniční přeměny, které vedle ochrany zúčastněných stran, tj. například zaměstnanců, věřitelů či menšinových společníků, mají podpořit

---

⁵³² Ustanovení čl. 86a bod 1 návrhu směrnice.

⁵³³ Ustanovení čl. 86b bod 2 návrhu směrnice

⁵³⁴ DĚDIČ, Jan, LÁLA, Daniel, SLAVÍKOVÁ, Lucie. Nad návrhem směrnice o přeshraničních přeměnách. *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. 2018, 27(12), str. 435.

⁵³⁵ *Ibid*, str. 434.

⁵³⁶ Důvodová zpráva k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení (COM(2018)0241– 2018/0114(COD)), část 1, pasáž Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky.

⁵³⁷ *Ibid*, část 1, pasáž Přeshraniční přeměny.

⁵³⁸ *Ibid*.

⁵³⁹ *Ibid*, část 1, pasáž Odůvodnění a cíle návrhu.

přeshraniční mobilitu v Evropské unii⁵⁴⁰, čímž má dojít ke zlepšení fungování a k prohloubení jednotného trhu, na jehož rozvoj má významný vliv svoboda usazování⁵⁴¹. Z obdobných tezí vychází i úvodní část preambule návrhu směrnice.⁵⁴²

Konkrétní úprava postupu přeshraniční přeměny ve smyslu návrhu směrnice pak akcentuje kontrolu *ex ante* za účasti příslušných orgánů výchozího i cílového členského státu,⁵⁴³ se kterou souvisí především problematika projektu přeshraniční přeměny (čl. 86d návrhu směrnice a bod 10 preambule), zprávy určené společníkům společnosti (čl. 86e návrhu směrnice a bod 11 preambule), zprávy určené jejím zaměstnancům (čl. 86f návrhu směrnice a bod 12 preambule), v některých případech i zpráva nezávislého znalce (čl. 86g návrhu směrnice a body 13, 14 preambule), včetně otázky zveřejňování těchto listin (čl. 86h návrhu směrnice a bod 13 preambule), dále problematika institutů zaměřených na ochranu společníků, věřitelů a zaměstnanců společnosti (čl. 86j, 86k, 86l návrhu směrnice a body 16-20 preambule), problematika osvědčení předcházejícího přeměně vydávaného příslušným orgánem výchozího členského státu (čl. 86m návrhu směrnice a bod 22 preambule), případného hloubkového posouzení (čl. 86n návrhu směrnice a bod 22 preambule), kontroly ze strany příslušných orgánů cílového členského státu (čl. 86p návrhu směrnice a bod 23 preambule), a také otázky zápisu společnosti do nového obchodního rejstříku a výmazu z rejstříku původního (čl. 86q návrhu směrnice a bod 23 preambule).

Bližší analýza této úpravy není prováděna, s ohledem na zaměření této práce a její rozsah na straně jedné a s ohledem na fázi legislativního procesu navrhované směrnice včetně poukazu na existenci řady nejasností vztahujících se k návrhu směrnice⁵⁴⁴ a přijetí Legislativního usnesení Evropského parlamentu o návrhu směrnice z 18.04.2019, které obsahuje řadu odchylek od původního textu návrhu⁵⁴⁵, na straně druhé. Nicméně lze v obecné rovině poznamenat, že příliš detailní a komplikovaná

---

⁵⁴⁰ Ibid, část 1, pasáž Odůvodnění a cíle návrhu ve spojení s pasáží Přeshraniční přeměny.

⁵⁴¹ Ibid, část 1, pasáž Odůvodnění a cíle návrhu.

⁵⁴² Zejména body 1-6 preambule návrhu směrnice.

⁵⁴³ Bod 9 preambule návrhu směrnice.

⁵⁴⁴ Blíže DĚDIČ, Jan, LÁLA, Daniel, SLAVÍKOVÁ, Lucie. Nad návrhem směrnice o přeshraničních přeměnách. *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. 2018, 27(12), str. 435 a násl.

⁵⁴⁵ Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2019 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení (COM(2018)0241 – C8-0167/2018 – 2018/0114(COD)); blíže k legislativnímu procesu srov. např. MIŠŮR, Petr. Evropský parlament schválil harmonizaci přeshraničních přeměn, fúzi a rozdělení. *Obchodněprávní revue*. 2019, 11(4), 103-112.

úprava postupu může ve svém důsledku vést k ustoupení od realizace přemístění sídla společnosti z důvodu složitého praktického provedení.⁵⁴⁶

Navrhovaná směrnice sice neřeší mnou primárně zpracovávanou otázku související s přemístěním sídla ve vztahu k zemím mimo Evropský hospodářský prostor, nicméně „otevírání“ národní právní úpravy v souvislosti s implementací této směrnice, které se očekává⁵⁴⁷, by mohlo být vhodným okamžikem pro legislativní vyjasnění i této otázky, s problematikou směrnice věcně související.

---

⁵⁴⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. České obchodní společnosti v EU z pohledu rekonstrukce mezinárodního práva soukromého. In: Pocta Antonínu Kandovi k 75. narozeninám. Plzeň: Čeněk, 2005, str. 138.

⁵⁴⁷ DĚDIČ, Jan, LÁLA, Daniel, SLAVÍKOVÁ, Lucie. Nad návrhem směrnice o přeshraničních přeměnách. *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. 2018, 27(12), str. 435.

Závěr

První část rigorózní práce na téma osobní statut společností v mezinárodním právu soukromém představila teoretické vymezení osobního statutu společností, jak je nalezneme v odborné literatuře. Současně byla krátce představena aktuální zákonná úprava osobního statutu společností v českém právním řádu obsažená v ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém a též byl stručně zmíněn návrh Evropské skupiny pro mezinárodní právo soukromé týkající se práva použitelného pro společnosti.

Pozornost byla věnována i principům určování práva rozhodného pro právní otázky pojící se se společností, tj. principům určování osobního statutu, z nichž právní řády vycházejí. Po úvodních poznámkách vztahujících se k hraničním určovatelům v obecné rovině a po krátkém nástinu vedlejšího principu určování osobního statutu společností v podobě principu kontroly byly zevrubně rozebrány princip inkorporační a princip sídla, jež představují dva základní přístupy určování osobního statutu společnosti. Zvláště byl rozebrán hraniční určovatel, u inkorporačního principu související se založením společnosti, a charakteristika tohoto principu. V jejím rámci byly zmíněny nejen výhody a stinné stránky rozebíraného principu, včetně eventuální absence faktického spojení osobního statutu s místem skutečného výkonu činnosti společnosti a souvisejících jevů, jako je např. Delaware efekt, ale také postoj inkorporačního principu k uznávání společností a k přemístění sídla společnosti se zachováním kontinuity společnosti.

Obdobně byl zpracován i princip sídla, u něhož byl rovněž samostatně představen hraniční určovatel – zde v podobě skutečného sídla, a následně bylo pojednáno o typických atributech tohoto principu, opět včetně zvážení uznávání společností a přeshraničního přemístění sídla, jimž není tento princip v porovnání s principem inkorporačním příznivě nakloněn. Do závěru této části jsem zařadila výslovné upozornění na možnost odchylek od těchto teoretických modelů u konkrétní právní úpravy.

Ve druhé části týkající se rozsahu osobního statutu společnosti, pokud jde o otázku jednání za společnost ve vazbě na český právní řád, jsem, vždy po rozboru materiálních úprav obsažených zejména v normách občanského a obchodního práva,

dospěla k následujícím závěrům. Do rámce působnosti osobního statutu vymezeného v ustanovení § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, přesněji do položky „kdo za osobu jako její orgán jedná“, jsem zařadila vymezení samotné kategorie orgánu právnické osoby, jenž je oprávněn jednat vůči třetím osobám, tj. ve vztahu ke statutárnímu orgánu úprava generálního zástupčího oprávnění obsažená v ustanovení § 164 odst. 1 občanského zákoníku, jakož i další otázky zahrnující vymezení subjektu oprávněného za orgán v zastoupení společnosti jednat, či způsob jednání u kolektivního, případně i pluralitního individuálního statutárního orgánu, tj. i ustanovení § 164 odst. 2 věta druhá občanského zákoníku.

Podrobně byla rozebrána právní úprava včetně teoretických výkladů a navazující odborné literatury ve vztahu k otázce zmocnění člena statutárního orgánu dle ustanovení §164 odst. 2 *in fine* občanského zákoníku. Nicméně nakonec jsem se i u této problematiky přiklonila k jejímu zahrnutí do rozsahu působnosti osobního statutu společnosti, a to zejména pro připuštění nepochybné vazby tohoto zastupování na jednání „jako statutárního orgánu společnosti“, především prostřednictvím dovození nutnosti vztahovat na takového zástupce veškeré povinnosti člena statutárního orgánu včetně povinnosti péče řádného hospodáře, a to i v té literatuře, která nevylučovala možnost udělení řešené plné moci v relevantním rozsahu kupříkladu prokuristou, tj. zástupcem smluvním.

Jako námět k zamyšlení pak byla provedena úvaha na téma negativního projevu materiální publicity a případného zohlednění její právní úpravy při stanovení rozsahu osobního statutu společnosti. V této části práce jsem dospěla dokonce i k tomu, že příslušná část zákonného vymezení rozsahu osobního statutu nehovoří jen o orgánu statutárním, pročež jsem tak množinu potencionálních zástupců společnosti, jejichž jednání bude podřaditelné pod položku jednání „jako orgán společnosti“, rozšířila i o likvidátora společnosti.

Naopak jsem z rozsahu osobního statutu vydělila zastoupení prokuristou a osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu, neboť tyto případy pokrývá speciální kolizní norma obsažená v ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém. U každého z těchto případů bylo vždy rozebráno kolizní kritérium a rozsah příslušné kolizní normy, do něhož bylo ve vztahu k jednání osoby pověřené určitou činností při provozu obchodního závodu zahrnuto též zástupčí oprávnění

vedoucího odštěpného závodu, a k témuž jsem se přiklonila i u zastupování zaměstnancem společnosti, nicméně v tomto případě s výhradou, že bude záležet na konečném výkladu materiální úpravy této problematiky.

Relativně otevřená zůstala otázka jednání jiné osoby v provozovně podnikatele za situace dobré víry třetí osoby, že takto jednající osoba je k jednání oprávněna. U této otázky je výklad materiální úpravy ještě rozpačitější, nicméně osobně jsem se přiklonila k aplikaci kolizní normy obsažené v ustanovení § 44 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém, protože tuto situaci vnímám spíše jako situaci zákonného zastupování nežli situaci nezmocněného jednatele. Několik poznámek bylo věnováno i porovnání dvou situací obsažených v kolizní normě ustanovení § 45 zákona o mezinárodním právu soukromém z kolizněprávního hlediska, přičemž v tomto kontextu bylo zmíněno zejména dovozování užití ustanovení § 44 odst. 5 zákona o mezinárodním právu soukromém týkajícího se především překročení zástupčího oprávnění. Možnost podřazení pod rozsah osobního statutu jsem vyloučila i pro případ tichého společníka, u něhož byl pro povahu tohoto institutu připomenut statut obligační namísto osobního.

Třetí část práce byla věnována otázce přeshraničního přemístění zapsaného sídla společnosti, aniž by došlo k zániku společnosti a následnému vzniku nové. Pozornost byla soustředěna na nejasnosti vyvstávající u otázky přemístění sídla společnosti ze států netvořících Evropský hospodářský prostor na území České republiky spojeného se získáním formy české obchodní korporace. Nejdříve byl shrnut zákonný rámec zaměřený zejména na úpravu obsaženou v občanském zákoníku a v zákoně o přeměnách. Z následného rozboru literatury vyplynuly zcela odlišné závěry, které k této otázce zaujímají jednotliví autoři. Představila jsem názory od kategorické nepřipustnosti popsání přemístění sídla až po jeho přípustnost.

V návaznosti na tato zjištění jsem přikročila ke zjišťování postoje právní praxe k takovému přemístění. Mým cílem bylo získat informace o tom, zda popsání přemístění sídla na území České republiky bylo provedeno, případně na základě jakého postupu, a s těmito východisky dále pracovat. V práci je podrobně popsáno, jak jsem postupovala. Lze uzavřít, že snaha o vyhledání informací v obchodním rejstříku i o získání podkladů prostřednictvím žádostí o informace zaslaných všem rejstříkovým soudům v České republice nebyla úspěšná. Až na základě žádosti adresované

Ministerstvu spravedlnosti České republiky mi byly poskytnuty údaje, po jejichž analýze byl zjištěn jeden realizovaný případ řešeného přeshraničního přemístění sídla.

Po získání konkrétních relevantních podkladů v obchodním rejstříku a jejich rozboru bylo zjištěno uskutečnění přemístění sídla akciové společnosti založené dle švýcarského práva s původním sídlem ve Švýcarsku, jehož důsledkem byla akciová společnost se sídlem na území České republiky a řídicí se českým právním řádem. Zevrubně bylo pojednáno o ustanoveních českých právních předpisů, o která se opírají jednotlivé dokumenty vztahující se k přemístění sídla dané společnosti. Zjednodušeně jsem uzavřela, že přemístění sídla bylo nepochybně realizováno dle úpravy obsažené v občanském zákoníku, nicméně současně byly raději naplněny i požadavky zákona o přeměnách.

Postoj právní praxe tak podpořil odborný názor, který považuje přemístění sídla ze států mimo Evropský hospodářský prsto na území České republiky vedoucí k zisku formy české obchodní korporace za přípustné dle české právní úpravy. Osobně jsem se k tomuto náhledu také přiklonila a toto stanovisko odůvodnila rozbohem právní úpravy i podstatou inkorporačního principu, z něhož česká právní úprava vychází. Současně jsem ale poukázala na žádoucnost upřesnění zákonné úpravy.

Ze závěrečné pasáže třetí části pak vyplynuly legislativní kroky práva Evropské unie v podobě návrhu sekundární legislativy zahrnující i problematiku přeshraničního přemístění sídla v rámci členských států, přičemž byla zmíněna i návaznost těchto záměrů na judikaturu Soudního dvora Evropské unie. Tyto skutečnosti podtrhují neustupující aktuálnost problematiky společností v mezinárodním právu soukromém nejen v české právní úpravě.

Byť jsem nezískala definitivní odpovědi na všechny zkoumané aspekty osobního statutu společností v mezinárodním právu soukromém, doufám, že poznatky v práci obsažené jsou způsobilé posloužit dalším autorům, kteří se problematice společností v mezinárodním právu soukromém budou nadále věnovat. Je evidentní, že téma společností v mezinárodním právu soukromém se zaměřením na jejich osobní statut není v odborné literatuře vyčerpáno, přičemž s ohledem na vývoj nejen práva Evropské unie, ale i mezinárodních společenských a ekonomických vazeb si troufám tvrdit, že jde o téma prakticky nevyčerpatelné. Proto i další odborné zpracování mnou zvoleného tématu bude nadmíru žádoucí a jistě i přínosné.

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
EHP	Evropský hospodářský prostor
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
GEDIP/EGPIL	Evropská skupina pro mezinárodní právo soukromé
IČ	Identifikační číslo
ISVR	Informační systém veřejných rejstříků
NOZ /OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ZMPS	Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

Seznam použitých zdrojů

1. Knižní publikace

BASEDOW, Jürgen, RÜHL, Giesela, FERRARI, Franco et al.. *Encyclopedia of private international law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-1-78254-722-8

BEJČEK, Josef, HAJN, Petr, POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, 383 s. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-547-3

BERAN, Karel, ČECH, Petr, DVOŘÁK, Bohumil a kol. *Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekodifikaci českého soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7598-043-4

BOGDAN, Michael. *Concise introduction to EU private international law*. 2nd ed. Groningen, Holandsko: Europa Law Publishing, 2012. ISBN 9789089521088

BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš, FIŠEROVÁ, Zuzana, HORÁK, Pavel, PTÁČEK, Lubomír, SVOBODA, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 767 s. ISBN 978-80-7400-528-2

CAHN, Andreas, DONALD C., David. *Comparative company law: text and cases on the laws governing corporations in Germany, the UK and the USA*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-76873-3

CALSTER VAN, Geert. *European private international law*. Second edition. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2016. ISBN 978-1-84946-672-1

CSACH, Kristián, GREGOROVÁ ŠIRICOVÁ, Ľubica, JÚDOVÁ, Elena. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. 2 vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-782-2

ČECH, Petr, ŠUK, Petr. *Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní)*. Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016. 373 s. ISBN 978-80-7273-177-0

ČERNÁ, Stanislava, PLÍVA, Stanislav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2013, 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7

ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5

ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, Jan DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4

DOBIÁŠ, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. Podle právního stavu k 1. lednu 2014*. Praha: Leges, 2013, 528 s. ISBN 978-80-87576-94-6

DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ Michaela a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 436 s. ISBN 978-80-7552-187-3

DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 440 s. ISBN 978-80-7478-803-1

FAWCETT, J.,J., CARRUTHERS, M., J., NORTH, P. *Cheshire, North & Fawcett: private international law*. 14th ed. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-928438-2 70

FUNTA, Rastislav. *Vybrané otázky mezinárodního práva veřejného a soukromého*. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-263-0869-0

FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 1256 s. ISBN 978-80-7400-273-1

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 335 s. ISBN 978-80-7380-652-1

HAIS, Karel, HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník - English-Czech dictionary*. Praha: Academia, 1985, 1786 s.

HAVEL, Bohumil. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-923-9

HAVEL, Bohumil, ŠTENGLOVÁ Ivana, DĚDIČ, Jan, JINDŘICH, Miroslav a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 394 s. ISBN 978-80-7400-285-4

HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 – 3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2072 s. ISBN 978-80-7400-287-8

CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David, HOLÝ, Václav. *Obchodní korporace: přeměny a obchodní rejstřík: základy soukromého práva VI*. V Praze: C.H. Beck, 2016, 170 s. ISBN 978-80-7400-605-0

CHROMÁ, Marta. *Česko-anglický právnický slovník s vysvětlivkami*. 3. vydání. Voznice: Leda, 2010, 488 s. ISBN 978-80-7335-249-3

KUČERA, Zdeněk, GAŇO, Jiří. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentované vydání s důvodovou zprávou a související předpisy*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6

KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 430 s. ISBN 978-80-7380-550-0

LACKO, Pavel. *Právomoc a rozhodné právo v obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahoch s cudzím prvkom*. Druhé doplnené a aktualizované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-8168-616-0

LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9

LYSINA, Peter, ĎURIŠ, Michal, HAŤAPKA, Miloš a kol. *Medzinárodné právo súkromné*. 2. vydanie. V Bratislave: C. H. Beck, Academia iuris, 2016, 544 s. ISBN 978-80-89603-43-5

ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 5. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 491 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-506-7

PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 334 s. ISBN 978-80-7400-504-6

PAUKNEROVÁ, Monika. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-598-1

PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromé. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 928 s. ISBN 978-80-7478-368-5

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., *Občanský zákoník: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. 3081 s. ISBN 978-80-7400-653-1

RAMMELOO, Stephan. *Corporations in private international law. A European perspective*. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-829925-7 71

ROGERSON, Pippa. *Collier's conflict of laws*. 4th ed. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2013. ISBN 978-0-521-73505-6

ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, ROHOVÁ, Iveta, VALDHANS, Jiří et al. *Czech private international law*. Brno: Masaryk University, 2015, 313 p. Publications of the Masaryk university. ISBN 978-80-210-8122-2

ROZEHNALOVÁ, Naděžda, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza, VALDHANS, Jiří. *Úvod do mezinárodního práva soukromého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7552-699-1.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda, VALDHANS, Jiří, DRLIČKOVÁ, Klára, KYSELOVSKÁ, Tereza., *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 392 s. ISBN 978-80-7598-123-3

SALACHOVÁ, Bohumila, VÍTEK, Bohumil, GLÁSEROVÁ, Jana, OTAVOVÁ, Milena. *Obchodní korporace a jejich přeměny (právní, účetní a daňové aspekty)*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-220-4

SKALICKÁ, Hana. *Mezinárodní daňové vztahy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 290 otázek & odpovědí z praxe. ISBN 978-80-7552-400-3

SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností. 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2015, 248 s. ISBN 978-80-7478-699-0

STONE, Peter. *EU private international law.* Third edition. Cheltenham: Edward Elgar, 2014. Elgar European law. ISBN 978-1-78254-450-0

SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 540 s. ISBN 978-80-7400-445-2

ŠÁMAL, Pavel, DĚDIČ, Jan, GRIVNA, Tomáš, PÚRY, František, ŘÍHA, Jiří. *Trestní odpovědnost právníckých osob: komentář.* 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. 930 s. ISBN 978-80-7400-592-3

ŠTEFANKOVÁ, Natália, SUMKOVÁ, Mária. *Medzinárodné právo súkromné.* Plzeň: Vydavateľství a nakladateľství Aleš Čeněk, 2017, 343 s. ISBN 978-80-7380-632-3

ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8

URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství.* 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 480 s. ISBN 978-80-7478-724-9

2. Odborné články, příspěvky ve sbornících, akademické práce apod.

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Odpovědnost členů statutárních orgánů korporací v případě insolvenčních řízení s mezinárodním prvkem. *Bulletin advokacie.* 2015, (7-8), str. 15-23

BŘÍZA, Petr. Nový český zákon o mezinárodním právu soukromém v kontextu práva EU a mezinárodních smluv. *Právní rádce.* 2013, 17(8), str. 580 – 589

BRODEC, Jan. Osobní statut obchodní společnosti v kontextu přeshraničního přemístění sídla. *Obchodněprávní revue.* 2016, (10), str. 273-278

ČECH, Petr. Ke svéprávnosti právnícké osoby a postavení člena statutárního orgánu při jednání za ni (nejen) v situaci zájmového střetu. *Právní rozhledy.* 2016, (23-24), str. 835-839

DĚDIČ, Jan. Novinky v právní úpravě přeměn obchodních společností a družstev. *Obchodněprávní revue.* 2012, (1), str. 9 – 17

DĚDIČ, Jan. Porušení pravidla "čtyř očí" při zastupování členy statutárního orgánu. *Právní rádce*. 2017, **25**(10), 34-41

DĚDIČ, Jan, LÁLA, Daniel, SLAVÍKOVÁ, Lucie. Nad návrhem směrnice o přeshraničních přeměnách. *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. 2018, **27**(12), 434-457

DVOŘÁK, Tomáš. Přeshraniční přemístění sídla obchodní korporace do zahraničí. In: POLÁČEK, Bohumil, ed. *Pocta prof. JUDr. Květoslavu Růžičkovi, CSc. k 70. narozeninám*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 101 – 124. ISBN 978-80-7478-976-2

JOSKOVÁ, Lucie. Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci. *Obchodněprávní revue*. 2017, (3), str. 70-75

KUČERA, Zdeněk. Obchodní společnosti ve vládním návrhu zákona o mezinárodním právu soukromém. In: ČERNÁ, Stanislava, ČECH, Petr. *Právo společností - ohlédnutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku: Pocta Ivaně Štenglové k 70. narozeninám*. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 131 – 138. ISBN 9788074002625

KUČERA, Zdeněk. Rekodifikace českého mezinárodního práva soukromého. *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. 2013, (4), str. 122 – 131

MIŠŮR, Petr. Evropský parlament schválil harmonizaci přeshraničních přeměn, fúzí a rozdělení. *Obchodněprávní revue*. 2019, **11**(4), 103-112

PAUKNEROVÁ, Monika. České obchodní společnosti v EU z pohledu rekodifikace mezinárodního práva soukromého. In: *Pocta Antonínu Kandovi k 75. narozeninám*. Plzeň: Čeněk, 2005, str. 129 – 140. ISBN 80-86898-29-6

PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské právo a některé nové trendy v mezinárodním právu soukromém. *Právník*. 2009, (2), str. 121 – 139

PAUKNEROVÁ, Monika. K pojmu uznání zahraničních právnických osob. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 1997, (10-11), str. 843 – 862

PAUKNEROVÁ, Monika. Kolizněprávní úprava obchodních společností. *Právní rozhledy*. 2005, (7), str. 244 – 250

PAUKNEROVÁ, Monika. Obchodní společnosti ve světle práva Evropské unie. In: ČERNÁ, Stanislava, ČECH, Petr. *Právo společností - ohlédnutí za dvěma desetiletími*

účinnosti obchodního zákoníku: Pocta Ivaně Štenglové k 70. narozeninám. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 197 – 210. ISBN 9788074002625

PAUKNEROVÁ, Monika. Osobní statut právnických osob v českém právu. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 1998, str. 31 – 51

PAUKNEROVÁ, M. Proměny mezinárodního práva soukromého. In: PAUKNEROVÁ, Monika, TOMÁŠEK, Michal. Nové jevy v právu na počátku 21. století. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009, str. 178 – 197. ISBN 978-80-246-1687-2

PAUKNEROVÁ, Monika. Sídlo společnosti a jeho přemístění. In: TICHÝ, Luboš. Vývoj práva obchodních společností: (vybrané otázky v česko-německé perspektivě) = Entwicklung des Rechts der Handelsgesellschaften : (ausgewählte Fragen aus der deutsch-tschechischen Perspektive) : [sborník příspěvků symposia konaného 27. dubna 2001 v budově PFUK]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta: Vodnář, 2002, str. 50 - 59. ISBN 80-85889-46-3

PAUKNEROVÁ, Monika. Společnosti v mezinárodním právu soukromém - k novému vývoji v českém právu a právu Evropských společenství. *Právník*. 2002, č. 3, str. 321 – 342

PAUKNEROVÁ, Monika. Státní příslušnost právnických osob. *Právník*. 1997, (6), str. 457 – 475

PAUKNEROVÁ, Monika. Svoboda usazování obchodních společností a mezinárodní právo soukromé ve světle novějších rozhodnutí Evropského soudního dvora. *Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 2004, (12), str. 1161 – 1183

REJMONT, Vladimír. Jednání za právnickou osobu s kolektivním statutárním orgánem vůči zaměstnancům. *Práce a mzda*. 2016, (1), str. 49-51

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Návrh zákona o mezinárodním právu soukromém - dopady do obchodní oblasti. *Obchodněprávní revue*. 2011, (10), str. 290 – 294

3. Elektronické zdroje

BERNSTEIN, Herbert L. Corporate Identity in International Business: The Zeiss Controversy. *American Journal of Comparative Law*. 1972, **20**(2): 299-313 72[online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=>

hein.journals/amcomp20&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=299&t=1559558838

Evropská skupina pro mezinárodní právo soukromé. *Draft rules on the law applicable to companies and other bodies* (2016) [online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.gedip-egpil.eu/documents/Milan%202016/GEDIPs%20Proposal%20on%20Companies.pdf>

JANEČEK, Roman. *Praktické řešení pro přemístění sídla obchodní společnosti z nečlenského státu EHP do ČR* [online]. 26.04.2016 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prakticke-reseni-pro-premisteni-sidla-obchodni-spolecnosti-z-neclenskeho-statu-ehp-do-cr-101217.html>

KINDLER, Peter. Unternehmensmobilität nach „Polbud“: Der grenzüberschreitende Formwechsel in Gestaltungspraxis und Rechtspolitik. *Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht* [online]. 2018 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fzeits%2Fnzg%2F2018%2Fcont%2Fnzg.2018.1.1.htm&pos=3&hlwords=on>

LATTY, Elvin R. Pseudo-foreign Corporations. *Yale Law Journal*. 1955, **65**(2), str. 137 – 173 [online][cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/ylr65&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=137&t=1559559075

MALYSIAK, James T. Toward A Substantive Private International of Trademarks: The Lessons of the. *Yale Law Journal* [online]. **82**(5), 1072-1091 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: https://heinonline-org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?lname=&public=false&collection=journals&handle=hein.journals/ylr82&men_hide=false&men_tab=toc&kind=&page=1072&t=1558278963

MARKOVINOVIĆ, Hrvoje, BILIĆ, Antun. The Transfer of a Company Seat to a Different Member State in the Light of the Recent Polbud Decision. *InterEULawEast: Journal for International and European Law, Economics and Market Integrations* [online]. 2018, **5**(2), 97-122 [cit. 2019-04-30]. ISSN 18494439. Dostupné z: <https://heinonline->

org.ezproxy.is.cuni.cz/HOL/Page?handle=hein.journals/inteulst5&id=240&collection=journals

Notářský zápis č.j. N 446/2016, NZ 395/2016. Založený v: *Sbírka listin Touzimsky Kapital Holding, a.s., B 21704 vedená u Městského soudu v Praze* [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=44356169&subjektId=938310&spis=1033480>

Otevřená data Veřejného rejstříku a Sbírky listin [online]. [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://dataor.justice.cz/>

PANAYI, Christiana HJI. Corporate Mobility in Private International Law and European Community Law: Debunking Some Myths. *Legal Studies Research Paper No. 26/2009. Queen Mary University of London, School of Law* [online]. [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1437555>

Podrobné vyhledávání v obchodním rejstříku - veřejný rejstřík podle subjektů [online]. [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-\\$firma](https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-$firma).

RAJDOVÁ, Denisa. *Přeshraniční přeměny obchodních společností* [online]. 2016 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/150033075/?lang=cs>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra obchodního práva.

Rentsch Legal. *Přeshraniční přemístění sídla do České republiky v novém světle* [online]. 05.06.2017 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <http://www.rentsch.cz/index.php/cz/novinky/novinky/preshranicni-premisteni-sidla-do-ceske-republiky-v-novem-svetle>

SALÁKOVÁ, Terezie. *Společnosti v mezinárodním právu soukromém* [online]. 2016 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120221560/?lang=cs>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra obchodního práva.

SZYDŁO, M. Cross-border conversion of companies under freedom of establishment: Poland and beyond. *Common Market Law Review* [online]. 2018, **55**(5), 1549 - 1572 [cit. 2019-04-30]. ISSN 18758320, str. 1569, 1570. Dostupné z: <http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/document.php?requested=docume>

[nt.php%3Fid%3DCOLA2018122%26type%3Dhitlist%26num%3D0%23xml%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.kluwerlawonline.com%2Fpdfhits.php%3Ftype%3Dhitlist%26num%3D0&id=COLA2018122&type=hitlist&num=0#xml=http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/pdfhits.php?type=hitlist&num=0&PHPSESSID=jtndt7dmk6srfo6m5h7gcdjdl1](http://www.kluwerlawonline.com/pdfhits.php?type=hitlist&num=0#xml=http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/pdfhits.php?type=hitlist&num=0&PHPSESSID=jtndt7dmk6srfo6m5h7gcdjdl1)

VAN GELDER, Gabriel. The Polbud-Case and New EU Company Law Proposal: Expanding the Possibilities for Cross-Border Conversions in Europe. *EC Tax Review* [online]. 2018, 27(5), 260-266 [cit. 2019-04-30]. ISSN 09282750, str. 263. Dostupné z: <http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/document.php?requested=document.php%3Fid%3DECTA2018028%26type%3Dhitlist%26num%3D0%23xml%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.kluwerlawonline.com%2Fpdfhits.php%3Ftype%3Dhitlist%26num%3D0&id=ECTA2018028&type=hitlist&num=0#xml=http://www.kluwerlawonline.com.ezproxy.is.cuni.cz/pdfhits.php?type=hitlist&num=0>

Výpis z obchodního rejstříku Touzimsky Kapital Holding, a.s., B 21704 vedená u Městského soudu v Praze [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=938310&typ=PLATNY>

WYMEERSCH, Eddy O. The Transfer of the Company's Seat in European Company Law. *ECGI - Law Working Paper No. 08/2003 (March 2003)* [online]. [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: SSRN: <https://ssrn.com/abstract=384802> nebo <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.384802>

4. Přednáška

BŘÍZA, Petr. Relativní majetková práva s mezinárodním prvkem (přednáška). Česká advokátní komora, Palác Dunaj, Kinosál, 27.03.2019

5. Právní předpisy, důvodové zprávy apod.

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev

Zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva

Zákon č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v posledním účinném znění

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (zákon o trestní odpovědnosti právnických osob)

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti

Zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti

Nářízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8.10.2001 o statutu evropské společnosti (SE)

Nářízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25.7.1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS)

Nářízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22.7.2003 o statutu evropské družstevní společnosti (SCE)

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Nařízení Řím I)

Smlouva o fungování Evropské unie, Úřední věstník C 326 , 26/10/2012 S. 0001 – 0390

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2019 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení (COM(2018)0241 – C8-0167/2018 – 2018/0114(COD))

Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott přednesené dne 4. května 2017 ve věci C-106/16 Polbud -Wykonawstwo sp. z o.o. v likvidaci. ECLI:EU:C:2017:351

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení (COM(2018)0241–2018/0114(COD))

Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3.12.2001, č.j. 505/2001-Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (konsolidované znění),

Důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém

Důvodová zpráva k zákonu č. 303/2013 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva

Důvodová zpráva k zákonu č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Důvodová zpráva k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení (COM(2018)0241–2018/0114(COD))

6. Judikatura

6.1. Česká Republika

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 14 Cmo 184/2014

Rozhodnutím Vrchního soudu v Praze sp.zn. 14 Cmo 576/2014

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.09.2015 sp.zn. 29 Cdo 880/2015

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3471/2013

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky 29 Cdo 3471/2013 (=NS 5982/2015)

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 1082/2005

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1227/2007

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3191/2010

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 4133/2009 (org. 6/2011)

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 31 Odo 11/2006 (15.10.2008)

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.02.2004 č.j. 5 A 5/2002 – 33

6.2. Evropská unie

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. října 2017 ve věci C-106/16 POLBUD - WYKONAWSTWO sp. z o.o., v likvidaci Polbud - Wykonawstwo sp. z o.o. ECLI:EU:C:2017:804

Rozsudek Soudního dvora ze dne 9.3.1999 ve věci C-212/97 Centros Ltd proti Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. ECLI:EU:C:1999:126

Rozsudek Soudního dvora ze dne 30.9.2003 ve věci C-156/01 Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam proti Inspire Art Ltd. ECLI:EU:C:2003:512

Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 04.12.2014, sp.zn. C – 295/13

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 29. listopadu 2011 ve věci C-371/10 National Grid Indus BV v. Inspecteur van de Belastingdienst Rijnmond/kantoor Rotterdam. ECLI:EU:C:2011:785

Rozsudek Soudního dvora ze dne 27.9.1988 ve věci C-81/87 The Queen proti H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc. ECLI:EU:C:1988:456

Rozsudek Soudního dvora ze dne 5.11.2002 ve věci C-208/00 Überseering BV proti Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC). ECLI:EU:C:2002:632

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 16.12.2008 ve věci C-210/06 CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt. ECLI:EU:C:2008:723

Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 12.7.2012 ve věci C-378/10 VALE Építési kft. ECLI:EU:C:2012:440

7. Korespondence

Žádost ze dne 16.07.2018 adresovaná Krajskému soudu v Brně tvoří přílohu č. 1 této práce

Odpověď Krajského soudu v Ostravě ze dne 31.07.2018 tvoří přílohu č. 2 této práce

Odpověď Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19.07.2018 tvoří přílohu č. 3 této práce

Odpověď Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19.07.2018 tvoří přílohu č. 4 této práce

Odpověď Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25.07.2018 tvoří přílohu č. 5 této práce

Odpověď Krajského soudu v Brně ze dne 19.07.2018 tvoří přílohu č. 6 této práce

Odpověď Městského soudu v Praze ze dne 30.07.2018 tvoří přílohu č. 7 této práce

Odpověď Krajského soudu v Plzni ze dne 26.07.2018 tvoří přílohu č. 8 této práce

Žádost ze dne 30.08.2018 adresovaná Ministerstvu spravedlnosti ČR tvoří přílohu č. 9 této práce

Odpověď Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14.09.2018 včetně k ní přiložených tří seznamů identifikačních čísel tvoří přílohu č. 10 této práce

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Žádost ze dne 16.07.2018 adresovaná Krajskému soudu v Brně
- Příloha č. 2 Odpověď Krajského soudu v Ostravě ze dne 31.07.2018
- Příloha č. 3 Odpověď Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19.07.2018
- Příloha č. 4 Odpověď Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19.07.2018
- Příloha č. 5 Odpověď Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25.07.2018
- Příloha č. 6 Odpověď Krajského soudu v Brně ze dne 19.07.2018
- Příloha č. 7 Odpověď Městského soudu v Praze ze dne 30.07.2018
- Příloha č. 8 Odpověď Krajského soudu v Plzni ze dne 26.07.2018
- Příloha č. 9 Žádost ze dne 30.08.2018 adresovaná Ministerstvu spravedlnosti ČR
- Příloha č. 10 Odpověď Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14.09.2018 včetně k ní přiložených tří seznamů identifikačních čísel

Přílohy

Příloha č. 1 - Žádost ze dne 16.07.2018 adresovaná Krajskému soudu v Brně

Od: Terezie Saláková [redacted]
Odesláno: pondělí 16. července 2018 7:13
Komu: podatelna@ksoud.brn.justice.cz
Předmět: Žádost o informace

Krajský soud v Brně

V Praze dne 16.07.2018

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážení,

na Katedře obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy píšu rigorózní práci na téma „Osobní statut společnosti v mezinárodním právu soukromém“.

V této souvislosti prosím o informaci (patrně v elektronické podobě), zda od 01.01.2014 (včetně) do dnešního dne byl u Vašeho soudu řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba (resp. jiná než fyzická osoba), která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru (EHP), a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva, a zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapsáno do obchodního rejstříku. Jde tedy pouze o osoby ze států mimo EHP.

Pokud bylo takové přemístění sídla (tj. ze státu mimo EHP) od 01.01.2014 (včetně) zapsáno do obchodního rejstříku, prosím o sdělení aktuálních identifikačních čísel všech takto na území ČR přesídlených osob řešených Vaším soudem.

Není-li možné poskytnout IČ, prosím ve vztahu k těmž subjektům (a stejnému časovému období) o sdělení následujících informací:

1. Z území jakého státu (mimo EHP) jiná než fyzická osoba své sídlo na území ČR přemístila a jakým právním řádem se řídily vnitřní poměry této osoby před přemístěním.

2. Na základě jakých ustanovení občanského zákoníku (z.č. 89/2012 Sb.) či zákona o přeměnách obchodních společností a družstev (z.č. 125/2008 Sb.), k přemístění došlo,

a to vždy pro každou z takto přemístěných jiných než fyzických osob na území ČR.

V obchodním rejstříku bohužel nelze obecně vyhledat obchodní korporace, které přemístily své sídlo na území ČR, tedy jsem pro účely shora uvedené práce nucena žádat informace touto cestou.

Předem mnohokrát děkuji za odpověď.

S pozdravem,

Mgr. Terezie Saláková

Narozena [redacted]

Trvalý pobyt: [redacted]

Příloha č. 2 - Odpověď Krajského soudu v Ostravě ze dne 31.07.2018

KRAJSKÝ SOUD V OSTRAVĚ
Havlíčkovovo nábřeží č. 34, 728 81 Ostrava

tel.: 596 153 222, fax: 596 120 981, e-mail: podatelna@ksoud.ova.justice.cz, IDDS: jhyaeqv

NAŠE ZNAČKA: Si 754/2018
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE:
DNE: 31. července 2018

Paní
Mgr. Terezie Saláková
[redacted]
[redacted]
e-mail: [redacted]

Vážená paní magistro,

v návaznosti na Vaši žádost ze dne 16. 7. 2018 o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, sděluji, že po provedení lustrace ve všech dostupných systémech bylo zjištěno, že u Krajského soudu v Ostravě nebyl řešen žádný případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba, která nemá sídlo v členském státě Evropského hospodářského prostoru, a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva.

S pozdravem

Mgr. Jan Hermann v.r.
asistent předsedkyně krajského soudu

Příloha č. 3 - Odpověď Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19.07.2018

sp. zn. Si 191/2018

KRAJSKÝ SOUD V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zátkovo nábřeží 2, 370 84 České Budějovice

tel.: 389 018 111, fax: 389 018 500, e-mail: podatelna@ksoud.cbu.justice.cz, IDDS: 832abay

NAŠE ZNAČKA: Si 191/2018
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Lenka Nováková
DNE: 19. července 2018

Mgr. Terezie Saláková

Žádost o poskytnutí informace na základě zákona č. 106/1999 Sb.

Vážená paní magistro,

Krajský soud v Českých Budějovicích jako povinný subjekt obdržel dne 16. 7. 2018 Vaši žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jejímž předmětem je, *zda v období od 01.01.2014 do dnešního dne byl u zdejšího soudu řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba, která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru, a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva, a zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapsáno do obchodního rejstříku.*

Na základě Vaší žádosti Vám sdělujeme, že u zdejšího soudu nebyl v tomto období řešen žádný případ dle Vaší specifikace shora.

S pozdravem

JUDr. Ivana Vobejdová, v. r.
vedoucí dozorcí úřednice

Příloha č. 4 - Odpověď Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19.07.2018

č. j. Si 217/2018-

Na všech podáních v této věci uvádějte jednací číslo soudu

KRAJSKÝ SOUD V ÚSTÍ NAD LABEM

Národního odboje 1274, 400 92 Ústí nad Labem 50

tel.: 477 047 540-542, fax: 477 047 118, e-mail: podatelna@ksoud.unl.justice.cz, IDDS: phgaba8

NAŠE ZNAČKA: Si 217/2018
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Renata Lejnarová
DNE: 19.07.2018

Vážená paní
Mgr. Terezie Saláková
[redacted]
[redacted]
Email: [redacted]

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážená paní magistro,

ve věci Vaší žádosti o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 16. 7. 2018, o sdělení zda od 1. 1. 2014 (včetně) do dnešního dne byl u zdejšího soudu řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba (resp. jiná než fyzická osoba), která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru (EHP), a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva, zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapsáno do obchodního rejstříku a případně poskytnutí identifikačních čísel všech takto na území ČR přesídlených osob, uvádím, že informační systém pro veřejné rejstříky (ISVR) nedisponuje nástrojem vyhledávání, který by umožnil vyhledat právnickou osobu podle Vámi zadaných kritérií. Ve snaze vyhovět Vaší žádosti byl učiněn dotaz na příslušného soudce veřejného rejstříku (obchodního rejstříku), avšak nebylo zjištěno, že by došlo k zápisu takovéto právnické osoby.

S pozdravem

Renata Lejnarová v. r.
vyšší soudní úřednice

Příloha č. 5 - Odpověď Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25.07.2018

Od: Kulhánek Jan <JKulhanek@ksoud.hrk.justice.cz>
Odesláno: středa 25. července 2018 14:59
Komu: ██████████
Předmět: Žádost o poskytnutí informací

Dobré odpoledne,

k Vaší žádosti o zaslání informací doručené soudu dne 16. 7. 2018 sděluji, že námi používaná aplikace Informační systém veřejných rejstříků (ISVR) neumožňuje zjištění požadovaných údajů dle Vaší žádosti, aplikace ISVR takové vyhledávání neumožňuje. Na Vámi podanou žádost o poskytnutí informací tak není Krajský soud v Hradci Králové schopen odpovědět.

Pro úplnost dodávám, že dotazem u příslušných pracovníků zdejšího soudu nebyl zjištěn žádný případ odpovídající Vaším požadavkům, bez možnosti ověření však nelze tuto informaci považovat za stoprocentně ověřenou.

Dle našich zkušeností Vás mohu s tímto dotazem odkázat na Ministerstvo spravedlnosti ČR, které může předat požadavek ke zjištění těchto informací přímo poskytovateli služeb aplikace ISVR. Jsem však nucen Vás upozornit, že zjištění požadovaných informací Ministerstvem spravedlnosti může být podmíněno uhrazením nákladů.

S pozdravem

Mgr. Jan Kulhánek
asistent předsedy soudu a tiskový mluvčí
Krajský soud v Hradci Králové
Československé armády 218
502 08 Hradec Králové
tel.: 498 016 222
mobil: 737 247 170

Příloha č. 6 - Odpověď Krajského soudu v Brně ze dne 19.07.2018

KRAJSKÝ SOUD V BRNĚ

Rooseveltova 16, 601 95 Brno

tel.: 546 511 111, fax: 546 513 362, e-mail: podatelna@ksoud.brno.justice.cz, IDDS: 5wvwa9j

NAŠE ZNAČKA: Si 471/2018
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Mgr. Eva Lásková
DNE: 19. 07. 2018

Vážená paní
Mgr. Terezie Saláková
[redacted]
[redacted]
E-mail: [redacted]

Vážená paní magistro,

Krajský soud v Brně obdržel dne 16. 07. 2018 Vaši žádost o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále „InfZ“), kterou jste požádala o poskytnutí informací týkajících se „přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba, která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru, a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva.“

Na základě Vaší žádosti byl dotázán úsek veřejného rejstříku Krajského soudu v Brně. Dovolte mi tímto sdělit, že v databázi veřejného rejstříku takové subjekty nelze vyhledat (přeshraniční přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chce přemístit právnická osoba, která nemá sídlo v členském státě EHS), neboť aplikace veřejného rejstříku toto neumožňuje.

Tyto subjekty se dle ust. § 203 odst. 2 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 03.12.2001, č.j. 505/2001-Org., v platném znění zapisují do oddílu Zs veřejného rejstříku. Tento oddíl Zs však u našeho soudu neobsahuje žádné údaje, ani nebyl zřízen. S dotazem se proto, prosím, obraťte na Ministerstvo spravedlnosti, které by Vás případně mohlo odkázat na subjekty, které se touto problematikou zabývají a které oddíl Zs mají zřízen.

Děkuji za pochopení.

S pozdravem

.....
Mgr. Eva Lásková
asistentka předsedy Krajského soudu v Brně

Příloha č. 7 - Odpověď Městského soudu v Praze ze dne 30.07.2018

č. j. Si 664/2018- 3

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE

Spálená 2, 112 16 Praha 2

tel.: 221 931 111, fax: 224 947 049, e-mail: podatelna@msoud.pha.justice.cz, IDDS: snkabbm

NAŠE ZNAČKA: Si 664/2018

VAŠE ZNAČKA:

VYŘIZUJE: Mgr. Eva Navrátilová

DNE: 30. července 2018

Mgr. Terezie Saláková

Vážená paní Saláková,

dne 16. července 2018 jste podala u Městského soudu v Praze žádost podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (dále jen „InfZ“), ve které požadujete poskytnutí informací „zda od 01.01.2014 (včetně) do dnešního dne byl u Vašeho soudu řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba (resp. jiná než fyzická osoba), která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru (EHP), a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva, a zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapráno do obchodního rejstříku. Jde tedy pouze o osoby ze států mimo EHP.“

Pokud bylo takové přemístění sídla (tj. ze státu mimo EHP) od 01.01.2014 (včetně) zapráno do obchodního rejstříku, prosím o sdělení aktuálních identifikačních čísel všech takto na území ČR přisídlených osob řešených Vaším soudem.

Není-li možné poskytnout IC, prosím se vztahu ke týmž subjektům (a stejnému časovému období) o sdělení následujících informací:

1. Z území jakého státu (mimo EHP) jiná než fyzická osoba své sídlo na území ČR přemístila a jakým právním řádem se řídily vnitřní poměry této osoby před přemístěním.
2. Na základě jakých ustanovení občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.) či zákona o přeměněch obchodních společností a družstev (č. 125/2008 Sb.), k přemístění došlo, a to vždy pro každou z takto přemístěných jiných než fyzických osob na území ČR.”

K Vaší žádosti sdělujeme, že informační systém veřejného rejstříku neumožňuje Vám požadované informace dohledat.

S pozdravem

Eva Navrátilová
referentka správy soudu

Příloha č. 8 - Odpověď Krajského soudu v Plzni ze dne 26.07.2018

Od: Tremlová Pavla Bc. <PTremlova@ksoud.plz.justice.cz>
Odesláno: čtvrtek 26. července 2018 7:48
Komu: terezie@salak.cz
Předmět: Si 180/2018 - poskytnutí informace

ČESKÁ REPUBLIKA - KRAJSKÝ SOUD V PLZNI

Veleslavínova 40, 306 17 Plzeň

tel.: 377 868 888, fax: 377 868 000, e-mail: podatelna@ksoud.plz.justice.cz, IDDS: yaraba4

NAŠE ZNAČKA: Si 180/2018
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Mgr. Bc. Renata Brabencová
DNE: 25. července 2018

Vážená paní
Mgr. Terezie Saláková

Poskytnutí informace

Vážená paní magistro,

Krajský soud v Plzni, jako povinný subjekt, obdržel dne 16. 7. 2018 prostřednictvím emailové schránky, Vaši žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), jejímž předmětem je sdělení informací, *zda od 1. 1. 2014 (včetně) do dnešního dne byl u zdejšího soudu řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba (resp. jiná než fyzická osoba), která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru (EHP), a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva, a zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapsáno do obchodního rejstříku. Jde tedy pouze o osoby ze států mimo EHP. Pokud bylo takové přemístění sídla (tj. ze státu mimo EHP) od 1. 1. 2014 (včetně) zapsáno do obchodního rejstříku, žádáte o sdělení aktuálních identifikačních čísel všech takto na území ČR přesídlených osob řešených zdejším soudem.*

Není-li možné poskytnout IC, žádáte ve vztahu k tímto subjektům (a stejnému časovému období) o sdělení následujících informací:

- 1. Z území jakého státu (mimo EHP) jiná než fyzická osoba své sídlo na území ČR přemístila a jakým právním řádem se řídily vnitřní poměry této osoby před přemístěním.*
- 2. Na základě jakých ustanovení občanského zákoníku (z. č. 89/2012 Sb.) či zákona o přeměnách obchodních společností a družstev (z. č. 125/2008 Sb., k přemístění došlo,*

a to vždy pro každou z takto přemístěných jiných než fyzických osob na území ČR.

K Vaší žádosti Vám tímto sdělujeme, že Krajský soud v Plzni eviduje od 1. 1. 2014 celkem 104 úzen, pod kterými byla zdejším soudem zapsaná fúze, rozdělení nebo převod právnických osob ve smyslu z. č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností, do kterých spadají i přeshraniční přeměny, včetně přeshraničního přemístění sídla subjektu (ust. § 59a z. č. 125/2008 Sb.).

Požadované informace na základě Vámi zadaných kritérií, bohužel nelze zjistit z informačního systému veřejných rejstříků zdejšího soudu a bylo by tedy nutné všech 104 spisů prostudovat, zda je v nich obsaženo i přeshraniční přemístění sídla. Na prostudování jednoho spisu by byla potřeba vynaložit cca 10 minut práce. Celkem by tedy byla potřeba vynaložit 1040 minut práce, tj. 17 hodin, 20 minut.

V souladu s § 17 odst. 1 InfZ Vám pak sdělujeme, že by se tak jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a výše úhrady by v tomto případě činila částka 3 600,- Kč, která je stanovena podle Sazebníku úhrad, přijatého Opatřením předsedy Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2011, sp. zn. Spr 514/2011, ve znění

Dodatku č. 1 ze dne 8. 8. 2011 (zveřejněném na <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=20&j=30&k=5455&d=315598>), přijatým v souladu s Instrukcí Ministerstva spravedlnosti ze dne 14. 7. 2011, č. j. 289/2011-OT-OSV ve výši 200,- Kč za každou započatou hodinu vyhledávání jedním pracovníkem.

S pozdravem

Mgr. Bc. Renata Brabencová v. r.
pověřená vyřízením žádosti o informace

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Pavla Tremlová

Příloha č. 9 - Žádost ze dne 30.08.2018 adresovaná Ministerstvu spravedlnosti ČR

Žádost o informace

Terezie Saláková
Komu: posta@msp.justice.cz

↩ Odpovědět

↩ Odpovědět všem

→ Přeposlat

čt 30.08.2018 20:56

Ministerstvo spravedlnosti ČR

V Praze dne 30.08.2018

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážení,

na Katedře obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy píšu rigorózní práci na téma „Osobní statut společností v mezinárodním právu soukromém“.

V této souvislosti prosím o informaci (patrně v elektronické podobě), zda od 01.01.2014 (včetně) do dnešního dne byl u některého z rejstříkových soudů v České republice řešen takový případ přeshraničního přemístění sídla, kdy sídlo do ČR chtěla přemístit právnická osoba (resp. jiná než fyzická osoba), která nemá sídlo, skutečné sídlo nebo hlavní provozovnu v členském státě Evropského hospodářského prostoru (EHP), a chtěla nabýt v ČR formu obchodní společnosti či družstva, a zda bylo takové přeshraniční přemístění sídla zapsáno do obchodního rejstříku. Jde tedy pouze o osoby ze států mimo EHP.

Pokud bylo takové přemístění sídla (tj. ze státu mimo EHP) od 01.01.2014 (včetně) zapsáno do obchodního rejstříku, prosím o sdělení aktuálních identifikačních čísel všech takto na území ČR přisídlených osob.

Není-li možné poskytnout iČ, prosím ve vztahu k týmž subjektům (a stejnému časovému období) o sdělení následujících informací:

1. Z území jakého státu (mimo EHP) jiná než fyzická osoba své sídlo na území ČR přemístila a jakým právním řádem se řídily vnitřní poměry této osoby před přemístěním.
2. Na základě jakých ustanovení občanského zákoníku (z.č. 89/2012 Sb.) či zákona o přeměnách obchodních společností a družstev (z.č. 125/2008 Sb.), k přemístění došlo,

a to vždy pro každou z takto přemístěných jiných než fyzických osob na území ČR.

Pro úplnost uvádím, že jsem se stejným dotazem již obeslala všech sedm rejstříkových soudů v České republice, nicméně z odpovědí vyplynula skutečnost, že aplikace Informační systém veřejných rejstříků (ISVR) neumožňuje soudům takové osoby vyhledat, a byla jsem odkázána na učinění dotazu na Ministerstvo spravedlnosti s odůvodněním, že Ministerstvo spravedlnosti může předat požadavek ke zjištění těchto informací přímo poskytovateli služeb ISVR (Informačního systému veřejných rejstříků). Proto pro účely shora uvedené práce žádám informace touto cestou.

Předem mnohokrát děkuji za odpověď.

S pozdravem,

Mgr. Terezie Saláková

Příloha č. 10 - Odpověď Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14.09.2018 včetně k ní přiložených tří seznamů identifikačních čísel

MSP-642/2018-OSV-OSV

Janušová Alena Mgr. <AJanusova@msp.justice.cz>

Komu: [redacted]

Odpovědět Odpovědět všem Přeposlat

pá 14.09.2018 14:32

Podepsáno uživatelem. Nastaly potíže s podpisem. Podrobnosti zobrazíte kliknutím na tlačítko podpisu.

Vážená paní magistro,

k Vaší žádosti o informace ze dne 30. 8. 2018 Vám sděluji následující. V informačním systému veřejných rejstříků (ISVR) se sledují pouze údaje o přeshraničních přeměnách jako takových. To znamená, že se nesleduje zvlášť typ přeměny a ani země, ze které k přeshraničnímu přemístění došlo. Bližší popis přeshraniční přeměny, tedy i možného přemístění sídla, je možné v ISVR zapsat do kolonky „ostatní skutečnosti“, které ale není nijak strukturovaná a text v ní je psán formou volné textu.

V příloze Vám tedy alespoň zasiláme export IČ těch obchodních společností, u kterých je evidován údaj o přeshraniční přeměně, a dále export IČ s uvedením ostatních skutečností, ve kterých se vyskytuje spojení „přeshraniční“ nebo „přemístění“. Tyto informace Vám pak mohou dopomoci dohledat podrobnější informace například v dokumentech založených ve Sbírce listin jednotlivých subjektů uvedených v zasilaných přehledech.

S pozdravem

Mgr. Alena Janušová
oddělení styku s veřejností
sekce státního tajemníka

Ministerstvo spravedlnosti ČR
Vyšehradská 16, Praha 2, 128 10
tel.: +420 221 997 270
e-mail: ajanusova@msp.justice.cz
www.justice.cz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	IČ								
2	45768692								
3	27890937								
4	68038283								
5	69692424								
6	68128754								
7	66580064								
8	67587101								
9	66522978								
10	67562116								
11	66564352								
12	68096453								
13	66562741								
14	66573181								
15	26210797								
16	26452600								
17	68399375								
18	69316732								
19	67905862								
20	70055190								
21	25718487								
22	28549449								
23	67974091								
24	67968023								
25	64933709								
26	66022096								
27	63961946								
28	66061687								
29	65389247								
30	24657590								
31	28377885								
32	67301983								
33	61174882								
34	61797251								
35	66423856								
36	63900416								
37	25158643								

Připraven

IČ "přeshraniční" "přemístění" (+)

Obsah listu „přeshraniční“:

IČ	Ostatní skutečnosti
60468700	Společnost EUKOKIM, s.r.o., jako společnost zanikající zanikla v důsledku přeshraniční fúze sloučením s nástupnickou společností EUKOKIM a.s., Identifikační číslo: 368 21 721, se sídlem Bratislava, Čajakova 13, PSČ 811 05, Slovenská republika, a to na základě návrhu na zápis se spisovou značkou 3/Re/1176/2009 ze dne 17.7.2009.
24850438	Společnost KIMMELSKA 1216/46, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČ 248 50 438, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 18648, bez likvidace v důsledku přeshraniční fúze sloučením se společností AVG Netherlands B.V., se sídlem na adrese Gatwickstraat 9-39, 1043 GL Amsterdam, Nizozemské království, zapsanou v Obchodním rejstříku Holandské obchodní komory pro Amsterdam pod číslem 52839761, jako nástupnickou společností. Přeshraniční fúze nabyla dle holandského práva účinnosti ke dni 1. dubna 2013 (§59k zákona č. 125/2008
25467085	Na základě návrhu ze dne 1. dubna 2013 zanikla společnost C&C PLAST s.r.o., se sídlem Jirkov, Zaječická 1857, IČO: 25467085, nástupnickou společností ENCZ a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 245/71, IČO: 04806441, na základě Projektu přeshraniční fúze sloučením zanikajících společností C&C PLAST s.r.o., se sídlem Jirkov, Zaječická 1857, IČO: 25467085 a C&C PLAST LIMITED, se sídlem Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, 53 Kent Walk, Peterlee, County Durham SR82BS, reg. číslo 05658101, s nástupnickou společností ENCZ a.s. na základě návrhu ze dne 1. dubna 2013 zanikla společnost C&C PLAST s.r.o., se sídlem Jirkov, Zaječická 1857, IČO: 25467085, nástupnickou společností, přešlo v důsledku projektu přeshraniční fúze sloučením společnosti Olympus d.o.o. se sídlem v Záhřebu (Grad Zagreb), Avenija Većeslava Holjevca 40, Chorvatsko, zapsané v soudním rejstříku Obchodního soudu v Záhřebu pod matrikovým číslem subjektu
27068641	(MBS): 080027461, osobní identifikační číslo (OIB): 40852063676 a společností OLYMPUS SLOVENIJA trgovina in storitve d.o.o. se sídlem v Lublani a místem podnikání v Lublani, Litijska cesta 259, 1261 Ljubljana Dubrunje, Slovinsko, zapsané v obchodním rejstříku ve Slovinsku pod osobním identifikačním číslem: 5953219000, DIČ SI 20377550 jako zanikajících společností, vyřazených z obchodního rejstříku včetně v seznamu zapsaných skutečností ze dne 1.1.2018, sídlem Mezírka 775/1, Brno z rejstříku. K výmazu dochází po zápise přeshraničního sloučení dle usnesení Okresního soudu Žilina, Slovenská republika, dle něhož k 1.1.2018 přechází
25573705	veškerá práva, povinnosti a závazky na subjekt ZVL Slovakia, a.s., sídlem Na stanicu 22, Žilina 01009, IČO 31635164, zapsanou u OS Žilina vložka číslo 295/L, oddíle Sa, EUID SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ Velké Británie a Severního Irsku, se sídlem v Peterlee, County Durham SR82BS, PSČ 53, IČ 05658101 zanikla bez likvidace v důsledku přeshraniční fúze splynutím se společností
60851911	GLASSCAP Verschlüsse GmbH se sídlem Bergisch Gladbach Gronauer Waldweg 10, PSČ 51465, Spolková republika Německo, přičemž její jmění včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přešlo na nově vznikající společnost TECNOCAP s.r.o. se sídlem Strmilov, Střížovice 67, 688 01 Strmilov, IČO 25467085, jako nástupnickou společnost, přešlo v důsledku přeshraniční fúze sloučením jmění zanikající zahraniční společnosti H.R.K.S. S.A., se sídlem L-1653 Luxembourg, 2, Avenue Charles de Gaulle, Lucemburské velkovévodství, zapsané v rejstříku obchodních společností v Lucemburku, registrační číslo B 70607.
60193077	Rozhodným dnem fúze byl 1. listopad 2013. Zanikající zahraniční společnost H.R.K.S. S.A. v důsledku přeshraniční fúze sloučením zanikla bez likvidace a nástupnická společnost Pankrác, a.s., se stala jejím univerzálním právním nástupnickou společností. Společnost Komerční banka, a.s. jako společnost nástupnicka byla přeshraniční fúze sloučením sloučena se zanikající společností Komerční banka Bratislava, a.s., IČ: 31395074, se sídlem
45317054	Hodžovo nám. 1A, 811 06 Bratislava, Slovenská republika, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem Bratislava I v oddílu Sa, vložce 835/B. Na nástupnickou společnost přešlo jmění zanikající společnosti

- společnost PROPORTION a.s., IČ: 27213460, se sídlem Praha 4, Nusle, Hvězdova 1716/2b, PSČ 140 78, se ke dni právní moci tohoto usnesení vymazává z obchodního rejstříku.
- Společnost PROPORTION a.s. zanikla v důsledku přeshraniční fúze sloučením se společností Investment Finance Group, a.s., IČ: 44960701, se sídlem Praha 8, Pobřežní 297/14, PSČ 186 00, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze v oddílu B, vložce 6862, se společností INVESTMENT HOLDING, a.s., IČ: 49969498, se sídlem Brno, Dornych 467/47a, PSČ 656 16, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně v oddílu B, vložce 1220, a se společností SUPPORT & REAL, a.s., IČ: 36708585, se sídlem Slovenská republika, Bratislava, Lamačská cesta 3, PSČ 841 04, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem Bratislava I v oddílu Sa, vložce číslo 4024/B, jako dalšími zanikajícími společnostmi s přechodem jmění na nástupnickou společnost RMS Mezzanine, a.s., IČ: 00025500, se sídlem Praha 4, Nusle, Hvězdova 1716/2b, PSČ 140 78, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze v oddílu B, vložce 405.
- Dle projektu přeshraniční fúze sloučením ze dne 1.10.2013 přešlo na společnost LIKO-S, a.s., IČ: 60734795, jako společnost nástupnickou veškeré jmění zanikající společnosti LIKO-S d.o.o., se sídlem Zagreb (Grad Zagreb), Borongajska cesta bb, Chorvatská republika, IČ 79926479495.
- Dobrovolný výmaz z důvodu přeshraniční fúze splynutím, nástupnická společnost SLOVAKIA OFFICE SE, se sídlem Klariská 7, 811 03 Bratislava, Slovenská republika.
- U dne 20.11.2011 rozhodl jediný společník společnosti a totálního notářského zapsu, sepsaného JUDr. Ivanou Kondrovou, notářkou se sídlem v Hradci Králové, pod sp. zn. NZ 1030/2011, N 1005/2011, pořídil rozhodnutí o tom, že se společnost TRADE MINORITY, s.r.o., zrušuje bez likvidace s přechodem jmění na nástupnickou společnost GES MEDIA ASSET, a.s., IČ: 27181804, se sídlem Praha 1 - Nové Město, Na Poříčí 1079/3a, PSČ: 110 00, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B vložka 9572, v důsledku přeshraniční fúze sloučením, již se jako další zanikající společnost účastnila obchodní společnost SP D CORPORATION B.V., se sídlem 3012KG Rotterdam, Westblaak 89, 3012 Nizozemské království, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Obchodní komorou v Rotterdamu pod identifikačním číslem: 24426945. Nástupnickou právnickou osobou společnosti TRADE MINORITY, s.r.o., je tak společnost GES MEDIA ASSET, a.s., na kterou přešlo společnosti veškeré jmění jako nástupnická společnost převzatá v důsledku přeshraniční fúze sloučením obchodní jmění zanikající společnosti Everex Engineering s.r.o., IČO: 36 592 463, založené a platně existující dle práva Slovenské republiky, se sídlem Bratislava, Zámocká 8, PSČ 811 01, Slovenská republika, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem Bratislava se sídlem Bratislava v obchodním rejstříku společnosti PORA INVEST S.R.O. Právní důvod výmazu: společnost PORA INVEST s.r.o., identifikační číslo 275 73 371 zanikla v důsledku přeshraniční fúze sloučením se společností GES INDUSTRY EUROPE LIMITED s účinností od 20. října 2013.

- společnost Portal vnitry.cz, a.s., akciová společnost, se sídlem Praha 7, Holešovice, Dobrovského 1278/25, PSČ 170 00, identifikační číslo 246 55 015, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, Vložka 16098, jako česká zanikající korporace, zanikla přeshraniční fúzí sloučením do společnosti Respekt Media a.s., akciové společnosti sídlem Praha 1, Vladislavova 1390/17, PSČ 110 00, identifikační číslo 281 91 226, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 12746, jako do nástupnické korporace, a to se společností Economia Online, a.s., akciovou společností se sídlem Praha 7, Ověnecká 380/9, PSČ 170 00, identifikační číslo 262 07 389, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 6806, jako českou zanikající korporací, společností Economia, a.s., akciovou společností se sídlem Praha 7, Dobrovského 25, PSČ 170 55, identifikační číslo 004 99 153, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 69, jako českou zanikající korporací, společností ECOMEDIA, s.r.o., společností s ručením omezeným se sídlem Praha 7, Dobrovského 25, PSČ 170 55, identifikační číslo 624 16 910, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 32247, jako českou zanikající korporací a společností Handelsblatt Investments B.V., společností s ručením omezeným založenou dle společenských předpisů Slovenské republiky, se sídlem Bratislava, Heydukova 6, PSČ 811 08, Slovenská republika, IČ: 36 613 860, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem Bratislava I, oddíl C, vložka č. 2807/B. Vymazává se obchodní společnost VANESSA - UNIC, s.r.o., se sídlem Aš, Komenského 2068/31, PSČ 352 01, identifikační číslo 491 93 180 z obchodního rejstříku.
- 24655015 Společnost VANESSA - UNIC, s.r.o. zanikla na základě přeshraniční fúze sloučením se společností SLANSKA-SPOL, a.s., se sídlem Slovenská republika, Sedliackeho povstania 3949/6, Prešov 080 01, IČ 456 33 398, která je jejím právním nástupcem. Společnost VANESSA-UNIC, s.r.o. se vymazává s účinností ke dni 22.12.2010 z obchodního rejstříku.
- 28467329 Společnost VANESSA - UNIC, s.r.o. zanikla na základě přeshraniční fúze sloučením se společností SLANSKA-SPOL, a.s., se sídlem Slovenská republika, Sedliackeho povstania 3949/6, Prešov 080 01, IČ 456 33 398, která je jejím právním nástupcem. Společnost VANESSA-UNIC, s.r.o. se vymazává s účinností ke dni 22.12.2010 z obchodního rejstříku.
- 49193180 sloučení, při kterém na společnost AFEED CZ, a.s., jako společnost nástupnickou, přešlo jmění zanikající společnosti AFEED, a.s., IČO 36754790, se sídlem Nobelova 34, 831 02 Bratislava, Vymazává se z obchodního rejstříku včetně všech zapsaných skutečností společnosti D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s., Vyskočilova 1481/4, 140 00 Praha 4 - Michle, identifikační číslo 61860701, zapsaná v oddílu B, vložce číslo 2979, u obchodního rejstříku Městského soudu v Praze. Právním důvodem výmazu je přeshraniční fúze sloučením.
- 28167813 Jméni společnosti D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s. se sídlem Vyskočilova 1481/4, Michle, 140 00 Praha 4, IČO: 61860701, jako společnosti zanikající přešlo s účinností ke dni 29.11.2014 v důsledku přeshraniční fúze sloučením na společnost D.A.S. Rechtsschutz AG se sídlem A-1170 Vídeň, Hernalsner Gürtel 17, Rakouská republika, zapsanou v obchodním rejstříku (Firmenbuch) u Obchodního soudu ve Vídni (Handelsgericht Wien) pod reg. č.: FN 53574 k, společností WOODBLOCK CORPORATION LIMITED, se sídlem 1075 Nicosia, Maria House, 5 th floor, Avlonos street 1, Kyperská republika, zapsanou pod registračním číslem 275208 u Ministerstva obchodu, průmyslu a turismu, odboru obchodního rejstříku a úředního likvidátora v Nicosii jako zanikající společnosti a společností AM - C.M.E. s.r.o., se sídlem Rokycanská 1162/62, Lobzy, 312 00 Plzeň, IČ 26324075, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Plzni, oddíle C, vložce 27743799. Rozhodla společnost s ručením omezeným se sídlem Město, 682 01 Vyškov, IČO 277 43 799, rozhodla dne 22.08.2018 o přemístění sídla společnosti do Rumunska následovně:
- 27743799
1. Valná hromada rozhoduje v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2157/2001, ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE) a dalšími právními předpisy o n

Obsah listu „přemístění“

IČ	Ostatní skutečnosti
17049440	Společnost byla až do přemístění sídla zapsána usnesením Obvodního soudu pro Prahu I Spz 6129/91 Sa 715/OI ze dne 12.4.1991. Sídlo společnosti A and B Real Estates SE, IČ 291 02 804 se přemísťuje z dosavadního sídla na adrese Plzeň, Klicperova 9, PSČ 301 00 do nového sídla Málaga, Španělsko. Schvaluje se projekt přemístění sídla společnosti A and B Real Estates SE, IČ 291 02 804, se sídlem Plzeň, Klicperova 9, PSČ 301 00, zapsané v obchodním rejstříku vedeném rejstříkovým soudem v Plzni, oddíl H, vložka 8, ze dne 16.5.2011.
29102804	Sídlo společnosti Tigre Tierra SE, IČ 29102804 se přemísťuje z dosavadního sídla na adrese Plzeň, Klicperova 9, PSČ 301 00 do nového sídla Málaga, Španělsko. Schvaluje se projekt přemístění sídla společnosti Tigre Tierra SE, IČ 29102804, se sídlem Plzeň, Klicperova 9, PSČ 30100, zapsané v obchodním rejstříku vedeném rejstříkovým soudem v Plzni, oddíl H, vložka 8, ze dne 16.5.2011.
27743799	Valná hromada společnosti Zibbibo Development SE, se sídlem Brněnská 509/11a, Vyškov-Město, 682 01 Vyškov, rozhodla dne 22.08.2018 o přemístění sídla společnosti do Rumunska následovně: 1. Valná hromada rozhoduje v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2157/2001, ze dne 8. října 2001, o statutu evropské společnosti (SE) a dalšími právními předpisy, o přeshraničním přemístění sídla společnosti Zibbibo Development SE umístěného v České republice na adrese: Brněnská 509/11a, Vyškov-Město, 682 01 Vyškov, do Rumunska na novou adresu: Alexandru Constantinescu 35, 2. p., apt. 7, místnost 5, část 1, Bukurešť, Rumunsko. 2. Valná hromada dále schvaluje Projekt přeshraničního přemístění sídla, vyhotovený dne 17.04.2018.
28960858	Sídlo společnosti R.JELINEK GROUP SE, se sídlem Vizovice, Razov 472, PSČ 763 12 do nového sídla Spoorlaan 386, 5038 CD Tilburg, Nizozemsko. Schvaluje se projekt přemístění sídla společnosti R.JELINEK GROUP SE, IČ 28960858, sídlem Vizovice, Razov 472, PSČ 763 12, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl H, vložka 55, ze dne 26.4.2011 včetně navrhovaných stanov, které tvoří přílohu č. 1 tohoto projektu, a které nabudou účinnosti okamžikem zápisu společnosti do rejstříku příslušného pro nové sídlo, ve znění - viz notářský zápis N 204/2011, NZ 186/2011 ze dne 28.6.2011 sepsaný Mgr. Evou Daňkovou, notářkou. Schvaluje se změna formy a přepočítání nominální hodnoty akcií v Kč na EUR tak, jak je obojí specifikováno v čl. 28 stanov, které tvoří přílohu č. 1 projektu přemístění ze dne 26.4.2011.
28080041	R.JELINEK GROUP SE, se sídlem Vizovice, Razov 472, PSČ 763 12, IČ: 28960858, se vymazává z rejstříku obchodní společnosti Extra Credit Management Agency, SE, rozhodl dne 5.10.2017 o přemístění sídla do zahraničí, a to do Řecké republiky na adresu Chalkeon 29, Thessaloniki 54 201, Řecká republika.
49810065	Obchodní společnost BOHEMIA GAS s.r.o. se zapisuje do obchodního rejstříku pro Prahu a střeďočeský kraj oddílu C, vložky 36288, a to pro přemístění sídla do Prahy 5, Kroftova 6. Vložka Rg. B 642 obchodní společnosti EUROPLAST a.s. obchodního rejstříku vedeného Obvodním soudem pro Prahu 1 se ke dni 9.11.1994 u z a v í r á pro přemístění sídla společnosti do Frýdlantu v Čechách, Žitavská ul. Obchodní společnost je nyní zapsána v obchodním rejstříku Okresního soudu v Ústí nad Labem oddílu B, vložce 597.
18620094	Rejstříková vložka Rg. C 10397 obchodního rejstříku vedeného Obvodním soudem pro Prahu 1 se u z a v í r á pro přemístění sídla společnosti do Lanškrouna. Společnost je nyní zapsána v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem v Hradci Králové ve vložce Rg. C 8159.
45798826	V obchodním rejstříku Obvodního soudu pro Prahu 1 se vložka 16597 oddílu C u z a v í r á pro přemístění sídla společnosti do Turnova, Hrubý Rohozec 10. Rozhodnutím Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 24.5.1993 je nyní obchodní společnost FIORE, spol. s r.o. zapsána v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem v Hradci Králové, oddílu C, vložce 4394.
48114405	

- 1706926 Rozhodnutím jediného akcionáře ze dne 22.02.2016 v působnosti valné hromady bylo rozhodnuto o přemístění sídla z České republiky do zahraničí, a to do Kyperské republiky. Rejstříková vložka Rg. C 29800 obchodního rejstříku vedeného Obvodním soudem pro Prahu 1
- 61505854 se u z a v í r á pro přemístění sídla společnosti do Plzně. Společnost je nyní zapsána v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem pro Plzeň-město ve vložce Rg. C 6665. Vložka Rg. C 20170 obchodního rejstříku vedeného Obvodním soudem pro Prahu 1
- 47547626 pro přemístění sídla společnosti do Chrudimi, Třemošnice, ul. Budovatelů 440. Obchodní společnost je nyní zapsána v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem v Hradci Králové, oddíl C, vložka 5959
- 49621769 Vložka Rg. C 24498 obchodní společnosti BÜHLER MOTOR, s.r.o. se u z a v í r á pro přemístění sídla společnosti do Hradce Králové, Okružní 1144. Obchodní společnost je nyní zapsána v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem v Hradci Králové, oddíl C, vložka 6159. Společnost eX CELL CAPITAL SE, se sídlem Brno, Černá Pole, Helfertova 335/17, PSČ 613 00, IČ 032 38 245, se vymazává z obchodního rejstříku z důvodu přemístění sídla společnosti do zahraničí na adresu: Slovenská republika, Bratislava, mestská časť Staré Mesto, Dostojevského rad 5, PSČ 811 09. S účinností ke dni 9.1.2016 byla společnost zapsána do obchodního rejstříku vedeného u Okresního soudu Bratislava I, oddiel Po, číslo vložky 3165/B, IČ 03 238 245. Společnost byla zapsána do Obchodního rejstříku na základě přeshraničního přemístění sídla, dle zákona o přeměnách společností (125/2008 Sb.), ze Slovenské republiky, kde byla registrována u Obchodného registra Okresného soudu Žilina v Oddieli Sro pod č. 52925/L
- 3238245 Spol. s r.o. Wh fin se sídlem v Bratislavě byla zapsána v obchodním rejstříku vedeným u Obvodného soudu Bratislava I v oddíle s.r.o. vložce 5227/B, IČO 31319343, den vzniku 14.4.1992. Na základě § 26 obchod. zák. požádala společnost o přemístění sídla do Břeclavi. Společnost byla založena podle zákona o mezinárodních obchodních společnostech a s.t.o.k.u 1984 Britských Panenských ostrovů a zapsána pod číslem 131260 zapisovatelem mezinárodních obchodních společností do obchodního rejstříku Britských Panenských ostrovů dne 24.10.1994. Rozhodnutím člena představenstva ze dne 31.1.1995 rozhodla o přemístění svého sídla do Brna, Račického 2 (IČ 25 26 26 3 512/1001 Sb.)
- 47914491 Dne 10.09.2015 rozhodl jediný akcionář o schválení projektu přemístění sídla společnosti ze dne 20.06.2015, na základě kterého bude sídlo společnosti přemístěno do nového sídla na adrese Auf der Breun 16, D - 37671 Höxter, Spolková republika Německo.
- 60752475 společnost Braun k.s. prodala svůj podnik společnosti MYSANA, s.r.o. (obchodní jméno změněno na GILLETTE CZECH, s.r.o.), se sídlem Platněřská 4, Praha 1 (sídlo přemístěno na adresu Na sídko společnosti přemístěno ze sídla v Bratislavě na adresu Praha 3, Koněvova 2000/141, 130 83, se přemísťuje na nové sídlo v Kyperské republice: Gregory Afxentiou Avenue 8, El.PA.Livadiotis, Office 306, 6023 Larnaca, Kyperská republika. Schvaluje se "Projekt přemístění sídla společnosti Spirall Solutions SE, IČ 28231716, se sídlem Praha 3, Koněvova 2660/141, 130 83 zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl H, vložka 25", ve znění správně: CHALLENGER, SE, IČ 28869231, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00 zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl H, vložka 120, ve znění viz notářský zápis sepsaný JUDr. Danielou Jarošovou, notářkou v Praze pod NZ 230/2010, N 250/201 ze dne 24.3.2010. CHALLENGER, SE se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00, identifikační číslo 288 69 231 se vymazává ke dni nabytí právní moci tohoto usnesení z obchodního rejstříku. Právním důvodem výmazu je přemístění sídla společnosti. Dne 23.12.2010 byla společnost CHALLENGER, SE, IČ: 288 69 231, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00 zapsána do rejstříku Kyperské republiky. Důvodem byla přemístění sídla společnosti
- 28231716 Schvaluje se Projekt přemístění sídla včetně stanov společnosti CHALLENGER, SE, IČ: 28869231, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00 zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl H, vložka 120, ve znění viz notářský zápis sepsaný JUDr. Danielou Jarošovou, notářkou v Praze pod NZ 230/2010, N 250/201 ze dne 24.3.2010. CHALLENGER, SE se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00, identifikační číslo 288 69 231 se vymazává ke dni nabytí právní moci tohoto usnesení z obchodního rejstříku. Právním důvodem výmazu je přemístění sídla společnosti. Dne 23.12.2010 byla společnost CHALLENGER, SE, IČ: 288 69 231, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00 zapsána do rejstříku Kyperské republiky. Důvodem byla přemístění sídla společnosti
- 28869231 Schvaluje se Projekt přemístění sídla včetně stanov společnosti CHALLENGER, SE, IČ: 28869231, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00 zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl H, vložka 120, ve znění viz notářský zápis sepsaný JUDr. Danielou Jarošovou, notářkou v Praze pod NZ 230/2010, N 250/201 ze dne 24.3.2010. CHALLENGER, SE se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00, identifikační číslo 288 69 231 se vymazává ke dni nabytí právní moci tohoto usnesení z obchodního rejstříku. Právním důvodem výmazu je přemístění sídla společnosti. Dne 23.12.2010 byla společnost CHALLENGER, SE, IČ: 288 69 231, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00 zapsána do rejstříku Kyperské republiky. Důvodem byla přemístění sídla společnosti

- 24245054 Důstoj k přemístění sídla zahraniční osoby - společnost COGEI S.R.L., právní forma S.R.L. - italská společnost s ručením omezeným, identifikační číslo: 07872790634, se sídlem: Nocera Inferiore (SA), Via G. Piccolomini D' Aragona 119, PSČ: 84014, Itálie, zapsaná v obchodním rejstříku u obchodní, průmyslové, živnostenské a zemědělské komory v Salernu pod č. REA 33099, rozhodla přemístit své sídlo do České republiky.
- 2465086 Společnost SLAVIA CAPITAL BIOCHEMICAL a.s., se sídlem Seberíniho 1, Bratislava, Slovenská republika, IČO: 45 591 993, byla zapsána do obchodního rejstříku v důsledku přemístění sídla společnosti SC FOOD AGRO & INDUSTRIAL PUBLIC LIMITED, se sídlem Afentrikas 4, Afentrika Court, Office 2, 6018, Larnaca, Kyprská republika.
- 2396025 Společnost COGEI SRL se sídlem Brno, Dusíkova 906/33 (původně v Arquata Scrivia (AL), Via Libarna č.161) dne 19.11.2013 rozhodla o přemístění sídla ve smyslu ust. § 384a a násl.zákona o přeměnách obchodních společností a družstev do České republiky.
- 2412616 Valná hromada společnosti NORTEC, SE, se sídlem Seberíniho 1, 821 03 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 45 591 993, rozhodla dne 22.7.2013 o přemístění zapsaného sídla evropské společnosti ve smyslu čl. 8 Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 do České republiky.
- 2303795 Společnost SLAVIA CAPITAL BIOCHEMICAL a.s., se sídlem Seberíniho 1, Bratislava, Slovenská republika, IČO: 45 591 993, byla zapsána do obchodního rejstříku v důsledku přemístění sídla společnosti SLAVIA CAPITAL BIOCHEM PUBLIC LIMITED, se sídlem Afentrikas 4, Afentrika Court, Office 2, 6018, Larnaca, Kyprská republika.
- 45791660 Vložka Rg. C 13842 se u z a v í r á pro přemístění sídla společnosti do obvodu obchodního rejstříku vedeného Okresním soudem v Ústí nad Labem. V obchodním rejstříku Okresního soudu Ústí nad Labem je společnost vedena v rejstříkové vložce Rg. C 7290.
- 25749811 Na základě Projektu přemístění sídla společnosti ERIELL Corporation, s.r.o. do Rakouské republiky, ze dne 15.7.2015, přemístila společnost ERIELL Corporation, s.r.o. své sídlo na adresu Brucknerstrasse 2/1, 1040 Wien, Rakouská republika a ke dni 17.12.2015 byla zapsána do obchodního rejstříku u Obchodního soudu ve Vídni, FN 443460y pod firmou: ERIELL GmbH.
- 1765973 Společnost Stream Venture SE, se sídlem Sokolovská 428/130, Karlín, 186 00 Praha 8, byla zapsána do obchodního rejstříku v důsledku přemístění sídla společnosti Stream Venture SE, IČ: 017 65 973, se sídlem Sokolovská 428/130, Karlín, 186 00 Praha 8, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl H, vložka 1171, ve znění viz notářský zápis sepsaný JUDr. Petrem Hochmanem, notářem v Praze pod NZ 418/2014, N 438/2014 ze dne 21.11.2014.
- 5208190 Stream Venture SE, se sídlem Sokolovská 428/130, Karlín, 186 00 Praha 8, IČO: 017 65 973, se vymazává z obchodního rejstříku z důvodu přemístění sídla společnosti na adresu Páříčkova 11, 821 08 Bratislava, Slovenská republika. S účinností ke dni 21.1.2015 byla společnost zapsána do obchodního rejstříku u Obchodního soudu v kantonu Curych pod registračním číslem CHE-485.049.235, do České republiky přemístila své sídlo na základě projektu přemístění sídla společnosti TOUZIMSKY KAPITAL AG ze Švýcarska do České republiky v německém a českém jazyce ze dne 22.4.2015, v souladu s ustanovení § 138 českého zákona o obchodních společnostech a družstvech.

Osobní statut společností v mezinárodním právu soukromém

Abstrakt

Ústředním tématem práce je osobní statut společností v mezinárodním právu soukromém. Práce se vedle úvodu a závěru člení na tři základní části, přičemž každá z nich se této problematice dotýká z jiného úhlu pohledu, užívá jiného stylu zpracování a směřuje k jinému cíli.

V první části rozčleněné do tří základních kapitol je zachycen pohled odborné literatury na pojem osobního statutu společností, jakožto právního řádu rozhodného pro posouzení právní otázky pojící se se společností. Dále se tato část soustředí na dva základní principy určení osobního statutu společností v podobě inkorporačního principu a principu sídla, přičemž u každého z těchto principů je vždy samostatně věnována pozornost užívaným hraničním určovatelům a charakteristice daného principu. V poslední kapitole první části je zmíněno aktuální zakotvení zákonné úpravy osobního statutu společností v českém právu a přípravné kroky činěné v této oblasti na úrovni unijní. Cílem této části je především položení teoretických základů pro následující dvě části práce.

Druhá část je věnována snaze o stanovení rozsahu osobního statutu společnosti, pokud jde o dílčí otázku jednání za společnost, a to ve vazbě na českou právní úpravu – úpravu kolizněprávní i materiální. Nejdříve je v tomto kontextu rozebírán statutární orgán společnosti, následně likvidátor společnosti. Poté je zmíněn případ tichého společníka a v závěrečné pasáži je primárně rozebíráno jednání prokuristy a osoby pověřené určitou činností při provozu obchodního závodu, okrajově pak jednání vedoucího odštěpného závodu, zaměstnance společnosti a nepověřené osoby jednající v provozovně podnikatele.

Ve třetí části se pojednává o přeshraničním přemístění sídla společnosti, přičemž pozornost je věnována případům směřujícím do České republiky ze států netvořících Evropský hospodářský prostor. První z pěti základních kapitol je úvodní. Následující kapitola rozebírá českou zákonnou úpravu. Třetí analyzuje závěry odborné literatury a provádí rozbor přístupu praxe k takovému postupu. Čtvrtá základní kapitola obsahuje osobní náhled na řešené přemístění sídla. Závěrečná kapitola třetí části stručně zmiňuje

nový legislativní návrh úpravy přemístění sídla v rámci práva Evropské unie a jemu předcházející unijní judikaturu. Primárním cílem této části je zjistit, zda je popsané přemístění sídla z pohledu české právní úpravy vůbec přípustné.

V závěru práce jsou pak shrnuty závěrů plynoucí z jednotlivých částí práce. Ty ukázaly, že problematika je velmi živá a kromě mnou zpracovaných témat přinese i v budoucnu mnohá další, neméně zajímavá.

Klíčová slova: společnost, mezinárodní prvek, osobní statut, přemístění sídla

Personal Status of Companies in Private International Law

Abstract

The main topic of my thesis is personal status of companies in private international law. The thesis is composed of Introduction and Conclusion, and three parts. Each part includes a different attitude to the topic, uses a different method, and has a different aim.

The first part, subdivided into three chapters, introduces comments found in expert sources which deal with the term personal status of companies as the legal order determining questions connected with the company. The next passage concentrates upon two basic principles of determining the personal status – the incorporation principle and the seat principle, where for each of these two principles applied connecting factors and the characteristics of the particular principle are described. The last chapter of Part 1 presents current legislative regulation of personal status of companies in the Czech law, and prepared steps made on the EU level. The purpose of this chapter is primarily to establish theoretical basis for both following parts.

In the second part I have tried to determine the range of the personal status of a company as far as acting for the company is concerned, in relation to the Czech legal regulation – both conflict and material legislation. In this context, at first the authorized representative of a company, and then the liquidator of a company are dealt with in detail. Following, a case of a dormant partner is mentioned, and the final passage comments mainly upon acting of a proctor and the person authorized to provide a particular activity when running a business, marginal attention is devoted to acting of a branch plant chief, a company employee, and also of an unauthorized person acting in the plant of a businessman.

The third part deals with the transfer of the seat of a company, focusing on the cases of companies coming to the Czech Republic from the states out of European Economic Area. The first of its five chapters is introductory, the second investigates the Czech law, and in the third one expert sources are analyzed in comparison with practical attitude to the matter found in a real case. The fourth chapter includes the personal opinion of the author on the seat transfer. The final chapter of Part 3 briefly mentions a

new proposed legislation of the seat transfer within the European Union law, including preceding EU jurisdiction. The primary aim of this part is to find if the described transfer of the seat is acceptable under the Czech law.

The Conclusion summarizes findings resulting from the individual parts of the thesis. They have shown that the discussed problem is very topical, and besides the topics worked out in this thesis it will in future definitely bring many others, not less important and interesting points.

Keywords: company, foreign element, personal status, transfer of a seat